

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Any XXX • Núm. 1.559 • 2,20 €

6 • agost • 2009

«Sempre convé aprendre,
encara que sigui dels nostres enemics»
Eugenia Marlitt



Estiu solidari a la platja

El servei solidari de platges adaptades, gestionat a Barcelona per la Creu Roja, ofereix cada estiu a molts discapacitats la possibilitat de sortir de la seva cadira de rodes, arribar-se fins a les ones i sentir com l'aigua els embolcalla.

Pàg. 19

El Papa, pelegrí de la Síndone

El llenç que, segons la tradició, hauria embolcallat el cos de Crist en ser sepultat, romandrà novament exposat a la catedral de Torí del 10 d'abril al 23 de maig del 2010. Durant un dinar amb l'arquebisbe Severino Poletto, Benet XVI li va renovar la seva intenció d'anar a Torí per a l'ocasió.

Pàg. 5

«El Misteri de la Selva», 30 anys de fe i cultura



Els dies 14 i 15 d'agost són per al petit municipi tarragoní de la Selva del Camp dos dels dies més importants de l'any. La celebració del ja tradicional *Misteri de la Selva*, que enguany arriba a la seva 30a edició, ha fet d'aquestes dates

un cita ineludible amb un dels seus tresors culturals i religiosos més valuosos. *El Misteri de la Selva* escenifica el drama assumpcionista íntegre més antic d'Europa escrit en llengua romànica.

Pàg. 3 i 4

El cardenal lamenta les pintades en esglésies de Barcelona Pàg. 2 i 15

Testimoni des de l'Iraq



Des de l'any 2003, l'èxode continu dels cristians, causat per la guerra, sembla anunciar la desaparició d'una comunitat cristiana que té 2.000 anys d'existència, de la qual queden actualment uns 500.000 en total. Als països veïns es concentren milers de cristians

**«Cridem en veu alta:
no al radicalisme religiós!»**

iraquians que, com a refugiats, intenten buscar una sortida en un país europeu. Però la guerra salvatge a l'Iraq es continua cobrant un tribut diari entre els més febles, com ara les víctimes mortals dels darrers atemptats a esglésies de Bagdad i Mossul.

Pàg. 6



Nou impuls al Camí de Sant Jaume entre Tarragona i Lleida

Pàg. 20

I al *caterist estiu* d'aquesta setmana:

2 Anem de Festa Major a Sant Llorenç de Morunys

4 i 5 Seguim la ruta espiritual de Manresa i Món Sant Benet

7 «L'estiu és un bon moment per revitalitzar la parella?»



Editorial

Incivisme

Tothom va tenir l'ocasió de veure-ho per televisió. Era la presentació del nou fitxatge del Barça Zlatan Ibrahimovic. El jugador, malgrat els seus 1,95 metres, passava desapercebut entre la gernació del Camp Nou. Ibrahimovic, literalment perseguit per centenars d'aficionats, va haver de sortir cames ajudeu-me del camp emparat pels agents de seguretat. Aleshores, l'anomenat, impròpiament, «barcelonisme» baixava al terreny de joc i començava a emportar-se trossos d'herba acabada de replantar. Les celebracions esportives solen acabar amb espoli o destrucció. Feia només uns mesos, arran de la triple victòria del Barça, les masses embogides de seguidors, a la Rambla barcelonina i com a tràgic «fi de festa» es dedicaren a cometre, impunement, un seguit d'actes vandàlics. La celebració de la Copa del Rei i de la consecució del campionat de la Lliga, es va saldar en centenars de milers d'euros en destrosses del mobiliari urbà i neteja (només els semàfors, els fanals i el mobiliari van costar 70.000 euros), hi hagué gairebé 100 detencions, un centenar de ferits i, en suma, un deteriorament considerable de la imatge de Barcelona, fins al punt que l'alcalde Hereu es plantejava si la Rambla era el marc idoni per a aquest tipus de celebracions.

Cal recordar també que el mes de març passat, els Mossos d'Esquadra desallotjaven els joves que durant quatre mesos havien estat tancats al Rectorat de la Universitat de Barcelona, protestant contra el Pla Bolonya, en un procés incomprensiblement llarg que s'havia anat degradant. El tancament va acabar amb una batalla campal. Després la policia va intentar impedir als manifestants l'accés a les Rambles, al Portal de l'Àngel... Quan va tancar el pas als estudiants que anaven cap a la plaça de Sant Jaume, de les terrasses,

especialment de la Via Laietana i el Born, volaven ampolles, taules, ombrel·les...

El 26 de juliol, un grup que s'autodenomina La Gallinaire (les gallines són famoses per la curta alçada del seu vol) per tal de «commemorar» els excessos de la Setmana Tràgica es va dedicar a fer pintades a les façanes de diverses esglésies barcelonines, a tirar bombes fèrides i a intentar impedir el diumenge la celebració del culte, en un missatge antireligiós i obertament sectari.

Tenen alguna cosa en comú tots aquests fets lamentables? Més enllà de les seves motivacions (el fi no justifica els mitjans) tots són actes incívics, violents, que damnen l'entorn (un camp esportiu, una universitat, uns temples, uns carrers, un mobiliari urbà...) i que assenyalen un greu deteriorament de la seguretat ciutadana i de la convivència pacífica. El comportament de les masses és sovint cec i irracional. Però encara preocupa més el fet que els protagonistes d'aquestes accions incíviques sovint siguin joves (fins i tot infants) manipulats per qui sap quins interessos. Cal lamentar profundament aquestes actuacions incíviques que no respecten l'entorn ni l'exercici dels drets fonamentals, element integrant d'una societat autènticament democràtica.

Però no tot s'acaba amb lamentacions. Cal un treball pacient d'educació, de prevenció, d'urbanitat, de socialització... Cal acompanyar processos personals. Calen, en definitiva, àmbits de debat serà a diverses instàncies. Darrere d'aquestes actuacions, sovint irracionals, hi ha unes frustracions i una mobilització destructiva creixent que demostra que alguna cosa està passant amb els nostres joves, qui serà capaç d'entomar-la?

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per



Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Sempre convé aprendre, encara que sigui dels nostres enemics» («Eugenia Marlitt», pseudònim de la novel·lista alemanya Eugenia Jhon. 1825-1887)

Les persones amb ment ampla i sense prepotència valoren les crítiques favorables a les seves obres i persones (una complaença ben legítima, per descomptat), però també donen la benvinguda a les crítiques adverses «perquè saben que els ensenyen els punts dèbils, els inconvenients o les errades del que promouen i fan»; i els posen en safata el que han de rectificar per no fracassar, és a dir, perquè el

seu èxit sigui rodó! Per això va dir el filòsof alemany Schopenhauer aquestes paraules impregnades de saviesa i grandesa d'esperit: «Els amics es consideren sincers; els enemics també ho són: per això cal aprofitar les seves censures per conèixer-nos a nosaltres mateixos, com es fa servir una medecina que ens resulta amarga.»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín



en primer pla

«El Misteri de la Selva», molt més que un espectacle cultural

■ El drama assumpcionista celebra el seu 30è cicle de representacions

Samuel Gutiérrez

Es dies 14 i 15 d'agost són per al petit municipi tarragoní de la Selva del Camp dos dels dies més importants de l'any. La celebració del ja tradicional *Misteri*, que enguany arriba a la seva 30a edició, ha fet d'aquestes dates un cita ineludible de tots els vilatans amb un dels seus tresors culturals i religiosos més valuosos. L'església de Sant Andreu Apòstols s'omple de gom a gom, amb gent vinguda d'arreu de Catalunya, per assistir a una representació que és molt més que un espectacle artístic.

El Misteri de la Selva escenifica el drama assumpcionista íntegre més antic d'Europa escrit en llengua romànica. És considerat una joia de la cultura catalana i del teatre medieval, que en les darreres dècades s'ha consolidat, per mèrits propis, com un dels principals esdeveniments culturals del país.

Quan falten poc menys de dues setmanes per a la representació del *Misteri*, submergits en plena campanya d'assajos i comunicació, tot és ja gairebé a punt a la Selva del Camp per viure un dels moments més emotius de l'any. La commemoració del 30è aniversari li dona enguany un caire especial i és també motiu d'orgull i gran satisfacció per al centenar llarg de persones —actors, tècnics, maquilladors...— que participen directament o indirectament cada any en la representació. «Vivim aquest aniversari amb una gran il·lusió —afirma Fermí Ferré, president del Patronat del Misteri de la Selva—, perquè significa sobretot un reconeixement de la gran trajectòria iniciada ja fa 30 anys per un grup de selvatans.» La valoració dels 30 anys de *Misteri*, representats de manera ininterrompuda en aquesta petita localitat tarragonina, és realment «positiva». Segons explica Ferré, «la representació al llarg dels anys ha tingut un èxit notable i una trajectòria creixent en tots els aspectes, sobretot tenint en compte que en el nostre temps costa molt que arrelin certes tradicions». I afegeix: «És un gran repte haver pogut mantenir i anar transmetent la joia del *Misteri* de generació en generació, perquè ja hi ha fills i, fins i tot, néts, de les persones que van començar ara fa 30 anys.»

Una mica d'història

La primera representació d'*El Misteri de la Selva* l'any 1980 va ser el somni fet realitat d'un grup de selvatans, la majoria

vinculats a la junta parroquial, uns quants anys després de conèixer, a través d'una conferència de l'estudiós Francesc Roig, l'existència als arxius parroquials del poble d'un acte sacramental sobre l'assumpció de la Mare de Déu. El descobriment original havia estat obra, a finals del segle XIX, de Mn. Joan Pié, tot i que inicialment aquesta troballa històrica havia passat més o menys desapercebuda. Atrets

«L'autor és un bon teòleg i
ahora un home amb gran
sensibilitat escènica i musical,
que és capaç de pensar un
espectacle total»

pel text, i molt encuriosits, cap a mitjan anys seixanta es va començar a moure la idea, encara llunyana, d'escenificar algun dia aquella peculiar peça teatral escrita en català antic que tractava sobre els darrers

que permet gaudir del refinament del lèxic trobadoresc i dels cants *a capella*. Les cançons són interpretades majoritàriament amb la mateixa tonada que indica el manuscrit original, i pertanyen al repertori gregorià i polifònic dels segles XIII i XIV. Segons Fermí Ferré, «l'autor és un bon teòleg i alhora un home amb gran sensibilitat escènica i musical, que és capaç de pensar un espectacle total, que atrau per la força i la bellesa d'un text i d'unes situacions conegudes». A diferència del *Misteri d'Elx*, el *Misteri* selvatà corprèn per la seva austeritat, la seva claredat i una intel·ligència argumental remarcable. «La profunditat de l'obra —explica Ferré— es deu a una escriptura humil i serena, posada al servei d'una idea, i a la solidesa dels continguts del manuscrit. D'aquesta manera, el *Misteri* aconsegueix, després de sis-cents anys, mantenir la frescor i el vigor.»

El Misteri de la Selva és el drama assumpcionista íntegre escrit en llengua romànica més antic d'Europa. Els drames



L'obra aplega més d'un centenar de persones molt compromeses.

dies de la Mare de Déu.

La feina que va caldre fer abans de la primera representació va ser realment feixuga. Es van realitzar dues transcripcions del text, molts viatges aquí i allà per fer consultes i molta feina a l'ombra, abans no veiés la llum un espectacle que s'ha consolidat com un dels més importants avui a Catalunya. Evidentment, al llarg dels anys, el text inicial ha patit alguns canvis, però la matriu fonamental ha estat sempre la mateixa. Això vol dir que la feina realitzada ja als anys seixanta i setanta va ser molt satisfactòria.

Escrit en llengua catalana a finals del segle XV per un autor anònim, la *Representació de l'Assumpció de Madona Santa Maria* és una joia del teatre medieval

francesos i castellans són posteriors, i també el conegut *Misteri d'Elx*, que data del segle XV. Encara que no hi ha certesa absoluta d'on va néixer el *Misteri*, se'l pot relacionar amb una «representació» duta a terme a la plaça de la Font de Tarragona l'any 1388. Donat que el text va ser trobat a la Selva del Camp, han estat els selvatans els qui l'han recuperat i l'han incorporat a la seva pròpia tradició.



Tot i la seva antiguitat, *El Misteri de la Selva* continua sent avui un espectacle ben actual per al nostre temps. L'adaptació del text al català actual va ser obra de Mn. Armand Puig, fill de la Selva del Camp i molt implicat des dels seus orígens amb la representació, en la qual participa encara avui com a actor. El *Misteri* escenifica els darrers dies de la Mare de Déu fins a la seva assumpció al cel. I és que l'obra, que conjumina a la perfecció el cant i el teatre, «pretén ser una explicació didàctica d'un relat de la festa mariana més antiga: la Pasqua o pas de Maria de la mort a la vida». Com a peculiaritat del *misteri* selvatà, en contrast amb altres drames assumpcionistas, apareixen aquí, per donar dinamisme i intriga a la trama, un grup de jueus i de dimonis, que són els únics que durant la representació no canten.

Durant una hora i vint minuts els espectadors resten seduïts per una història multiseular que no els deixa indiferents. La posada en escena és austera, però magnífica, els cants *a capella*, sobretot quan ho fa el cor d'àngels, és realment evocador, així com els rostres i gestos dels actors, tots ells *amateurs*, que sovint comuniquen molt més del que es pugui expressar amb paraules.

Al llarg de trenta edicions, el *Misteri* s'ha consolidat com un esdeveniment cultural i religiós de primer ordre a Catalunya. El que inicialment era un somni a la ment d'un grup de selvatans ha esdevingut tota una realitat ben reeixida. Tant és així que, a més de les representacions que cada any tenen lloc a la Selva del Camp el 14 i 15 d'agost, l'obra s'ha representat també en alguns moments especials a llocs emblemàtics per a la cristiandat com ara Tarragona, Elx, Montserrat, Roma i Jerusalem. A la Ciutat Santa, l'escenificació es va celebrar ni més ni menys que a la basílica de la Dormició, lloc on segons la tradició es van produir els fets que relata el *Misteri*.

14 d'agost, a les 22.00 h
15 d'agost, a les 20.00 h

A l'església de Sant Andreu Apòstol de la Selva del Camp
Informació i reserves: tel. 636 541 532. www.misteriselve.org

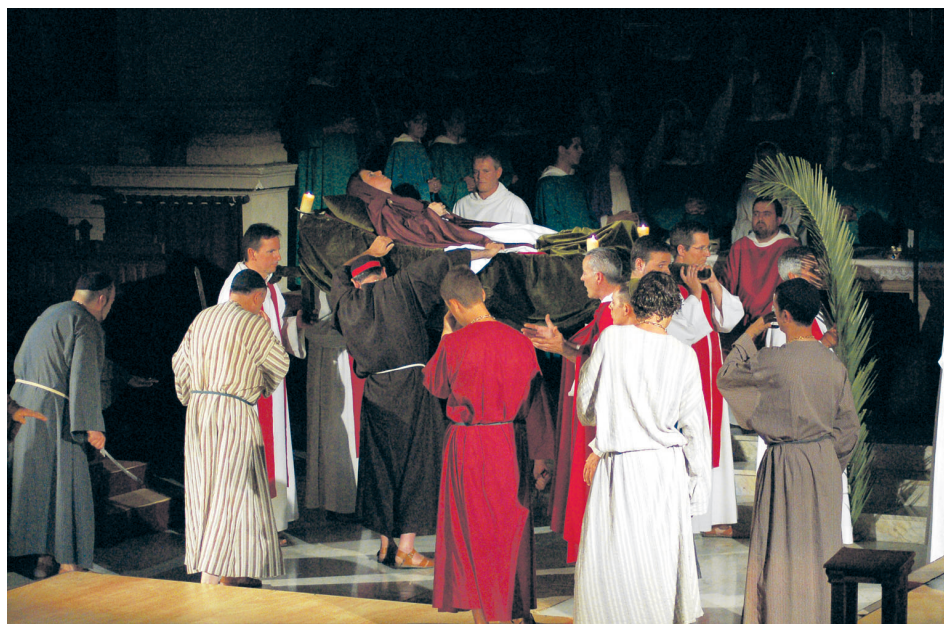
L'art al servei de la devoció popular

■ «El Misteri de la Selva» és un espectacle integral que combina música i teatre

El fil argumental del *Misteri* porta Maria des de casa seva, lloc de la seva mort, fins a l'indret on és sepultada i finalment, fins a la glòria celestial. Cadascun dels dos grans passos de l'acció dramàtica —mort i sepultura, resurrecció i glorificació de Maria— és assenyalat per una baixada de Jesucrist des del cel, acompanyat d'àngels i de sants. Tot plegat va precedit de la baixada d'un primer àngel, solemnement enviat per Jesucrist, que

anuncia a Maria la propera mort i el «bon port» al qual la seva ànima arribarà, però sense fer esment que Jesús mateix la baixarà a buscar i que el seu cos acabarà ressuscitant i gloriós al cel. La palma és la penyora de la protecció que Maria rep contra els qui voldrien destorbar els plans divins: aquest motiu remet al viatge a través de la mort i de les potències enemigues que voldrien apoderar-se del qui ascendeix cap als estats divins.

Fotos: GBC Comunicació



Itàlia

església en el món

Benet XVI, pelegrí de la Síndone

■ El Vaticà confirma la visita papal durant la pròxima ostensió del Sant Sudari

Fabrizio Assandri
Torí

Es va acostant la possibilitat, per a tothom que ho vulgui, de peregrinar a Torí per venerar un dels símbols més emblemàtics de tota la cristianitat: el Sant Sudari. El llenç que, segons la tradició, hauria embolcallat el cos de Crist en ser sepultat i que porta impresa la inexplicable imatge d'un home crucificat, romandrà novament exposat a la catedral de Torí, on es custodia des del 1694, del 10 d'abril al 23 de maig del 2010.

Benet XVI no deixarà escapar aquesta ocasió per esdevenir ell també pelegrí, si bé en realitat és el propietari de la relíquia, per donació dels reis de Savoia al Vaticà, i per tant no li seria difícil veure el Sant Sudari en qualsevol moment. El Papa, però, havia «promès» participar en aquesta peregrinació ja fa un any quan, rebent en audiència privada set mil fidels de la diòcesi de Torí, va dir textualment: «Si el Senyor em dóna vida i salut, espero anar jo també a aquesta ostensió.»

El 27 de juliol passat, el P. Federico Lombardi, s.j., director de la Sala de Premsa de la Santa Seu, va ratificar el desig inicial del Sant Pare. A propòsit del dinar que el dia anterior el Papa va tenir amb el cardenal Severino Poletto, arquebisbe de Torí i custodi pontifici del Llenç, a la casa salesiana de Les, Lombardi va dir als periodistes que l'arquebisbe havia informat Benet XVI «sobre la preparació de l'ostensió del Sant Sudari, la primavera de l'any vinent, i el Papa li ha renovat la seva intenció d'anar a Torí per a l'ocasió». Si bé encara no s'ha fixat una data concreta, el que ja sí que se sap és que el Papa celebrarà la missa a l'atri de la catedral, exactament on Joan Pau II va celebrar l'eucaristia durant la seva primera visita a Torí el 1980 i des d'on es poden



Cartell de l'ostensió.

veure les restes de l'època romana, quan la ciutat va ser construïda sota el nom d'Augusta Taurinorum.

A la tardor, el cardenal Poletto es trobarà de nou amb Benet XVI per presentar-li l'oportunitat d'afegir a la seva peregrinació algunes trobades a la diòcesi de Torí. En particular, els diaris locals parlen de la possibilitat d'una visita a la nova església del Santo Volto, símbol de la renovació de la ciutat i del seu passat industrial, que ara viu un període de

profunda crisi econòmica. Es parla, a més, de la possible visita del Papa al Cottolengo i a Valdocco, obres difoses arreu del món però que van néixer a Torí, on encara tenen les seves seus principals.

Restauració de la relíquia

Es compleixen deu anys des de l'última ostensió, que va tenir lloc amb motiu del Jubileu del 2000, i serà també la primera vegada en què es podrà contemplar el Sudari —aquesta és la principal novetat— després de la restauració a què va ser

El comitè organitzador de l'Ostensió, format per la diòcesi i les administracions locals, ja ha planificat moltes qüestions i n'està planificant moltes més, com ara la definició del recorregut d'introducció per als pelegrins a la visió del Llenç, que tindrà informacions i fotografies; la formació i la disposició dels voluntaris; el sistema de reserves obligatòries *on line*;

«Es compleixen deu anys des de l'última ostensió i serà també la primera vegada en què es podrà contemplar la Síndone després de la seva restauració»

les disposicions per a l'acollida de malalts i discapacitats, etc. (per a més informació, també en castellà, vegeu el lloc d'internet oficial www.sindone.org).

Ja està definit també el logo de l'ostensió, que al centre du el misteriós rostre de l'Home del Llenç —la imatge visible del qual no deixa de despertar preguntes i interès en creients i no creients—, realitzat per la versió negativa de la imatge que es troba al Sant Sudari i format per petites tesselles quadrades. A la part baixa del logo es pot veure la plaça Castello, amb

les cúpules de la reial església de Sant Llorenç i de la catedral. El lema és «Passio Christi passio hominis», escollit per l'arquebisbe per a l'ostensió i per a la preparació a la diòcesi, amb la intenció de subratllar el fort lligam entre la Passió i mort del Senyor i el patiment dels homes. En aquest sentit, Mons. Giuseppe Ghiberti, president de la comissió diocesana per a la Santa Síndone, afirmava recentment en un article que l'ostensió, que ha estat anunciada arreu del món, «ha de ser gaudida al màxim com a instrument d'evangelització. El Sudari ens parla del patiment sostingut pel nostre dolç Salvador i aquest patiment és la

crida més realista a la bondat sense límit de qui participa del nostre patiment de la manera més solidària possible».

L'última visita de Joan Pau II

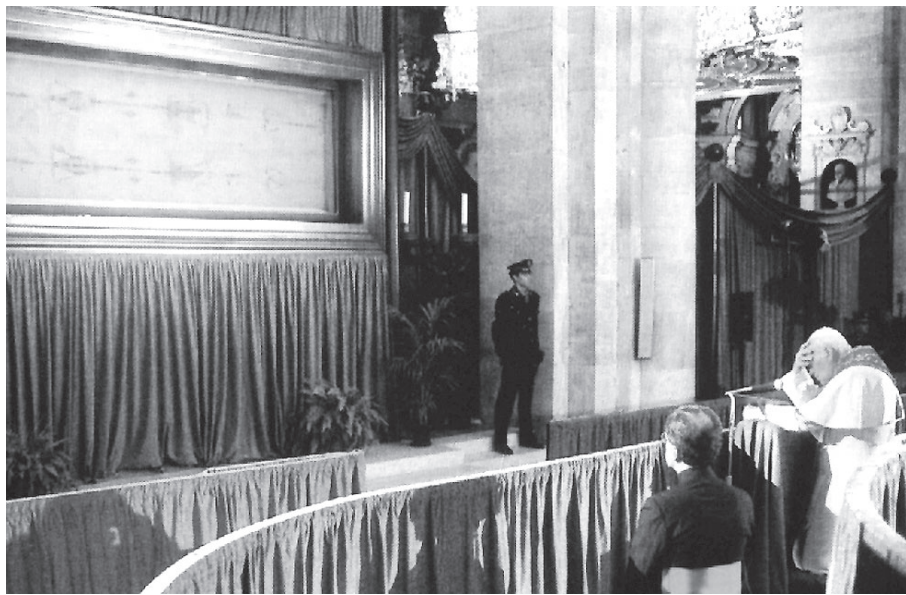
En la seva visita a Torí el 1998, després de pregar agenollat davant del Llenç, Joan Pau II va dir als fidels que omplien la

catedral: «Per al creient compta sobre tot el fet que el Sant Sudari és mirall de l'Evangeli. En efecte, si es reflexiona sobre aquest llenç sagrat, no es pot prescindir de la consideració que la

imatge present té una relació tan profunda amb el que narren els evangelis sobre la passió i la mort de Jesús, que tot home sensible se sent interiorment impressionat i commogut en contemplar-lo.»

«Esperem moltíssims pelegrins —afirma Marco Bonatti, director del setmanari diocesà *La Voce del Popolo* i responsable de la comunicació del Comitè per a l'ostensió—. Pensem superar el milió de persones que van peregrinar fins aquí durant l'ostensió passada. Cada dia, durant els quaranta que dura l'ostensió, hi haurà més de 12 hores per visitar el Sudari, de les 7 del matí fins a les vuit de la tarda, però si no n'hi hagués prou, es podria fins i tot obrir tota la nit.» Bonatti ha explicat que per a la nova ostensió es comptarà amb la col·laboració de tres mil voluntaris —dos mil ja han confirmat la seva disponibilitat—, que s'han buscat a través de la xarxa, parròquies i moviments, persones amb una experiència eclesial i de fe.

Se celebraran també, impulsades pel comitè, iniciatives litúrgiques i culturals a la ciutat, promogudes per diverses realitats, amb el lema comú de l'ostensió. No hi haurà novetats pel que fa a les recerques científiques. No s'ha retirat cap material del Sudari des del 1988 i caldrà esperar a la conclusió de l'ostensió per valorar algunes possibles recerques amb les propostes dels científics concertades amb la Santa Seu. De tota manera, la peregrinació de Benet XVI per veure el Sudari serà segurament una gran experiència eclesial, que cridarà una vegada més l'atenció de tot el món sobre el llenç dels misteris.



La darrera visita d'un Papa a la Síndone va ser l'any 1998.

sotmès el 2002 per aturar-ne el deteriorament. La restauració s'ha fet sota la direcció de la professora suïssa-alemanya Mechtild Flury Lemberg, que havia treballat també sobre la túnica de sant Francesc d'Assís i la de sant Antoni de Pàdua.

ta Síndone, afirmava recentment en un article que l'ostensió, que ha estat anunciada arreu del món, «ha de ser gaudida al màxim com a instrument d'evangelització. El Sudari ens parla del patiment sostingut pel nostre dolç Salvador i aquest patiment és la

FE D'ERRATES

En el número passat, en l'entrevista publicada al Sr. Ignasi Farreres, s'afirmava que «la *Populorum progressio* (1967) va marcar l'inici de la Doctrina Social de l'Església». En realitat, la primera encíclica social de l'Església catòlica va ser la *Rerum novarum*, de Lleó XIII, que va aparèixer l'any 1891.



LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans persones grans

Tenim una plaça disponible

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
 Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

ESTAMPES · ROSARIS · PESSEBRES · OLIS · TRÍPTICS · RETAULES · IMATGES RELIGIOSES · MEDALLES · RESTAURACIONS · MIRALLS · ICONES · ORFEBRERIA.



Boters 7 i 9
08002 Barcelona Tel. 933 175 685
Fax 934 127 523

e-mail: info@articulosreligiosos.com
www.articulosreligiosos.com

ANÀLISI

El drama dels cristians a l'Iraq

■ L'èxode continu de cristians amenaça amb la desaparició d'una comunitat cristiana que té 2.000 anys d'existència

Raad Salam Naaman*

Avui dia l'Iraq posseeix una població propera als 27 milions d'habitants, que conformen una societat multiètnica, pluricultural i multireligiosa. El grup ètnic més important és l'àrab (74%), seguit pels kurds (20%), els turcmans (2%) i després caldeus, assiris (3%)... La religió predominant a l'Iraq és l'islam, el 95%, —xiïtes 60%, sunnites 35%—, jueus, el 2%, i els cristians, presos en conjunt, caldeus i assiris, el 3%.

A l'Iraq els cristians són part fonamental de la població i una comunitat històrica que es troba, en l'actualitat, en via de desaparició. El naixent radicalisme islamista i la violència existent a l'Iraq actual afavoreixen l'eliminació progressiva d'una minoria incòmoda per als musulmans. Els cristians són els veritables perdedors de la guerra a l'Iraq.

«No queden gaires cristians a l'Iraq i els pocs que queden demanen auxili perquè no saben quin futur els espera»

Des de l'any 2003, l'èxode continu dels cristians, causat per la guerra, sembla anunciar la desaparició d'una comunitat cristiana que té 2.000 anys d'existència, de la qual queden actualment uns 500.000 en total. Als països veïns es concentren milers de cristians iraquians que, com a refugiats, intenten buscar una sortida en un país europeu, al Canadà, als Estats Units o a Austràlia.

Però la guerra salvatge que es viu a l'Iraq es continua cobrant un tribut diari entre els més febles. Els sacerdots són segrestats; els caps de família assassinats; les dones obligades a casar-se amb musulmans i els adolescents obligats a la conversió. En definitiva, les famílies cristianes, després de ser espoliades, són obligades a fugir del país. Tant les milícies xiïtes com les sunnites tenen en comú l'odi als cristians.

Entre els fets més violents contra les

comunitats cristianes se situa l'atac organitzat, com per exemple, el que va tenir lloc l'1 d'agost del 2004 fent servir cotxes bomba contra cinc esglésies de Bagdad: l'Església catòlica armènia, l'Església catòlica síria, l'Església caldea Korkis, l'Església assíria i l'Església caldea Mar Boulos. Van fer 15 morts i 47 ferits. Després es van succeir els segrestos del P. Salim Basel Yaldo, vicerector del Seminari; poc després ho era el mateix rector, P. Samy Al-Rais, que va ser alliberat al cap d'una setmana, després de pagar-ne un fort rescat. Aquests fets van ser

suficients perquè el patriarca decidís el trasllat del Seminari Sant Pere i el Col·legi Babilònia, el gener del 2007, a la localitat d'Ankawa, propera a la població d'Arbil, al Kurdistan iraquiana.

Aquesta zona es troba en mans de militars kurds. És l'única regió on els cristians de moment són tolerats i poden plantejar alguns drets. El diumenge 3 de juny del 2007, el P. Ragheed Aziz Ganni i els diaques Basman Yusof Daud, Gasan Bidawid i Hanna Wadid, després d'haver acabat la celebració de l'Eucaristia a l'església caldea del Sant Esperit de Mossul, van ser assassinats a sang freda. El desembre del 2006, un sacerdot siroortodox, el P. Paul Iskandar, havia patit el martiri a la mateixa ciutat.

El març del 2008, el fet que va tenir més repercussió internacional va ser el segrest i l'assassinat de l'arquebisbe de Mossul (Nínive), Mons. Paulos Faraj Raho. Vuit mesos més tard, el 12 de novembre del mateix any, dues germanes



Els cristians a l'Iraq són minoria, amb prou feines 500.000 fidels.



L'assassinat de l'arquebisbe Raho va causar gran commoció a l'Església iraquiana.

catòliques (Lamy'a i Wala'a Sabih) van ser assassinades a ganivetades a mans d'assaltants radicals musulmans. També va ser atacada la seva mare, que vivia amb elles, i que encara avui es troba amb problemes de salut greus.

Les darreres notícies que ens arriben des de l'Iraq diuen que els radicals musulmans han cremat moltes esglésies al país i els cristians tenen por d'anar a les esglésies. Aquests fets han tornat a sembrar el pànic arreu del país, especialment a la ciutat de Mossul, últimament territori de nombrosos atacs anticristians. No queden gaires cristians a l'Iraq, els pocs que que-

den demanen auxili perquè no saben quin futur els espera.

M'agradaria fer una referència a la presentació del cardenal caldeu, Emmanuel III Daly, Patriarca de l'Església caldea, el 7 de maig del 2007. La cara trista i preocupada que tenia quan llegia les cartes i informes dels sacerdots cristians, de les principals ciutats iraquianes, reclamant a totes les persones i nacions l'auxili i l'ajuda per impedir el moviment nazi i xenòfob de part dels grups radicals islàmics contra els cristians a tot el país. És un pla —declarava el cardenal— per buidar l'Iraq dels seus cristians, exterminar-los i saquejar-los de la seva història, cultura i entitat.

Tant a Europa com als Estats Units, el Canadà i Austràlia, on la comunitat musulmana viu en minoria, aquesta gaudeix de tota la llibertat i els drets, tant religiosos com socials, i està bé. De la mateixa manera han d'actuar i tractar els musulmans als cristians de l'Iraq, ja que tot i que són una minoria, són

originaris del país.

Tots podem assumir un paper important per respondre a la crida del cardenal Emmanuel III Daly i els cristians que pateixen a l'Iraq. Hem de ser testimonis per proclamar la veritat i la pau contra les mentides i la violència dels fanàtics musulmans. Cridem en veu alta: «No al radicalisme religiós!» Hem de donar suport i ajudar a conservar la història, cultura i l'entitat del poble de Nostre Senyor Jesucrist a l'Iraq.

*Cristià caldeu d'origen iraquiana, doctor en Filologia Àrab i estudis islàmics

L'arquebisbe de Bagdad visita Espanya convidat per Càritas

Redacció / Madrid

L'arquebisbe de Bagdad, Mons. Jean Benjamin Sleiman, ha visitat recentment l'Estat espanyol amb l'objectiu de donar a conèixer a diversos interlocutors de l'Església i de Càritas espanyola els reptes humanitaris més urgents que es presenten a l'Iraq després del replegament de les forces nord-americanes. Desgraciadament, la seva visita ha coincidit amb l'agreujament dels atemptats a esglésies cristianes al país, cosa que ha fet que l'arquebisbe manifestés sense embuts que aquests atacs formen part d'un intent per impedir «el procés polític de diversificació d'ètnies i religions dins del país i, per tant, la reconciliació nacional», que és «el gran repte avui a l'Iraq». En una roda de premsa celebrada el 14 de juliol passat a Madrid, Mons. Sleiman va manifestar que «ara tenim dos temors —va

afegir Sleiman—: que el fonamentalisme assumeixi el poder i instauri un règim teocràtic, i que després dels últims atemptats la gent torni a perdre l'esperança i opti per abandonar el país.»

Malgrat tot, l'arquebisbe Sleiman va advertir que «la violència a l'Iraq respon més a causes polítiques que religioses». Sota el seu punt de vista, aquests atacs podrien ser una manera de sembrar la por entre els cristians perquè abandonin el país, però també de posar en relleu que el govern actual no és capaç de garantir la seguretat després de la retirada de les tropes nord-americanes. Tot i que la situació dels cristians a l'Iraq havia millorat molt durant el 2008, amb un descens notable de la violència, la cadena d'atemptats del 12 de juliol passat contra esglésies cristianes a Bagdad i Mossul, que van causar quatre morts i desenes de ferits, amenacen d'enderrocar «tot el que s'ha

construït fins ara».

Juntament amb el director de Càritas-Iraq, Nabil Nisan, l'arquebisbe de Bagdad també va explicar els projectes humanitaris i les necessitats més urgents que ara ha d'afrontar el país. El repte fonamental és la millora dels serveis sanitaris, un dels més afectats pel conflicte, sobretot pel que fa a la manca de medicaments per atendre malalties cròniques i greus o instrumental quirúrgic. També cal un gran nombre de personal sanitari i docent. El director de Càritas va recordar que un altre dels principals problemes és la manca de qualificació del personal dels hospitals. Mons. Sleiman va demanar als països europeus que ajudin en la reconstrucció de l'Iraq: «El problema de l'Iraq també és el seu, un problema de tot Europa. Per això construir la pau al Pròxim Orient i a l'Iraq vol dir al mateix temps construir la pau a Europa.»

L'ENTREVISTA

Dr. Guzmán Carriquiry, sotssecretari del Pontifici Consell per als Laics

Samuel Gutiérrez

Convidat una altra vegada per la Universitat Abat Oliba-CEU, el Dr. Guzmán Carriquiry, sotssecretari des de fa més de 20 anys del Pontifici Consell per als Laics, es va convertir a principis de juliol en el ponent estrella del Seminari d'Estiu titulat «L'Església i la crisi econòmica. Diagnòstics i propostes des d'un judici cristià». Coincidint en el temps amb la publicació de l'encíclica *Caritas in veritate*, les intervencions de Carriquiry van ser sobretot l'ocasió per aprofundir en les riqueses del nou document magisterial.

—Què destacaria de la darrera encíclica del Papa, que ja s'ha batejat com «l'encíclica social de Benet XVI»?

—És una encíclica de continguts molt densos, que ha de ser llegida i rellegida amb calma. El Sant Pare posa sempre una atenció especial en el llenguatge i en el relleu educatiu de les seves intervencions per donar raonabilitat i persuasió a les seves afirmacions. És el seu estil de magisteri. Jo vincularia moltíssim aquesta nova encíclica amb la primera que va publicar: *Deus caritas est*. El primer que crida l'atenció és el marc teològic i epistemològic en el qual s'emmarca el plantejament dels problemes socials. La caritat i la veritat són els dos rostres de Déu. Déu és *logos*, raó creadora, que es revela també com l'infinit amor a Jesucrist. Així, la veritat i la caritat constitueixen la bipolaritat fundant de tota la realitat. Són els anhels inextingibles que els homes portem al cor. La nostra societat té necessitat de veritat i caritat per afrontar els problemes socials, econòmics, culturals i polítics. Per això la millor contribució de l'Església per al desenvolupament integral de les persones és anunciar Jesucrist»

anunciar Jesucrist, el principal i primer factor de desenvolupament humà integral. Ell revela i realitza totes les potencialitats de l'àmbit humà. Aquest és un enquadrament fonamental de l'encíclica. Els problemes socials i polítics no es resolen si prescindim de Déu.

—Per què creu que és tan important emetre un judici cristià sobre la crisi econòmica?

—Per als catòlics, la nostra certesa és que Crist és el centre efectiu de la realitat històrica i tota ella hi està ordenada. Si Déu és el *logos*, raó creadora, i es revela en Crist en l'esdeveniment més capital de la història humana, com és l'Encarnació, aquesta ha de ser la clau de judici de tota la realitat. No podem quedar-nos en l'aparença dels fenòmens sinó que hem d'anar als fonaments, i el fonament de tota realitat, com deia el Papa a Aparecida (Brasil), no són els problemes econòmics, socials o polítics, sinó que és Déu. En aquest sentit, qui prescindeix de Déu no pot conèixer bé la realitat ni afrontar bé els problemes que es presenten. Crist ens dona compte de la realitat i la fe és un mètode per al seu

«La caritat i la veritat són els dos rostres de Déu»



coneixement. Per a nosaltres, aquesta hipòtesi és una certesa, i hem d'intentar sempre demostrar-ne la raonabilitat des de la intel·ligència de la fe, oberts a les riqueses de les diferents disciplines i ciències socials. Aquest plantejament fonamental marca la lectura de l'encíclica.

—Alguna novetat del Papa pel que fa a propostes anteriors?

—Sí, hi ha dues novetats importants. La primera és la crida a repensar, especialment en aquests moments de crisi, la concepció i el significat de l'economia. És cert que el Papa diu que hi ha un dèficit intern d'ètica a les institucions econòmiques, però no cau en crítiques moralistes, va més enllà, i per això proposa repensar el sentit mateix de l'economia. L'economia està prenyada d'una concepció sobre l'home i sobre la vida, d'antropologia, de filosofia, fins i tot, de teologia. La crisi es pot interpretar com una màquina que accelerada, en un moment determinat, es bloqueja, es desajusta, es deteriora... Com es resol? Hi ha qui diu que només cal canviar les peces de la màquina i reordenar-les perquè funcioni bé, com si fos una autoregulació. Però aquesta crisi demostra que l'autoregulació del mercat i de les dinàmiques econòmiques i socials són una utopia, un joc d'aparences que en realitat no es realitza. Per això cal repensar el sentit de l'economia.

—I el segon punt de novetat de l'encíclica?

—El Papa ens convida també a incorporar en la lògica i en l'estructura econòmica el principi de gratuïtat i la lògica del do. Això és molt innovador, a més d'una consideració molt bonica. El principi de gratuïtat i la lògica del do, que formen part

connatural de l'ésser de la persona i de la cultura dels pobles, té una valència econòmica. Això ens fa repensar l'economia des de la fraternitat. Evidentment, hem de cercar la utilitat en l'activitat econòmica i no és gens condemnable el lucre en una empresa, llevat que el seu fi sigui la fallida, però el lucre ha d'estar vinculat a la capacitat de reinversió, d'ampliació de possibilitats de feina, de desenvolupament productiu, de modernització tecnològica... Una economia del do i de la fraternitat ens condueix a obrir espais a formes noves de construcció econòmica i de

convivència social. Per això el Papa parla de nous models de desenvolupament, repensats a fons, que apunten a la dignitat

humana integral, a la globalització de la solidaritat, al desenvolupament de tota la vitalitat humana, popular, participativa... I tot això motivat per un amor i una esperança més grans que les nostres mesures i projectes humans.

—Creu vostè també, com han expressat algunes veus contrastades de l'Església, que la crisi pot ser també una oportunitat?

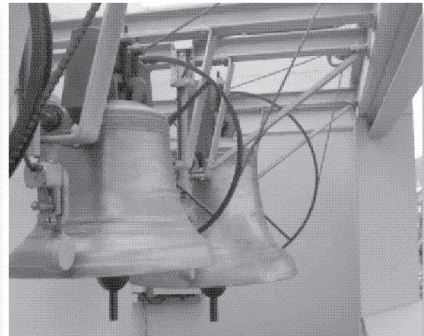
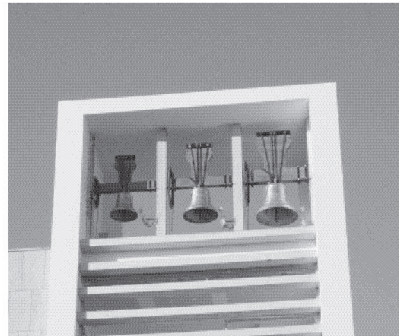
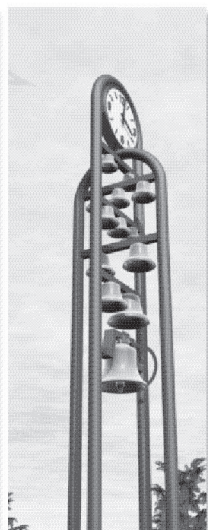
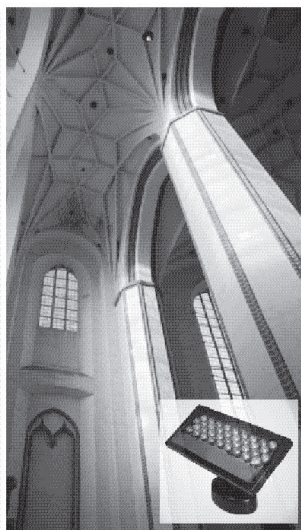
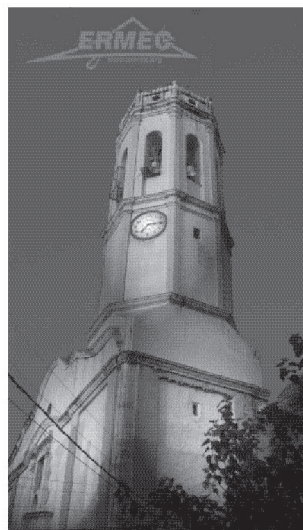
—La crisi és una oportunitat impressionant! És un temps de prova en el qual la rutina, els hàbits, la distracció, les eufòries superficials... deixen pas, necessàriament, a la revisió crítica, fins i tot dramàtica, i a una manera molt més seriosa de voler afrontar la realitat en la totalitat dels seus factors. El Papa afirma que l'arrel de la crisi actual està en la cobdícia convertida en sistema idolàtric. Els ídols esclavitzen la humanitat i no donen resposta als anhels de sentit, felicitat, justícia de l'ésser humà. Ens condueixen a carrerons sense sortida, generant aquest afany de guany a curt termini. El Papa diu també que totes les crisis profundes en la història ajuden a passar de les aparences a les arrels, dels fenòmens als fonaments. La crisi és una circumstància providencial si efectivament sabem llegir-la, discernir-la i superar-la en unes condicions que no preparin en un temps una nova implosió cada vegada pitjor.

AUTOMATIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE CAMPANAS Y CAMPANARIOS

ILUMINACIÓN LED INTERIOR Y EXTERIOR

RELOJERÍA MONUMENTAL

ESCULTURAS MUSICALES



ERMEC, S.L.
C/ Francesc Teixidó, 22
P. E. Granland, Badalona Sur
08918 Badalona
Barcelona (SPAIN)

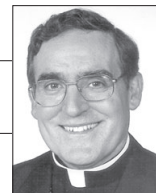
Tel. (+34) 902 450 160
Fax (+34) 902 433 088
ermec@ermec.org
www.ermec.org

ERMEC, S.L. - MADRID
C/ Segura, 8, 1ª Planta
28004 Madrid
SPAIN

blibao@ermec.com
portugal@ermec.com

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona



Maria Assumpta al cel

A mig mes d'agost els cristians celebrem la festa de Maria Assumpta, que per la seva importància sovint es denominava a casa nostra amb el nom de la Mare de Déu d'Agost.

L'Assumpció de Maria al cel és un dogma que va proclamar el papa Pius XII l'any 1950. Molts de nosaltres ens recordem prou bé. La veritat de l'assumpció està reafirmada pel Concili Vaticà II, que expressa així el contingut de la fe de l'Església: «La Verge Immaculada, preservada immune de tota taca de culpa original, acabat el curs de la seva vida terrenal, fou assumpta a la glòria celestial en cos i ànima, i el Senyor l'exaltà com a Reina de l'univers a fi de ser més plenament conforme al seu Fill, Senyor dels qui regnen i vencedor del pecat i de la mort.»

Maria fou embellida per Déu perquè fou escollida per ser la mare del seu Fill. La plena de gràcia, preser-

vada de tot pecat, fou assumpta al cel en cos i ànima. Aquests dons divins que rebé Maria no la separen de nosaltres. Ella, per voluntat de Jesucrist en la creu, és la nostra Mare.

La paraules que Elisabet dirigí a Maria ens apropen moltíssim a nosaltres aquesta noia de Natzaret: «Benaurada tu, que has cregut.» És la gran lloança de la fe de la Mare de Déu. És el reconeixement que la seva major grandesa radica en la seva vida de fe.

Maria ha estat una dona de fe. La vida de Maria transcorregué sota el vel d'una fe que no compregué molts dels esdeveniments de l'existència terrenal de Jesús. Però Maria va viure aquells fets amb visió de fe i confià de veritat en els dissenys de Déu.

El Concili Vaticà II afirma que Maria, assumpta al cel, «no s'ha desentès de la seva dedicació salvadora, sinó que amb la seva intercessió múltiple continua

procurant-nos els dons de la salvació eterna». La mediació de Maria continua en la història de l'Església i del món. Maria Assumpta, amb el seu amor matern, té cura dels germans del seu Fill que encara peregrinen i es troben en perills i angoixes fins que siguin conduïts a la pàtria benaurada.

La Mare de Jesús, glorificada en cos i ànima al cel, és una imatge i un començament de l'Església que ha d'arribar a la plenitud en la glòria futura. Per això Maria és un signe d'esperança ferma i de consol per al poble de Déu en marxa, fins que arribi el dia del Senyor.

El Catecisme de l'Església catòlica exposa tot això bellament amb aquestes paraules: «La Santíssima Verge Maria, acabat el curs de la seva vida terrenal, fou emportada a la glòria del cel en cos i ànima. Allí ja participa en la glòria de la resurrecció del seu Fill, anticipant la resurrecció de tots els membres del seu cos.»

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat



La dignitat de la persona humana

Tots hem pensat més d'una vegada en les capacitats de l'ésser humà, tant des del punt de vista natural com des de l'anímic. Les màquines que l'home construeix fan coses insospitades, però difícilment poden igualar les possibilitats de l'ull, el funcionament finíssim del ronyó, o la incansable activitat —mai no para!— del cor humà. En l'àmbit més interior, ens meravellen les possibilitats dels nostres afectes i sentiments, la potència de la capacitat intel·lectual i les seves aplicacions tècniques, la força decisòria de la llibertat humana... Són unes capacitats que, encara que per definició són finites, sembla que es puguin expandir cada vegada més.

Davant d'aquestes meravelloses capacitats, sembla impossible que l'home no remeti el seu origen i el seu ésser a Déu. Confessant la nostra condició de criatura a imatge i semblança de Déu no abdiquem de les nostres possibilitats, sinó que donem una explicació plausible a

l'origen i el destí de la persona humana. Precisament en aquesta condició de criatures, en la nostra dependència de Déu creador arrela la nostra dignitat personal.

La humanitat ha fet grans avenços des que ha aconseguit definir de manera solemne el que s'anomenen drets humans, que ho són realment perquè són drets de la persona humana. Per tant, sorgeix immediatament la pregunta sobre el fonament d'aquests drets. Som davant d'un tema crucial: on arrelen, on es fonamenten aquests drets que permeten donar protecció a totes les persones, especialment les més dèbils i indefenses?

Moltes vegades es busca aquest fonament en consensos que acostumen a ser més o menys precaris. Canvien els governants, canvien les visions de l'home i aquests drets sembla que també poden canviar. Buscar el fonament en el carreu sòlid i inamovible de la nostra condició de criatures de Déu ens permet veure aquests drets

humans com la conseqüència lògica d'una dignitat que no ens donem nosaltres mateixos sinó que ens ve donada i que, per tant, no depèn dels vaivens del moment polític o de les opinions canviants de majories precàries.

Mirem les coses procurant veure-les tal com són, en la seva veritat més bàsica: la persona humana no s'ha fet a si mateixa, no es dona la pròpia naturalesa; Déu és a l'origen del nostre ser, i per tant estem ordenats a Déu i cridats, en cos i ànima, a gaudir de la felicitat eterna.

Si volem entendre la vida moral en tota la seva força i valor, si volem viure una vida reeixida que busqui l'excel·lència possible, si volem fer el bé a tots els qui conviuen amb nosaltres, si volem, en fi, ser feliços hem de posar un bon fonament a la vida moral, que és un sentit ben arrelat de la nostra dignitat de fills de Déu i que no té ningú més que Crist com a model i vida.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA

opinió

Punt de vista

La llei catalana dels Centres de Culte

Santiago Bueno
Catedràtic de
Dret Canònic



La llei dels Centres de Culte aprovada el dia 15 de juliol passat pel Parlament de Catalunya ha tingut una llarga tramitació, durant la qual va aixecar expectatives de tota mena, algunes de certament preocupants. Què n'ha quedat, de tot allò? Cal destacar que, si la Llei no era estrictament necessària des d'un punt de vista tècnic, en canvi podia considerar-se socialment convenient. En efecte, els espais de culte (esglésies, sinagogues, temples, mesquites i qualssevol) ja havien de complir amb la legislació administrativa vigent, urbanística i de seguretat. El problema, doncs, era un altre: la creixent dificultat per obrir nous centres de culte, davant les dificultats que els ajuntaments planten, sovint pressionats per uns veïns recelosos o poc acostumats a llocs de culte no catòlics.

Davant d'això, semblà al Govern de la Generalitat que una llei podria ajudar a superar la situació. Però la llibertat religiosa és un dret fonamental, i qualsevol regulació que se'n vulgui fer sobre la matèria ha de ser extremament curosa, per tal de no limitar aquest dret, sinó de facilitar-ne el desenvolupament. I, no cal dir-ho, el culte és un dels elements definitoris del fenomen religiós: no en va el mateix art. 16 de la Constitució garanteix la llibertat religiosa i de culte. Durant la preparació de la Llei es consultaren les principals confessions religioses, inclosa l'Església catòlica, que assenyalaren els punts més discutibles del projecte, especialment l'obtenció d'una llicència municipal, el caràcter retroactiu de la Llei, i que bona part del seu contingut es deixés al desenvolupament d'un reglament posterior. La Direcció General d'Afers Religiosos es mostrà receptiva a molts suggeriments, i la tramitació parlamentària (que comptà amb la presència de molts espe-

cialistes cridats per la Comissió) permeté replantejar aspectes excessivament limitadors. Finalment, els partits del Govern (PSC, ERC, IC) i CiU arribaren a un consens lloable, pel qual el projecte de llei es va desfer d'algunes expressions ideològicament inoportunes i guanyà garanties per als llocs de culte ja existents.

Una llei específica sobre aquesta matèria és una autèntica novetat, i no només a Espanya. Que el Parlament de Catalunya hagi volgut legislar específicament per garantir un aspecte religiós primordial, el dret de culte, ve a desautoritzar aquells qui desitjarien que la religió fos ignorada pel poder civil, reduïda a un tractament políticament miop, sotmesa a la legislació comuna de qualsevol activitat no necessàriament protegida com a dret fonamental. Aquesta anacrònica proposta ideològica del vell *laïcisme* (que no de la *laïcitat*, entesa com a neutralitat i no ingerència entre Estat i confessions) s'ha vist, doncs, superada per les necessitats del progrés social i de la presència de diverses opcions religioses en les societats occidentals: fins i tot l'Estat francès, antany el model de la *laïcitat* més *laïcista*, cerca avui la col·laboració amb les religions. Cap governant amb seny pot pretendre exercir el seu govern ignorant un dels fenòmens més universal del comportament humà.

Finalment, els catòlics tenim obligació moral de vetllar per la llibertat religiosa de tots (fins i tot quan pugui semblar que el problema és per als altres), i mostrar preocupació davant les dificultats que qualsevol Església o confessió pugui trobar per disposar de llocs de culte dignes. En aquest sentit, la Llei és esperançadora, i el que sigui bo per a tots també ho és per a l'Església catòlica.



Saber escoltar

Els que se'n van

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral
de Barcelona



En aquests calorosos dies de juliol, la mort ha visitat dues persones de famílies amb les quals tinc amistat. Han estat dues morts molt sentides per mi. He tingut molt a prop aquella que sant Francesc d'Assís anomenava la *germana mort*. Quan la mort fa els seus gèlids i impietosos estralls, no és fàcil considerar-la germana. Immediatament, fa sentir repulsió. I és tan cruel, que ens fa saltar les llàgrimes. La dura mort no té compassió de ningú. Sembla que tant se li'n dona les llàgrimes que ens mullen el rostre i que provenen del cor adolorit.

La mort ens crea una gran confusió, ens situa fora d'òrbita. Ens fa tenir unes reaccions imprevistes. Davant la mort, se senten unes veus cridaneres. Per què criden tant els assistents abans del sepeli? Quines converses estranyes es tenen a les sales d'espera d'un tanatori? Sembla, en realitat, que la mort, que ens fa tant mal, no ens importi. Potser és una manera de superar allò que molesta i que un dia s'esdevindrà també per a nosaltres. I que val més no parlar-ne.

Tenia un gran amic sacerdot —fa nou anys que la mort se me'l va endur— que, fent ús del llenguatge col·loquial, solia dir-me, que, en la vida, cada cop estem més envoltats de fantasmes. La veritat és que, a mesura que augmenten els anys, la mort fa servir la seva dalla per arrabassar-nos familiars i amics. I ens entrena a comptar els dies de la nostra vida.

Les víctimes de la mort són «els qui se'n van». A on? Jesús va dir que el nostre destí era la casa del Pare del cel. Jesús va situar els «pobres en l'esperit» en el Regne dels cels. La mort és inexorable. És una batalla perduda. La que dalla la nostra vida esdevé víctima de si mateixa. Perquè no aconseguim de fer-nos morir. A ella se li escapa la vida. Perquè els qui moren arriben a la vida on no hi ha ja mort. A la presència de Déu. En la mort, s'acompleix l'esclat resplendent de la vida eterna. La vida que no té fi. On tot és goig. On no hi ha ja més llàgrimes. On Déu és tot en tots. La Vida esdevé el fracàs de la mort.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)



De viatge a la Lluna

No hi he anat mai, i m'imagino que cap lector tampoc no hi vol ni hi pot anar. Avui em limito a comentar certs aspectes del primer viatge al nostre satèl·lit que s'ignoren o que es pretenen oblidar.

La primera notícia que en vaig tenir va ser a través d'un article de la revista *Life*. D'això, ja en fa trenta anys. El primer astronauta que va trepitjar la Lluna va explicar que, com que era cristià, va preparar i consultar amb el seu pastor el signe amb el qual expressar la seva fe quan hi arribés. Com que no en van trobar cap d'especial, el clergue li va proposar que s'emportés vi eucarístic i que, quan arribés a la superfície lunar, combregués. Així ho va fer. D'un recipient hermèticament tancat, el va abocar a un calze d'argent. L'enginyer va comentar que, quan va traslladar la santa beguda va pensar que a causa de la gravetat de la Lluna que és sis vegades inferior a la de la Terra la caiguda del líquid seria més lenta. De seguida es va adonar que era una ocurrència frívola, que no havia de consentir i no va mirar. A continuació va combregar fervorosament. D'aquest article no recordo res més. Quan es van complir 25 anys d'aquell viatge, vaig cercar alguna referència a la premsa que tenia a l'abast. No hi vaig trobar res, però fins i tot hi havia una referència al que va dir algú, que havia estat un muntatge.

S'ha escrit molt sobre aquest esdeveniment, ara se'n compleixen 40 anys i disposem del Google, la qual cosa abans no existia. (Avís per a la navegació de cabotatge: fins i tot el Papa ha reconegut que no podem prescindir d'internet i ha lamentat no haver-lo utilitzat en alguna ocasió.) Em vaig apressar, doncs, a utilitzar aquest cercador. Vaig escriure: «El primer que l'home va fer quan va arribar a la Lluna.» Com que estem immersos en la «santa religió ecologista», es repetia contínuament que la primera acció, pecat greu!, va ser abocar-hi escombraries. No em vaig desanimar. Vaig cercar: «comunió a la Lluna» i aquesta vegada vaig tenir èxit. Diferents arxius en parlaven. B. Aldrin, l'astronauta, era presbiterià. Aquesta confessió cristiana anomena la celebració «el Sant Sopar» (a la qual no donen amb exactitud el mateix significat que hi donem els catòlics). Va combregar amb reverència i va recitar: «Jo sóc el cep i vosaltres els pàmpols; aquell qui està en mi i jo en ell, dóna molt de fruit, perquè sense mi no podeu fer res» (transcriu el text com apareix a la notícia, no crec que sigui gaire important el canvi del nostre «sarmaments» pel de «pàmpols»). L'astronauta va portar, escrit a mà, uns versets del salm 8, concretament: «Quan miro el cel que han creat les teves mans, la lluna i els estels que hi has posat, jo dic: què és l'home, perquè te'n recordis? Què és un mortal, perquè el tinguis present?» Aquest text el va dipositar a la superfície lunar.

Per raons de pes, van abandonar la càmera fotogràfica: una Hasselblad amb òptica Zeiss i fotòmetre Minolta, només se'n va endur la pel·lícula Kodak impressionada. Això sí que es va publicar en diferents mitjans, per donar notícia de les preferències per diverses marques i de les nacions on es van fabricar els materials. Per què es van amagar els detalls religiosos que he explicat? Doncs, com a les novel·les de fulletó, acabo escrivint: continuaré, si Déu vol, la propera setmana. Del que Déu vol no se'n parla, és afegit meu.



Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Vedells d'or

Moisès puja la muntanya per parlar amb Déu (Èxode 32,1-14). Com que triga molt a baixar-ne, el poble demana a Aaron que els faci nous déus perquè els guiï. Aaron demana a cadascun d'ells que donin les seves joies per fondre-les i fer un vedell d'or, que substituirà el Déu veritable, el que els va treure de la terra d'Egipte. L'endemà, doncs, el poble es lleva de bon matí per oferir holocaustos al vedell d'or. Després s'asseuen a menjar i beure. Finalment, s'aixequen per divertir-se. El canvi s'ha consumat.

Davant del buit de Déu, els homes experimenten la necessitat de fer-se els seus vedells or. L'adoració, expressió de l'amor i la veritat, és desplaçada per la idolatria. Els ídols, a diferència del Déu veritable, són múltiples. Qualsevol aspecte es converteix en absolut i es retorna al politeisme antic. En els nous altars mediàtics, s'alcen els ídols de l'esport, de la música, de l'art, de la premsa rosa... Les nostres peces d'or i d'argent els converteixen en personatges idolatrats. No m'aturó en el que són per dins, sinó en la construcció d'un mite social perfectament planificat per les instàncies de poder econòmic i de mercat.

Valorar les qualitats d'una persona no és el mateix que idolatrar-la. Cristiano Ronaldo, futbolista excel·lent, ha estat una de les darreres operacions per aixecar un ídol en poques setmanes. La gent oblida aviat que cada ídol exigeix els seus sacrificis, però sempre cal posar-hi argent i or per construir el nou vedell. Els que ho gestionen són conscients dels grans guanys que els pot reportar. Michael Jackson, artista i cantant extraordinari, ha estat productiu econòmicament fins i tot en el seu funeral, tancat al seu taüt de bronze i revestit d'or de 14 quirats. I tants ídols del món rosa, que omplen espais televisius, que són autèntics monuments a la frivolitat. Com en els déus grecs, les passions més baixes, prohibides als homes del car-

rer, són exaltades davant l'admiració desbocada dels seus seguidors. Cristiano Ronaldo afirma en una publicació francesa: «És cert que molta gent m'odia, però són més els que m'estimen i em donen suport. M'encanta quan m'esbronquen, m'agrada veure'ls l'odi als ulls i sentir-ne els insults.» Michael Jackson va ser acusat de consum de drogues i s'especula sobre les causes reals de la seva mort recent. Els vedells d'or afavoreixen la diversió però no proporcionen el sentit de la vida. Distreuen, però no qüestionen.

El vedell d'or més important és el propi ego. Quan perdem el contacte amb l'essència, amb la veritat de nosaltres mateixos i dels altres, l'ego s'apodera de la realitat. El poble mostra la seva incapacitat per suportar el buit. Manca confiança, paciència i fe. Necessita líders que el guiïn. Es prefereix l'engany a la lucidesa. Tots saben que el vedell d'or era el resultat dels seus productes, de les seves joies, de les seves il·lusions. L'ego, com el nou déu, és el resultat de les pròpies creacions. Davant del seu altar, es presenten sacrificis i s'immolen víctimes. La trampa es consuma. S'interpreta la pròpia biografia a través dels deliris de l'ego, com si fossin la raó de la llibertat, que treu del país d'Egipte i condueix a la terra promesa.

Les qualitats essencials es perverteixen en les passions dominants: la ira, l'orgull, la vanitat, l'enveja, l'avarícia, la por, la gola, la luxúria i la peresa. Davant de l'altar de cadascuna d'aquestes passions, se sacrifiquen quotidianament nombroses víctimes, que semblen de dolor i desconcert tota la societat.

La conversió implica tornar sobre els nostres passos per retornar al Déu veritable, saber endinsar-nos a la zona dels seus misteris, afrontar el buit que ens purifica de les nostres il·lusions infantils, ser capços de relativitzar el fulgor que desprenen els nous vedells d'or. La llibertat té un preu.



Finestra a la vida

Victòria Molins,
s.t.j.

Les noves pobreses

Quan sentia parlar de les «noves pobreses» ignorava com es podia arribar a situacions límit que arrosseguen a viure sense res, fins i tot al carrer. La nit del recompte que es va organitzar l'any passat m'hi va fer pensar. Alguns dels sense sostre que ens vam trobar ens explicaven la seva davallada a causa de les drogues o l'alcohol. Havien arribat a perdre la feina, la família, l'habitatge i havien acabat al carrer demanant almoïna i vivint en la misèria, la brutícia i la manca de tot. En aquests casos la seva pobresa i marginació havia estat més o menys buscada per les seves addiccions. És veritat que en la majoria dels casos les addiccions tenien el seu origen en esdeveniments familiars o laborals que els havien portat a la desesperació.

Fa uns dies la meua experiència ha trobat una causa molt més gratuïta i dolorosa que em va impressionar molt més. Una trucada telefònica que em va fer córrer.

Com que els serveis socials estat col·lapsats a causa de la crisi i l'augment de la pobresa, hi ha molts casos que es queden sense atenció. I molt més si es tracta d'un cap de setmana, quan els centres estan tancats. Aquella trucada em demanava una ajuda d'urgència i venia d'unes amigues de la narcosala a la qual he anat en diverses ocasions per demanar ajuda amb algun noi o alguna noia necessitada. Ara eren elles les que no sabien què fer amb un cas difícil que no era pas de la seva competència. Voltant pels indrets on feien la «ronda» a la recerca de problemes de drogues, els va cridar l'atenció un matrimoni gran, sense aspecte de captaires, asseguts a un banc del carrer, amb les maletes als peus, i aparentment molt capficats. La dona, de més de seixanta anys anava amb una cama embenada que recolzava a sobre de la maleta. Plorava desconsolada. S'hi van acostar. La història que els van explicar era patètica. La seva filla única —emancipada i amb problemes— havia fugit de casa en diverses ocasions i ells havien anat darrere seu cada vegada que l'havien perdut. Vivien a Tenerife i allà l'home hi tenia la feina que havia perdut a causa de la crisi i se li havia acabat l'atur. Però amb l'esperança de trobar-se amb la filla ho van deixar tot i van venir a buscar-la a l'adreça que ella els havia donat. Ni l'adreça responia a la seva presència, ni el número de mòbil que els havia donat estava disponible. Feia ja un mes que deambulaven buscant-la. Havien acudit a Serveis Socials que els donaven adreces i llocs on anar. Havien gastat els diners en les pensions en què s'havien allotjat. La dona havia caigut i tenia un esquinç en una cama i gairebé no podia caminar. Van acabar al carrer! Allà portaven tres dies d'angoixa i patiment.

Les noies de la narcosala van ser els seus àngels. Amb elles vam anar a buscar-los i Déu ens va donar l'oportunitat de fer de bons samaritans. Els vam dur a una pensió que vam pagar, mentre buscàvem per internet dos passatges d'avió que els tornés a Tenerife, sols i desil·lusionats per no trobar la filla, però almenys amb l'oportunitat de viure dignament.

Quan dos dies després els acompanyàvem a l'aeroport i els deixàvem amb la targeta d'embarcament abraçant-los en l'adéu, els seus ulls brillants i les seves paraules d'agraïment no podien dissimular el dolor immens d'un viatge inútil: «Tant que hem fet per la nostra filla única i ara... ja ho veieu.»

No vaig poder estar-me de pensar que si en aquell moment hagués aparegut, l'abraçada del pare i la mare a la filla pròdiga hauria estat com la d'aquell pare bo que sortia cada vespre al camí... Ells havien sortit de la seva vida al camí de la marginació per amor gratuït.

Zoom

Eduard Brufau



Davant de la normativa europea que pretén restringir fortament els espectacles amb foc, les colles de diables de Catalunya treballen per protegir els correfocs i altres festes tradicionals. De moment ja han pactat amb el Departament de Cultura una quarantena d'al·legacions a la directiva comunitària. Desconcerta aquesta voluntat legalista amb aquestes tradicions assenyades i en què els accidents greus són escassos, mentre es deixa via lliure a altres festes, com els Sanfermines, que cada any acaben amb ferits i fins i tot morts.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

PETITS PELEGRINATGES:

Santa Teresa de Jesús amb estada a Fàtima, del 14 al 20 de setembre
Sant Ignasi de Loiola i sant Francesc Xavier, del 7 a l'11 d'octubre
Lourdes, del 16 al 18 d'octubre

GRANS PELEGRINATGES:

Terra Santa, del 24 al 31 d'agost
Japó, del 10 al 22 d'agost
Croàcia i Medjugorje, del 28 de setembre al 6 d'octubre
Bulgària, del 20 al 27 d'octubre
Terra Santa, del 28 de desembre al 4 de gener del 2010

Places limitades

Per a més informació: Associació d'Amics de Catalunya Cristiana
Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
Tel. 934 092 700 - Fax: 934 092 775 - correu electrònic: amics@amicccc.cat

CARTES DEL LECTOR

Manca de valors

■ Educar els pares

Estic trista i preocupada per tota la violència que vivim cada dia. Esgarrifa la notícia de la violació d'una nena de 13 anys per set nois menors d'edat. No crec que calguin més lleis sinó més amor i atenció als infants i als adolescents. Molts d'ells veuen la violència i els maltractaments a casa i al seu entorn familiar. Molts infants són maltractats pels seus mateixos pares; no hi ha comunicació, no hi ha entesa, només impera la llei del més fort. Per televisió cada dia veuen molta violència i sexe. Tot això es pot arreglar amb una nova llei?, no ho crec. Si només veuen aquestes coses en la seva vida, pensen que això és el normal; si ells reben, quan poden donen! Està clar que cal fer alguna cosa per ensenyar-los el que està bé i el que està malament, però, encara que sigui tard, caldria educar els pares perquè facin dels seus fills homes i dones, bons ciutadans. Comencem ja, cadascú en el nostre àmbit per proximitat o amistat.

M. DOLORS PUIG USTRELL
Terrassa

■ Infants forçadament precoços

Una altra vegada surt als mitjans la notícia que una menor ha estat víctima d'una agressió sexual per part d'un altre menor a El Cañuelo (Còrdova). Sí, aquest és el tercer cas d'agressió sexual que es produeix en les darreres setmanes a Andalusia.

Davant de fets com aquests ens esquinquem les vestidures i molts ens preguntem: què passa en la nostra societat? Nois que, per l'edat, haurien d'estar jugant alegrement es dediquen a agredir sexualment les nenes. Què esperem d'un sistema que als infants de quart d'ESO els projecta un vídeo de continguts «pornogràfics» en les activitats complementàries de l'assignatura de Llengua i Literatura? A aquesta edat l'infant ha d'aprendre llengua i literatura i ciències matemàtiques i totes les matèries que el cervell d'un infant necessita a aquesta edat, perquè la seva cultura, la seva educació i els seus valors li obrin les portes en el futur.

Un infant a aquesta edat no necessita vídeos, ni culebrons on es contempla el sexe com un simple mitjà per aconseguir plaer al marge de qualsevol referència ètica. I, si a això, afegim la informació que rep a través dels programes de televisió, a través d'internet, a la premsa, etc., no ens queixem.

Un infant, a aquesta edat, el que necessita és educació en valors. Perquè una cosa és estar informat i una altra és estar ben «format».

MARÍA MUÑOZ
Màlaga

■ Violacions

Fa uns dies que a la ràdio o en qualsevol altre mitjà de comunicació es parla

contínuament de les dues nenes que han estat violades per uns nois menors d'edat i sembla que tothom s'escandalitza.

Quina educació reben alguns nois de ben petits? «Póntelo, pónselo», i prou que en saben, de posar-se el preservatiu, perquè en alguns col·legis ja els ho han ensenyat. I en aquests mateixos col·legis, fan alguna classe que els ensenyi a respectar les seves companyes, a ser galants i educats? I a casa, molts pares no tenen temps per parlar amb els seus fills, per escoltar-los, per aconsellar-los, per donar-los amor, perquè arriben molt tard, cansats, i això els produeix mal humor. I en alguna llar, els fills senten els crits dels seus pares, els insults, les males cares, i aleshores compensen tot això unint-se als seus amics, al grupet per fer qualsevol disbarat. I les discoteques? En pocs països es permet com aquí començar a les dues de la matinada i no dormir en tota la nit.

Reflexionem, si us plau, siguem responsables dels nostres fills, de petits són com un arbre tendre que pot créixer dret amb la nostra ajuda, i transmetem-los valors amb el nostre exemple que avui semblen oblidats com l'amistat, el respecte, l'amor, la tolerància, la tendresa...

Una vegada vaig conèixer una persona tan perfecta, tan educada, tan agradable, tan exquisida, que admirada, ho vaig comentar amb un amic comú i aquest em va respondre: «És com la seva mare.»

M. ROSA BONALS
Terrassa

■ La il·lusió de ser mare

La naturalesa ofereix a les nostres noies el goig de poder ser mares. L'avortament és un problema espinós. Com enllaçar l'amor i la natalitat? Que hi ha de veritat en el misteri de la vida humana?

El doctor Bernard Nathanson, nord-americà, en una conferència al Col·legi de Metges va manifestar que la vida comença en el moment de la concepció, i que l'ésser format dins el ventre matern és semblant a l'ésser humà quan ha nascut. En el si de la mare l'ésser creix, menja, dorm, somia i fa la pipa, com fan els nounats.

La mare i el fill són dos éssers diferents —diu el doctor Bernard— cadascun amb la seva pròpia personalitat. I afegeix que l'avortament provoca dues víctimes; una, l'ésser viu que fan morir, abans de néixer, i l'altra, la mateixa mare que sofreix, de vegades, una situació psíquica després d'avortar.

Ventura i Gassol, un gran poeta català, en l'obra de teatre *La Dolorosa* expressa en uns versos contundents la mort de l'ésser no nascut. Diu el poeta: «I la terra que el colgà / fou el ventre de sa mare / bressol i tomba, llavors / tomba i bressol, encara.»

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

■ Com sobrevivim a la crisi

No és fàcil sobreviure a la crisi quan ens hem acostumat a «tot». Els infants

tenen mòbil, ordinador i *plays* des que neixen; els grans, encara que alguns han passat la guerra, també ens adaptem al més còmode. Hem oblidat el que ens deien les nostres àvies: «Filla, l'estalvi comença amb un llumí.» Ens semblava un consell d'àvia, d'una persona que no sabia disfrutar. Ara sí que es fomenta aquest estalvi de llum, d'aigua, d'energia, però no té el to de virtut o d'alguna cosa saludable d'antany, és més aviat una fita dels verds que ens han convençut per motius ecològics que hem de tenir cura del planeta. Però, trobo a faltar una mica d'humanisme en aquest tema, una petita referència a l'ésser humà. En tot cas, «per força els pengen». Les reunions familiars són de «porto»: «jo porto la beguda, jo porto l'aperitiu...», ja que ningú no és capaç d'assumir la despesa de tots en un dinar, i tampoc no es tracta de veure'ns poc. També ens hem esborrat del gimnàs (els estiraments es poden fer a casa), hem descobert la meravella de la marca blanca (diuen que la qualitat és la mateixa), i del que podem gaudir estiuant a la nostra ciutat. Només cal posar cara i indumentària de turista, posar-se les bermudes i portar un mapa pel carrer. Ben mirat té els seus avantatges: la catedral o el centre antic té un encant que no per manca de temps no havíem descobert. És el moment, també, de participar en les activitats lúdiques organitzades, moltes d'elles gratuïtes, de les quals passàvem, i de quedar amb els amics que fa temps que no veiem. Crisi? Hi ha moltes maneres de sobreviure sense desmarcar-nos gaire dels costums.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Tarragona

■ Comunitats cristianes perseguides

Afortunadament, l'opinió pública s'ha fet ressò dels greus successos a la Xina. Cada dia ens resulten més incomprensibles aquests brots de violència i també la repressió posterior. M'alegra conèixer la sensibilitat de la ciutadania en general en aquest cas i en altres semblants.

Però, per això mateix, em sorprèn molt negativament el ressò nul que han tingut altres actes de naturalesa semblant. Em refereixo, concretament, a la persecució sistemàtica que pateixen molts cristians, sense que la comunitat internacional reaccionï.

Segons dades d'un informe d'All India Christian Council (AICC), en un total de 25 països del nostre planeta els cristians són perseguits, maltractats, posats a la presó o assassinats per la seva fe en el que representa un assetjament indiscriminat i sistemàtic d'aquest col·lectiu.

Especial virulència hi ha a l'Índia (on a l'assassinat de 9 cristians continua la crema de cases, 105 esglésies, 315 poblats, etc.) a Myanmar —antiga colònia anglesa denominada Birmània—, al Pakistan, Kenya... I tot això sense que la comunitat internacional vegi necessari intervenir-hi. És trist i inacceptable que també en la solidaritat s'utilitzin diferents vares de mesura.

FINA MILLÁN-HITA
Sant Cugat del Vallès



EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Comunió als malalts

—Una persona amb discapacitat, pot combregar? Es tracta d'una senyora que sempre ha portat una vida cristiana intensa d'oració i sagraments. Ara es troba en un estat lamentable. Aquells que en tenen cura diuen que val més que no combregui perquè no sap el que se li dona, a vegades rebutja el que li donen per menjar... Què hem de fer?

—La preocupació que expressa vostè la viuen moltes famílies cristianes que es troben en situacions semblants. Com a rector he portat i porto la Comunió a malalts i ancians amb característiques semblants i li puc assegurar que he tingut autèntiques sorpreses. Per exemple, persones que et diuen que no coneixen res, en portar-los Nostre Senyor, en veure el sacerdot (evidentment cal que estigui identificable...) intenten fer el senyal de la creu i fins i tot articular el Parenostre i, quan no poden fer-ho, t'adones que ho fan amb tu interiorment. Aquestes persones cristianes tenen tot el dret de rebre el consol dels sagraments, particularment l'Eucaristia, la Penitència i la Unció dels Malalts. A vegades, potser massa imbuïts per una mentalitat racionalista, pensem que tot s'ha d'entendre en un procés lògic i racional. En les esglésies d'Orient, acostumen a administrar els tres sagraments d'iniciació cristiana a infants que no poden encara entendre res. Reben efectivament el Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia en una única celebració. Després els pares i la comunitat ja els ensenyaran els continguts de la fe. En més d'una ocasió jo mateix m'he pronunciat per la conveniència que els infants batejats rebin l'Eucaristia en edats més tendres, quan són més purs i innocents. La persona de què vostè em parla, pel que diu, ha portat sempre una vida cristiana i sacramental. Ara ho ha de continuar fent dintre de les seves possibilitats reals. En la seva situació convé que rebi, almenys un cop l'any, la Santa Unció dels Malalts i l'Eucaristia tan sovint com sigui possible. Se li pot donar una petita partícula del Cos del Senyor si té dificultats per deglutir i acompanyar-ho amb una mica d'aigua per evitar que el seu organisme ho rebutgi. També, si el sacerdot ho considera convenient, pot donar-li unes gotes de la Sang del Crist. Els sagraments també (encara que no de manera exclusiva) actuen *ex opere operato*, per la seva pròpia eficàcia. Igualment en semblaria molt convenient que aquesta senyora, si es pot, sigui acompanyada en certes ocasions a l'església i pugui fruit de la companyia dels seus germans i germanes en la fe. I no us oblideu de pregar amb ella tot sovint.

• Si voleu enviar les vostres consultes al
Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».



ràdio estel

*la ràdio amable
al seu servei*

- Barcelona 106.6
- Tarragona 100.6
- Catalunya Central 93.7

- Girona 103.4
- Tortosa 90.1
- Garraf 96.8
- Vic 91.3



- Lleida 91.5
- Cerdanya 104.4
- Seu d'Urgell 105.0
- Andorra 107.5

www.radioestel.com

caterist estiu

SUPLEMENT D'ESTIU CULTURAL I SOLIDARI

NÚM. 6

OBERT PER VACANCES

Concerts d'estiu a la Ruta del Cister



Joan Boronat
Poblet

Als atractius monumentals de la Ruta del Cister, a l'estiu, la música és un valor afegit. Així, els reials monestirs de Santa Maria de Poblet, de Santes Creus, de Santa Maria de Vallbona i el convent de Sant Bartomeu de Bellpuig són l'escenari incomparable d'un cicle musical la programació del qual es va iniciar el 18 de juliol i s'acabarà el dia 22 d'aquest mes d'agost.

Els concerts d'estiu a la Ruta del Cister arriben a la cinquena edició i aquest any 2009 és especial per a la marca turística, ja que se celebren els 20 anys de la seva creació, fruit de la col·laboració entre els consells comarcals de l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell.

Concerts d'Estiu aglutina diferents estils musicals, amb interès per a totes les edats i amb la intenció

que el públic gaudixi tant del continent, els espais històrics i emblemàtics, com del contingut, la música. Fins a data d'avui ja s'han celebrat tres concerts i en resten quatre més per completar la programació. Són aquests: dissabte 8 d'agost, reial monestir de Santes Creus, 22 h, Gospel Soul; dissabte 15 d'agost, reial monestir de Santes Creus, 22 h, Menaix a Truà, cançó mediterrània; diumenge 16 d'agost, convent de Sant Bartomeu de Bellpuig, 20 h, Sons & Sons, concert de Fanz Lehár; dissabte 22 d'agost, reial monestir de Santa Maria de Vallbona, 20 h, Joan-Pau Cumellas Quartet, *bluegrass*.

Les entrades es posen a la venda el mateix dia del concert, però es pot fer la reserva de localitats fins al dia abans del concert trucant al telèfon 977 871 247. Hi ha descomptes especials per a grups i també segons el nombre d'entrades adquirides.



ESTIU SOLIDARI



Una altra setmana d'allò més completa!



Sandra Gordo
Sarh

Setmana en què la Mònica s'enfronta «tota sola» a la consulta. Bé, tota sola, tota sola no, perquè té la Grâce, que li permet d'entendre i de fer-se entendre amb els pacients. Com diria la germana Marguerite, el nombre de malalts no minva, més aviat a l'inrevés, ja que té la impressió que cada vegada hi ha més gent. És difícil trobar una solució a problemes recurrents any rere any quan a la manca de mitjans cal afegir els problemes nutricionals. No sempre l'aigua és «font de vida». De fet, alguns de nosaltres comencem a notar-ne els efectes quan la bevem fora de «casa nostra», que aquí anomenen *Villa*.

Quan m'expliquen les seves petites anècdotes del dia, o no tan petites, em ve sempre al cap la mateixa imatge. Un magnífic aparell de raigs X, nou, però que no poden fer servir perquè falta una peça al grup electrogen. De moment, van fent com poden amb un de petit, que permet el funcionament del «laboratori» però que no arriba ni per als ventiladors, ni per bombejar l'aigua cap a les aixetes. Un cop arribi la peça caldrà veure si tenen tot el necessari per analitzar les radiografies, però aquest problema se'l plantejaran després. Una cosa rere l'altra...

Entre tanta activitat, ens permetem el «luxu» d'un petit recés amb els

correspondants a Les Rôniers. Un entorn privilegiat a hora i mitja caminant des del nostre camp base. Aquest cap de setmana ens permet descobrir no només un paisatge meravellós sinó també el Txad. La seva gent, els seus costums, comencen a apoderar-se de nosaltres, és més, ja formen part de tots i cadascun dels que som allà. El camí de tornada és la prova de com el grup havia fet pinya. Els nostres *correspondants*, tan discrets i tímids al començament, fins i tot fan broma amb el Llorenç. «*Un petit moment*», repeteixen cada dos per tres entre rialles. Aquesta és la frase que en



Llorenç fa servir cada vegada que vol immortalitzar amb la càmera un dels nostres «grans moments».

Com a exemple de tot plegat, la nostra visita a Balimba. Un centre que permet als infants del carrer aprendre un ofici i tenir una llar. De fet, per a molts aquesta és la «seva» família. Finalment han acabat de plantar l'arros i, després d'haver treballat de valent, poden gaudir d'un temps lliure per jugar amb nosaltres. Encara bo que avui, després de gairebé una setmana esperant, finalment plou. Esperem que n'hi hagi prou per obtenir-ne una bona collita.

SABIEU QUE...?

El testament sacramental



Manuel Romero i Colomé*

El temple dedicat als sants Just i Pastor és probablement una de les esglésies d'estil gòtic més boniques i emblemàtiques de la ciutat de Barcelona, a més de ser probablement la més antiga de la ciutat, ja que data de la reconstrucció que es va fer de la ciutat a l'època del monarca franc Lluís el Piadós, cap a l'any 801. La construcció de l'actual temple gòtic, però, data del 1342.

« El testament sacramental consistia en el fet que podien atorgar testament mentre es trobessin de viatge fora de la ciutat »

Fins fa ben poc, l'any 1991, i per un privilegi concedit pel mateix Lluís el Piadós i refermat per Pere II l'any 1284, en aquesta església es podia fer el testament sacramental. Aquest forma part de tres notables privilegis atorgats a la ciutat: la batalla

jutjada, el jurament dels jueus i el mateix testament sacramental. Era aquest un privilegi del qual gaudien tots els barcelonins però que només era vàlid si es feia davant de l'altar de Sant Fèlix de l'església dels Sants Just i Pastor.

També n'eren beneficiaris ciutadans de Girona. El testament sacramental consistia en el fet que podien atorgar testament mentre es trobessin de viatge fora de la ciutat, sempre que hi hagués possibilitat certa de mort, manifestant la seva darrera voluntat de paraula o per escrit davant de dos testimonis idonis i rogats, que coneguessin el testador i n'apreciessin la capacitat de poder donar darreres voluntats.

Perquè aquest fos vàlid calia que el testador efectivament morís al llarg del viatge o després per



Basilica dels Sants Just i Pastor de Barcelona.

llogar-se en el temps per més de 900 anys.

*Director general de la Fundació Vidal i Barraquer

accident o malaltia sobrevinguda per aquell, i que els testimonis adreassin el testament davant l'altar de l'església dels Sants Just i Pastor en el termini dels 6 mesos següents.

Els llibres que recullen aquests testaments es troben dipositats tant a l'Arxiu de la Catedral com en el de la parròquia.

Aquesta institució jurídica tradicional va ser finalment suprimida en considerar-se obsoleta l'any 1991, en publicar-se el nou codi de successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya. El primer testament sacramental del qual es té notícia data del 1082 i el darrer va tenir lloc l'any 1989. Per tant, es tracta d'una tradició que va per-

ANEM DE FESTA

Sant Llorenç de Morunys, una vila amb un passat medieval i religiós

Ramon Estany

La vila de Sant Llorenç de Morunys, també coneguda com Sant Llorenç dels Piteus —en al·lusió als draps que hom hi teixia, anomenats «draps piteus»—, conserva un notable patrimoni monumental i artístic, testimoni de la seva rellevància històrica.

La seva estructura és medieval, formada per un nucli emmurallat. Hi ha cinc portals: la Pietat, l'Era Nova, el del Vallfred, el de l'Estudiet i el de la Canal. Des d'aquests portals, uns carrerons duen a les placetes interiors i al carrer Major. Aquest nucli es formà a finals del segle XIII al costat del monestir del segle IX, on s'havia establert una comunitat de clergues, transformada durant el primer terç del segle XI en un

monestir benedictí. Al segle X, Morunys figura documentat amb el nom Marunís, d'origen incert.

Al segle XIII, la vila, a redós del monestir, fou protegida pels benedictins. El 1297 els vescomtes de Cardona li van atorgar la carta de franquícia. Al final del mateix segle hi van arribar uns teixidors, menestrals, que provenien de la plana de Poitou, a prop de Poitiers —a l'actual França—, i va ser anomenada Sant Llorenç dels Piteus.

El 1343, amb la col·laboració dels benedictins, s'hi va fundar la confraria dels Colls, de caràcter beneficosocial, que el 1595 va erigir la seva seu, convertida el 1947 en el Museu del Patronat de la Vall de Lord. Les tropes liberals del general Rottem van incendiar el poble el 1823, i el 1849, durant la sego-

na guerra carlina, l'exèrcit liberal hi va derrotar el general Cabrera.

Del calendari festiu destaquen el Corpus —amb enramades als portals— i la Fira d'Arts i Oficis al juliol. S'hi fa una mostra d'antics oficis i es poden contemplar els artesans fent el seu treball. La Festa Major, que se celebra a l'agost, està lligada als elements del folklore, uns gegants que representen tres savis prudents: Llorenç dels Piteus, Serni de les Planelles i Lleir dels Calots.

L'església parroquial de Sant Llorenç de Morunys, romànica, fou declarada monument historicoartístic el 1976. Data del segle XI i és una basílica de tres naus. L'absis central guarda restes de pintures murals del final del segle XIII i del principi del XIV. A l'interior del temple es conserva també l'altar barroc de la Mare de Déu dels Colls, el retaule de sant Miquel —desaparegut a la guerra civil i tornat al bisbat de Solsona el 1996— i el retaule del Sant Esperit. A l'exterior hi ha un claustre del segle XVI. Un altre punt d'interès és el Museu del Patronat de la Vall de Lord, amb estris de la pagesia, fòssils, eines de l'edat de pedra, els plànols de l'altar dels Colls i altres objectes com un teler de drap piteu (maqueta).



Gegants Els 3 Savis Piteus.

La Festa Major de Sant Llorenç de Morunys presenta un programa farcit d'activitats, al voltant de la diada de Sant Llorenç, el 10 d'agost. El dimecres dia 5 d'agost se celebra la V Trobada d'Acordionistes, i el dijous 6 d'agost, a les 20 h, cercavila amb el Geganters, Els 3 Savis Piteus, i els grallers Som Kom Som. Durant el recorregut, a la plaça major, es representa l'escena dels 3 Savis Piteus.

Durant els dies següents, tenen lloc diverses activitats festives, que inclouen balls, activitats esportives, jocs infantils, cantada d'havaneres, sardanes i la presència del foc, en un espectacular correfoc el dissabte dia 8 a les 20 h.

El dilluns dia 10 d'agost, a les 12 h, se celebra la missa en honor al sant patró, seguida d'una cercavila de Festa Major amb els Gegants Els 3 Savis Piteus i els grallers Som Kom Som.

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Campanya d'aportacions populars rifa 2009

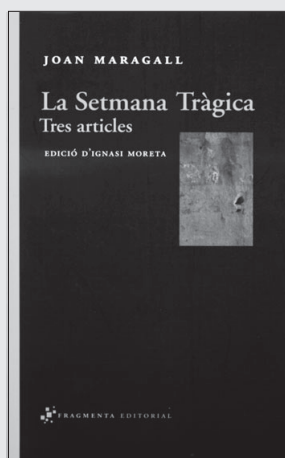
Han resultat premiades les butlletes següents:

1r. premi: Renault Clio	13.386
2n. premi: 2 places Terra Santa	02.247
3r. premi: xec regal de 300 euros	01.519
4t. premi: especial venedor talonari	105

Gràcies per la vostra col·laboració

LLIBRES PER ALS MÉS JOVES

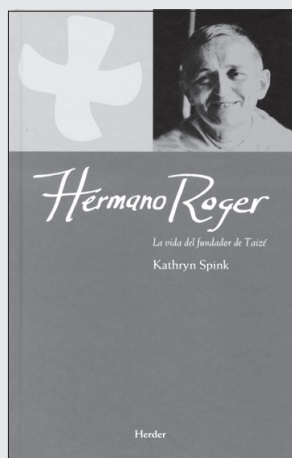
Literatura periodística



Joan Maragall, *La Setmana Tràgica. Tres articles*. Fragmenta Editorial, Col·lecció Assaig, Barcelona 2009, 102 pàg.

Els fets de la Setmana Tràgica (juliol del 1909) van motivar la redacció de tres dels articles més rellevants de tota la literatura periodística catalana del segle XX. Joan Maragall va exercir el paper incòmode de l'intel·lectual independent que s'enfronta a la duresa repressiva reclamada per la burgesia i denuncia la superficialitat de les pràctiques religioses coetànies. L'edició d'aquests articles és plenament fidel a la darrera versió que Maragall va deixar de cada text.

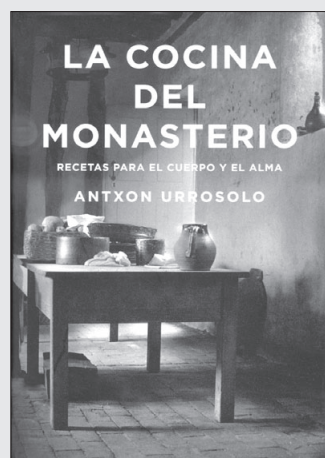
El camí espiritual del Gmà. Roger



Kathryn Spink, *Hermano Roger. La vida del fundador de Taizé*. Editorial Herder, Barcelona 2009, 147 pàg.

El 16 d'agost del 2005 la notícia de la mort violenta del germà Roger va commoure el món. L'home que va dedicar la seva vida a la recerca de la pau i la reconciliació va caure víctima de la violència malaltissa. Herder reedita la biografia del germà Roger, fundador de la comunitat ecumènica de Taizé, que ens apropa al seu camí espiritual i a la seva obra. A la comunitat de Taizé es concreten les intuïcions d'aquest amic de Déu i un cristianisme creatiu per al segle XXI.

Cuina monacal



Antxon Urrosolo, *La cocina del monasterio. Recetas para el cuerpo y el alma*. Editorial Plaza & Janés, Barcelona 2009, 297 pàg.

Les receptes més exquisides són les que es preparen als monestirs. Una resposta al *fast food*, un elogi de la lentitud, de l'art de cuinar en pau i tranquil·litat, a foc lent. Molt més que un receptari de cuina, aquest llibre és una invitació a conèixer-nos a nosaltres mateixos a través de la cuina. Un itinerari on el viatger es pot aturar, contemplar, sentir i demanar allotjament mentre a l'olla bull el plat de cada dia.

Tot escubrint Chopin



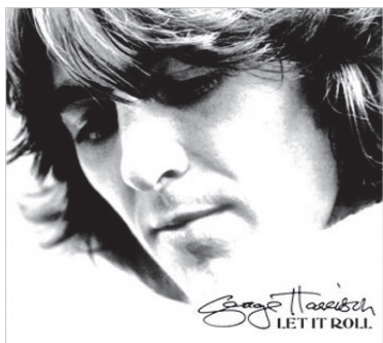
Catherine Weill (text) i Charlotte Voake (il·lustracions), *Frederic Chopin*. Editorial Combel, Col·lecció Descobrim els Músics, Barcelona 2009, 11 pàg.

Sabíeu que Frederic Chopin era polonès i que es va instal·lar a París als 17 anys? Sabíeu que va aprendre llatí, grec, alemany, anglès i italià al mateix temps que a tocar el piano? I vosaltres, sabeu explicar històries amb el piano o cantant? Heu ballat mai una masureca polonesa? Aquestes són les preguntes que tenen resposta en aquest llibre, que a més va acompanyat d'un CD. Sentint aquest disc potser també podreu arribar a ser grans músics.

ESTIL ESTEL: recomanacions discogràfiques

Recordant el Beatle silencios

Aquest recopilatori del mític George Harrison fa un recorregut per les seves diferents èpoques i facetes musicals. No hi manquen algunes de les seves cançons clàssiques amb els Beatles, com *Here comes the sun*, però també s'inclouen temes posteriors de la seva etapa en solitari i amb altres formacions. Aquesta novetat discogràfica és un homenatge a l'anomenat Beatle silencios, conegut sobretot per la seva habilitat com a guitarrista.



George Harrison, *Let it roll*. EMI

Debut musical

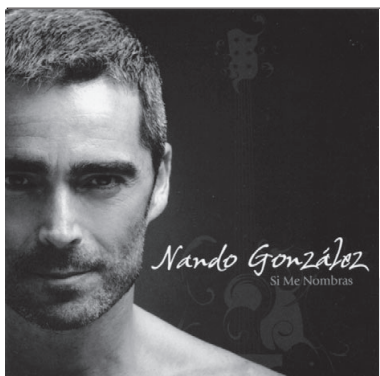
Miguel Salvador és un músic guipuscoà amb una sòlida formació jazzística que debuta amb aquest CD. Per a això es fa acompanyar de nombrosos músics amb una sòlida carrera, que ofereixen el millor d'ells mateixos amb el piano, el contrabaix i la bateria. Els seus sons es barregen amb la guitarra de Salvador per donar un resultat interessant i amb molta personalitat, exigent i perfeccionista a la vegada que atrevit.



Miguel Salvador, *Miguel Salvador Project*. Errabal

Cantautor multifacètic

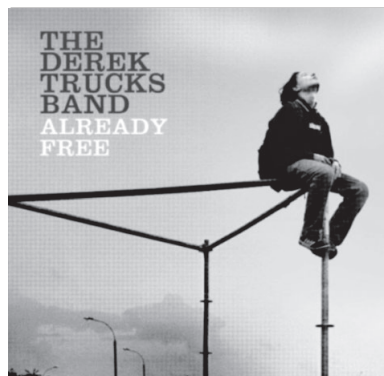
Cantant i actor, Nando González acaba de publicar el seu segon treball musical, que barreja estils diferents filtrats per la seva visió personal com a cantautor. Dels tretze temes que presenta, deu són originals i tot i que la majoria són en castellà, els dos últims, *Si tu no* i *Fugir*, els canta en català en duet amb la Nina. Aquest cantautor mallorquí demostra una altra vegada la seva gran capacitat artística.



Nando González, *Si me nombras*. Picap.

Virtuós de la guitarra

Segons la revista *Rolling Stone* Derek Trucks és un dels millors guitarristes actuals, comparable a Eric Clapton. Amb el seu grup, The Derek Trucks Band, acaba de publicar un nou treball —el sisè— on fusiona el blues, el soul, el jazz i la música ètnica. La majoria de temes són de composició pròpia, tot i que també hi podem trobar cançons clàssiques, com ara *Down in the Flood*, de Bob Dylan. Una bona feina d'un dels grups amb més reconeixement internacional.



The Derek Trucks Band, *Already free*. Victor Records.

Recomanació cultural

L'Associació Catalana de l'Orgue organitza cada estiu el cicle «Els Orgues de Catalunya» que enguany arriba a la XXIX edició. Amb aquesta iniciativa els concerts d'aquest peculiar instrument musical es fan a diferents esglésies del Principat, amb l'al·licient que els intèrprets procedeixen de diferents països. Els propers concerts d'aquest cicle tindran lloc el 8 d'agost a la parròquia de Sant Vicenç d'Ager, a càrrec de Matteo Imbruno; a la parròquia de Sant Miquel de Torroja del Priorat, amb els germans Àngel i Jesús Justo Estebarranz; i a la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries, amb l'organista Josep Maria Escalona. Tots tres concerts començaran a les 22.00. El cicle es clausurarà el 30 d'agost a El Miracle, on Hèctor París es posarà al capdavant de l'orgue del santuari, per fer sonar aquest magnífic exemplar d'orgue renaixentista restaurat recentment.



MAN

El Bages és una comarca que acull alguns dels exemples de patrimoni religiós més importants de Catalunya. El més destacat, sens dubte, és el santuari i monestir de Montserrat, que des de l'extrem sud d'aquesta comarca irradia la seva influència espiritual arreu de Catalunya i encara més enllà. Altres monuments de pes són la col·legiata de Sant Vicenç de Cardona, la Seu de Manresa, o els monestirs de Santa Maria de l'Estany i de Sant Benet de Bages. En aquesta ruta, però, ens centrarem en el patrimoni religiós de la ciutat de Manresa i el cenobi veí de Sant Benet.

La Seu

L'estampa més coneguda de Manresa és la de la magnífica Seu enfilada damunt del riu Cardener. La Seu és el principal edifici de Manresa, un dels més antics i bells i el més vistós i representatiu de la ciutat. És per aquest motiu que tot i no haver tingut mai pròpiament el rang de catedral —oficialment és una col·legiata-basilica— des de temps immemorials els manresans l'han anomenat fami-



liarment la Seu. I aquest és el nom amb què avui, merescudament, és més coneguda.

La part més nova n'és la façana principal, encarada a ponent, que data de començament del segle XX i que darrerament ha estat obra d'una acurada restauració. La resta de l'edifici és tot gòtic i

manté una gran unitat d'estil. S'hi accedeix per la part que mira a la ciutat, al nord, per la bonica portalada de Santa Maria. Nosaltres, però, com a visitants hi entrem pel claustre barroc, que és de dimensions molt reduïdes comparat amb la resta de la construcció. En una de les galeries es conserven les restes del primitiu claustre romànic, amb unes columnes i uns capitells robustos i austers.

Un cop pròpiament dins el temple gòtic, la sensació és d'una gran amplitud. A diferència de l'estretor de l'espai romànic aquí la mirada i l'esperit es poden elevar lliurement fins a l'infinit. La rosassa i els nombrosos vitralls filtren i donen color als rajos de sol, i malgrat que en realitat l'edifici té tres naus, l'efecte és d'un espai únic i enorme on les columnes es fan invisibles. Aquesta meravella arquitectònica és obra del mestre medieval Berenguer de Montagut, que també és autor de Santa Maria del Mar de Barcelona i de la catedral de Mallorca. El visitant que s'hi fixi ràpidament s'adonarà de la retirada claríssima que hi ha entre aquests edificis germans.

A la part de la façana hi ha el baptis-

teri, que ja totalment restaurat, des de fa un any llueix uns bonics vitralls contemporanis. Com que l'espai és relativament reduït, la llum l'inunda amb generositat. Dirigint-nos cap al presbiteri en una capella lateral trobem una de les pintures més importants del gòtic català: el retaule del Sant Esperit. Aquesta obra de Pere Serra, del segle XIV, ens captiva pels gestos amables de les figures i pels seus rostres serens.

A l'escena principal, la Pentecosta, amb la seva mirada la Mare de Déu sembla voler-nos fer participants d'aquell moment privilegiat que ens narren els evangelis.

En una altra capella, rere el presbiteri, hi ha un altre retaule gòtic de primer ordre, el de Sant Marc i Sant Anià. Encara una mica més antic que l'anterior, és obra d'Arnau Bassa, autor també de les pintures murals del monestir de Pedralbes de Barcelona. Sant Marc i sant Anià hi apareixen ricament vestits, però el que més



ens crida l'atenció és la seva expressió tranquil·la, fruit d'una pau interior que l'artista va saber expressar perfectament. La barba i el cabell ben perfilats, els moviments precisos i l'hora delicats, l'expressió de les emocions ni massa emotiva ni excessivament hieràtica: aquí, com enlloc, la bellesa pictòrica, física, és una metàfora de la bellesa espiritual.

Sota el presbiteri hi ha la cripta. És tot un altre món, més ata-

peït i carregat. L'element central és un altar barroc de marbre que conté les caixes dels Cossos Sants, és a dir, les relíquies dels patrons de la ciutat: sant Maurici, sant Fruitós i santa Agnès. En darrer lloc visitem el museu històric de la seu: no hi falten l'orfebreria i la indumentària litúrgica, però ens sobten algunes peces no tan comunes, com ara l'anomenat frontal florentí, una tela d'altar teixida al segle XIV en aquesta ciutat de la Toscana i que ens recorda vívidament l'art del mateix Giotto.

Sant Benet de Bages

Aquest antic cenobi benedictí es troba en un meandre del riu Llobregat, entre els pobles de Sant Fruitós de Bages i Navarres. Enclotat en aquesta fondalada no el veiem fins que pràcticament hi som al davant. Havia pertangut a la família Cases des del 1907 fins a l'any 2000, moment en què Caixa Manresa el va comprar, i des de fa dos anys s'ha reobert al públic totalment restaurat. A part, al voltant s'hi ha construït tot un complex d'hostaleria i recerca gastronòmica d'alta qualitat i ben integrat en l'entorn. A tot el conjunt se l'ha rebatejat amb el nom de Món Sant Benet.

Nosaltres, és clar, volem visitar la part del monestir. Ens surt a rebre l'Anna, que serà la nostra guia particular. Ens fa passar al primer àmbit, que és el claustre. És una construcció robusta, d'un romànic de manual. L'Anna ens crida l'atenció sobre dos dels elements més importants del claustre: els capitells i el terra. Els primers estan treballats amb motius molt diversos i «no n'hi ha cap que sigui igual», ens assevera la nostra guia: les escenes evangèliques més reconeixibles conviuen amb monstres, plantes, representacions d'oficis o formes geomètriques. Aquests capitells encara tenen un valor afegit, el de no haver estat restaurats, a diferència de la major part del monestir. El terra està format per petits còdols trets del riu que dibuixen formes diverses. Ha estat profundament restaurat de manera que de l'original del segle XV només se'n conser-

va una part. La resta ha estat reconstruït seguint fidelment el disseny medieval.

Un dels dibuixos que fan les pedres és una serra, símbol inconfusible de Montserrat. Pel que ens explica l'Anna, «Sant Benet durant uns quants segles va ser un monestir autònom, que depenia directament de Roma. Tot i això no va ser mai un gran cenobi i en tota l'edat mitjana no va acollir mai més de 15 monjos alhora. Durant el Renaixement va passar a dependre de Montserrat, cosa que li va permetre créixer fins a 25 monjos i conèixer una època d'esplendor».

Aquesta època d'or es veu perfectament a l'església, consagrada al culte fa un any. És un temple força gran, d'essència romànica, però amb decoració i afegits barrocs de l'època montserratina: pintures murals, motllures, el cor de damunt l'entrada, el suport d'un orgue avui desaparegut. La nostra guia ens fa saber que després de l'exclaustració del 1835 Sant Benet va quedar abandonat i va perdre molt de patrimoni, fins que no va ser comprat pels Cases. Aquest abandonament prolongat explica que molts dels objectes i elements mòbils no

s'hagin conservat. Per unes escaletes baixem a la cripta, original també del període romànic però amb un sostre barroc afegit, amb els emblemes de Montserrat delicadament pintats.

Deixem l'església i després de tornar a passar pel claustre i veure el celler gòtic,



que ens sorpren per l'enormitat, pugem a la planta que havia acollit les cel·les. Les dues que veiem han estat curosament restaurades i ambientades, per tal que el visitant es faci el càrrec de la senzillesa de l'esperit monacal més primigeni: les parets guanyen presència per la manca absoluta de decoració; a una banda, tocant a la paret hi ha el llit: a l'altra un petit

escriptori amb quatre llibres comptats; en un altre racó un reclinatori, una imatge de sant Benet i un crucifix; això és tot. Sobre la taula de l'escriptori hi ha una sèrie de plànols i dibuixos de màquines. Preguntem a l'Anna de què es tracta i ens respon que són els treballs del pare Maur Ametller, un monjo excepcional de finals del segle XVIII i primers anys del XIX. A part de músic i compositor, va estudiar i classificar científicament la flora i la fauna de Montserrat i el Bages i va ser l'inventor d'un instrument nou —el velacordi— i de diverses màquines agrícoles i hidràuliques. Un autèntic geni!

Acabem la nostra visita en una gran terrassa que els Cases van adaptar al seu gust. Amb vistes a l'antic hort, transformat en jardí, hi toca el sol tot el dia i està decorada amb centenars de rajoles blavoses. El parentiu amb el famós pati blau de Sitges, immortalitzat per Rusiñol, i la bohèmia modernista són evidents. Ens acomiadem de l'Anna i deixem enrere el cenobi. Encara no hem caminat cent metres que Sant Benet ja ha desaparegut com per art d'encantament, enclotat en una fondalada del Llobregat.

MANRESA I SANT BENET DE BAGES

La Cova i el santuari de Sant Ignasi

L'altre gran centre religiós de Manresa és la cova de Sant Ignasi de Loiola. Va ser en aquest lloc on, de camí cap a Roma, i després de deixar les armes al monestir de Montserrat, el noble guipuscoà va viure ascèticament durant onze mesos. Aquí va tenir les experiències místiques que el van dur a abraçar la vida religiosa i a fundar els jesuïtes, i també on va escriure els coneguts *Exercicis Espirituals*.

El P. Francesc Riera ens rep per fer-nos de guia. Abans de portar-nos cap a la cova i el santuari ens ensenya ràpidament la casa d'Exercicis Espirituals. «Al cap de

l'any hi passen unes 6.000 persones, i pel santuari unes 30.000», ens comenta. Des de l'altra banda del riu ja es veia prou que es tractava d'un edifici enorme, però ens n'acabem d'adonar així que passem per passadissos, sales, menjadors, capelles, habitacions... No hi falta, tampoc, un jardí a la part del darrere, un bocí de natura per a qui hi vulgui passejar per trobar la calma interior.

La casa d'Exercicis Espirituals està pensada per acollir persones i

sobretot grups que vulguin aprofundir en la vivència de l'espiritualitat seguint els passos i l'exemple de sant Ignasi. La trobada personal amb Jesucrist a través d'un procés interior és l'objectiu dels exercicis ignasians. A la recepció de la casa hi ha quatre pintures contemporànies que il·lustren plàsticament aquest procés: des del caos interior inicial fins a la trobada lluminosa.

Ens dirigim cap al santuari. L'església és completament barroca i conserva tota la profusa decoració original. Ens fixem en les gelosies daurades i de formes ondulants que recorren la part superior dels murs i en les aranyes de cristall que penjen del sostre i il·luminen el presbiteri. A l'altar major, dedicat a la Immaculada, sobresurten les efigies de sant Ignasi de Loiola i sant Francesc Xavier, d'expressió severa i alhora compassiva. A la nau, als pilars que separen



les capelles laterals, hi ha més imatges, que corresponen a alguns dels primers sants jesuïtes més coneguts: Francesc de Borja, Estanislau de Kostka, Pere Claver... Per la decoració general ens fa l'efecte de trobar-nos més aviat en una capella palatina, en una dependència d'una cort barroca de finals del segle XVIII.

Però el lloc més important de tot el santuari és, òbviament, la santa Cova. Entrem al *sancta sanctorum* per un vestíbul ricament ornamentat amb motius modernistes. Al final trobem la modesta cova de sant Ignasi. No és més que una petita balma de la roca, just per protegir el sant de Loiola del sol i la pluja. Tot i les petites dimensions és un espai amb força elements. A la paret, diversos relleus que narren episodis de la vida de sant Ignasi. Entremig d'ells un vidre protegeix una creu gravada a la roca pel mateix sant durant els mesos que hi va viure. Tampoc no hi falta un petit altar, presidit

per un bell relleu barroca, fet en alabastre per l'escultor Joan Grau. Representa el fundador dels jesuïtes en procés d'escriure els *Exercicis Espirituals* en aquesta mateixa cova mentre contempla la muntanya de Montserrat. Avui la cova està tancada per un paret, però només sortint a la plaça de davant el santuari ja podem gaudir del paisatge que veia cada dia sant Ignasi: en primer terme el riu Cardener, travessat pel Pont Vell; cap

a la nostra dreta la immensa seu; i al fons, omnipresent i tancant tota l'escena, la muntanya de Montserrat. Un cop més se'ns fa evident que la bellesa terrenal no s'exhaureix en ella mateixa, sinó que ens parla d'aquella bellesa superior que no es veu amb els ulls. D'aquí la sacralitat de la Cova.

La nostra visita a la cova i al santuari no seria completa sense el museu de sant Ignasi. Ens hi acompanya la Maria Rosa, l'encarregada de la botiga i que tot al santuari llueixi com ho ha de fer. El museu està format per diversos objectes directament relacionats amb la persona del fill de Loiola i per obres d'art que n'expliquen la vida. Ens fixem en una carta autògrafa del mateix sant Ignasi, en les primeres edicions dels *Exercicis Espirituals* i en una preciosa escultura ja cent del nostre sant vestit de pelegrí. I amb aquesta darrera imatge al cap continuem el nostre camí per la Manresa més espiritual.



El Museu Comarcal de Manresa

La següent parada de la nostra ruta és el Museu Comarcal de Manresa. Està ubicat a l'antic Col·legi de Sant Ignasi, construït quan la capital del Bages ja era la principal ciutat jesuítica de Catalunya. El museu, nascut a finals del segle XIX com a iniciativa d'un grup d'estudiosos locals, exposa des de troballes neolítiques fins a pintures contemporànies, si bé destaca pel volum d'escultura barroca que exposa. És el museu català amb més obres d'aquest període artístic.

Quan entrem a la sala principal, doncs, ens veiem enlluernats per les columnes salomòniques, els retaules daurats i les imatges contorsionades de marededús i sants. Ens crida l'atenció la producció de Joan Grau —l'autor del relleu de sant Ignasi que hem vist a la cova—, que té força obres al museu. Entre elles desta-



quen els fragments del retaule del Roser de l'església de Sant Domènec de Manresa.

Al costat de totes aquestes imatges barroques, plenes, arrodonides i dinàmiques, els crucifixos gòtics de la sala veïna ens semblen lèngüids i estranyament esprimatxats, però igualment inte-

ressants. Tot comparant-les arribem a la conclusió personal que mentre les imatges barroques transmeten les emocions i sobretot el patiment d'una manera directa, teatral, les gòtiques ho fan amb un dramatism més profund, essencial, que es dirigeix no tant als sentiments sinó a l'ànima del fidel.

El Museu de Manresa també té una sala dedicada a l'art contemporani. Una de les seccions que ens sembla més atractiva és la del pintor manresà Josep Dalmau, del qual s'exposen unes quantes obres de començament del segle XX, com un Santcrist o un autorretrat de línies difuminades però amb un caràcter captivador. A la mateixa sala veiem dues joies més, una escultura de Subirachs que representa un nu femení i un Cases sen-

lenc d'un home de mitjana edat, de nom Pere Corbella. Com que no ens és familiar i l'obra ens interessa en parlem amb director del museu, Francesc Vilà: «És un retrat molt bo. El personatge no és ningú famós, sinó el masover de Sant Benet de Bages.

Per a més informació

Seu de Manresa:
www.seudemmanresa.cat

Cova i santuari de Sant Ignasi:
www.covamanresa.cat

Museu Comarcal de Manresa:
www.museudemmanresa.cat

Sant Benet de Bages:
www.monstbenet.com

VACANCES

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

✓ ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h, *D.*: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. *D.*: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Suchs *D.*: 8.30 h, 12.30 h.

✓ BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de Paller *D.*: 10.00 h.
Residència *D.*: 9.00 h.

✓ BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Monestir V.: 18.00 h. *D.*: 9.00 h.
Sant Pere
V.: 19.00 h. *D.*: 11.00 h.

✓ BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h, *D.*: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. *D.*: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 11.00 h, 12.00 h.

✓ BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h, *D.*: 9.00 h., 20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. *D.*: 11.00 h.

✓ BESALÚ

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h.

✓ BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. *D.*: 12.00 h.
Capella del Carme, *D.*: 19.30 h.

✓ CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

✓ CALDES DE

MALAVELLA
Parròquia de Sant Esteve
V.: 18.30 h. *D.*: 12.00 h.

✓ CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 8.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme *D.*: 10.00

✓ CASSÀ DE LA SELVA

V.: 20.00 h. *D.*: 10.00, 12.00 i 20.00 h.

✓ CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ CASTELLFOLLIT DE

LA ROCA
Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 *D.*: 11.30 h.

✓ CASTELLÓ d'EMPÚRIES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30. h., *D.*: 9.00 h., 10.00 h., 12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

✓ Cerdanya, la

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. (*Santuari de Talló*)
D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h

✓ FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Parròquia de La Immaculada i St. Pau
V.: 20.30 h. *D.*: 11.30 h, 20.30 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família
V.: 20.15 h. *D.*: 10.30 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. *D.*: 8.30 h, 10.00 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 10.30 h.

✓ GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.30 h.
D.: 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h.

✓ GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
D.: 10.30 h.

✓ GUARDIOLA DE BERGUEDÀ

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h, 20.00 h.

✓ LA JONQUERA

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ LLAGOSTERA

V.: 20.00 h. *D.*: 10.30 h

✓ LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. *D.*: 10.30 h, 20.30 h.

✓ LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h, 19.00 h.

✓ MARTINET

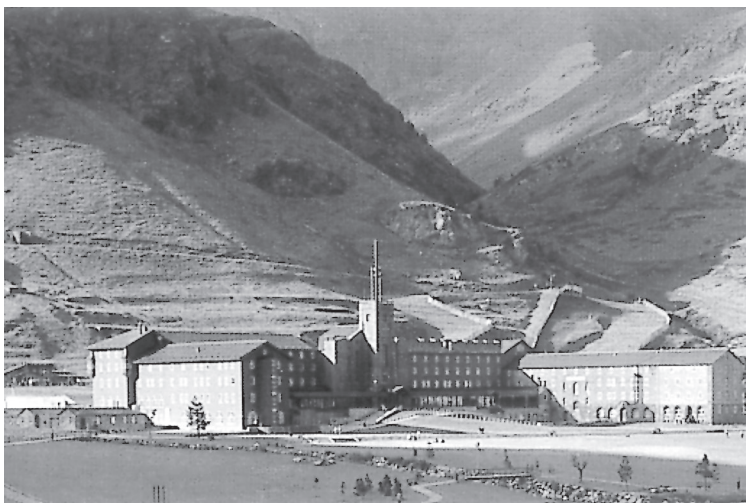
Parròquia de Sant Eloi
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. *D.*: 12.00 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista
D.: 10.00 h.

✓ OLOT

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h. (vespres)
Temple del Carme
V.: 20.30 h. *D.*: 7.30 h, 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h. (vespres)
Santuari del Tura
D.: 9.00 h. (Ràdio) 11.00 h.
Divina Providència
V.: 18.30 h. *D.*: 18.30 h. (vespres)
El Cor de Maria
V.: 19.00 h. *D.*: 13.00 h.
Residència del Tura
V.: 18.00 h. *D.*: 11.00 h, 18.00 h. (vespres)
Parròquia de Sant Cristòfol (Les Fonts)
D.: 10.45 h.
Sagrat Cor (Caputxins)
V.: 19.00 h. . *D.*: 9.30 h,



Vall de Núria.

Parròquia de Santa Maria (Batet) *D.*: 12.15 h.
Parròquia de Sant Pere Màrtir
V.: 20.00 h. *D.*: 10.00 h.
Maria Reina, *D.*: 12.00 h.

Les Planotes

V.: 18.00 h.
Parròquia de Sant Roc
V.: 19.00 h. *D.*: 11.00 h.

✓ PALS

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h, 20.00 h.

✓ PERALADA

Parròquia de Sant Martí
V.: 21.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. *D.*: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

✓ PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.

✓ PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. *D.*: 13.00 h.

✓ PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. *D.*: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa V.: 18.30 h.

✓ PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria

V.: 20.00 h. *D.*: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.

✓ QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
V.: 12.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ RIBES DE FRESER

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 9.45 (Residència Geriàtrica) 12.00 h, 20.00 h.

✓ RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h.
D.: 8.00 h, 11.00 h,
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
Baquèira - Parròquia Mare de Déu de les Neus V.: 19.30 h.
Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h.
Salardú - Parròquia de Sant Andreu *D.*: 11.00 h.
Les - Parròquia de Sant Joan Baptista V.: 19.15 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
Arties - Parròquia de Santa Maria *D.*: 12.30 h.
Betren - Parròquia de Sant Serni *D.*: 9.00 h.

✓ VALLS D'ANDORRA

Canillo
D.: 11.30 h.
Soldeu.
D.: 10.00 h.
Santuari de Meritxell
V.: 18.00 h. *D.*: 12.30 h.
Encamp
Parròquia de Santa Eulàlia
V.: 19.30 h. *D.*: 12.00 h.
Parròquia de Sant Miquel
D.: 10.30 h.
Pas de la Casa, El
V.: 19.30 h. *D.*: 19.30 h.
Ordino
V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
La Massana
V.: 20.15 h. *D.*: 10.00 h, 12.00 h.
Arinsal V.: 19.00 h.
Santa Coloma
D.: 10.30 h.
Sant Julià de Lòria
V.: 19.30 h. *D.*: 8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.
Escaldes, Les
V.: 19.30 h. *D.*: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.

✓ ANDORRA LA VELLA
Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.30 h. *D.*: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.
Parròquia de Santa Maria Fener
V.: 20.30 h. *D.*: 9.00 h, 17.00 h.

✓ VALLS D'ÀNEU

Sort
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.
Rialb
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h.
Llavorsí
D.: 12.00 h.
Ribera de Cardós
V.: 20.00 h.; *D.*: 12.00 h.
Esterri d'Àneu
V.: 20.30 h. *D.*: 12.30 h.
Gerri de la Sal
V.: 20.00 h.; *D.*: 13.00 h.
València d'Àneu
D.: 11.00 h.

✓ VILADRAU

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.

✓ VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. *D.*: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Hospital de Sant Pere, *D.*: 10.00

LA 2, A LES 10.30, SANTA MISSA

Amb la participació d'una coral convidada.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Ignasi Miranda.)

NOTES

V.: Vigílies. D.: Diumenges i dies festius.

REFLEXIONS D'ESTIU

L'estiu: una oportunitat per revitalitzar la parella?



Dr. Carles Pérez Testor

Professor de la Facultat de Psicologia,
Ciències de l'Educació i de l'Esport
Blanquerna-Universitat Ramon Llull

Segurament al començament de setembre, moltes revistes i diaris parlaran que a l'estiu augmenten considerablement els conflictes de parella i conseqüentment també augmenta el nombre de divorcis. Seguint aquesta tònica, hauríem pogut titular aquest breu article de forma diferent, com per exemple *Com pot sobreviure una relació de parella a unes vacances d'estiu?*, però precisament hem volgut evitar les consideracions negatives per centrar-nos en l'estiu com una gran oportunitat per a la millora de les relacions de la parella.

En efecte, després de tot un any en què els membres de la parella estan sotmesos a diverses pressions

individuals i parentals, l'estiu pot esdevenir un espai privilegiat per al retrobament. En altres treballs hem comentat la importància de tenir cura del que hem anomenat «els tres espais»: espai individual, espai de parella i espai de família. Tots necessitem aquests tres espais. Un espai individual que té a veure amb el meu propi jo, el meu treball, els amics, les aficions però que cal complementar-lo amb els altres dos espais. Un espai familiar que engloba tot allò que està relacionat amb la funció de ser i fer de pares, la relació amb els fills. I finalment un espai de parella que té a veure amb la intimitat relacional, amb el creixement i l'enriquiment mutu i compartit.

Respondre a les demandes laborals, a les necessitats dels fills, als problemes dels propis pares, tenir cura dels amics, de la salut, i de tantes i tantes coses, fa que durant el curs l'espai individual i familiar s'hipertrofiï i es descuidi l'espai de parella que corre el risc de quedar desatès.

És evident, i cal tenir-ho clar, que l'espai de parella s'ha de cuidar durant tot l'any. Moltes vegades hem

utilitzat la metàfora del jardí per explicar la importància de la cura de la relació. Per tenir una gespa verda és necessari regar el jardí cada dia i no n'hi ha prou de regar-lo només durant l'estiu. Per això cal alimentar la relació de parella durant tot el curs; però també és cert que amb una mica de sort, l'estiu pot ser un moment privilegiat per compartir, dialogar amb calma i consolidar el projecte comú. Les condicions externes (els horaris, les presses, l'estrès) milloren durant l'estiu i, si tenim una predisposició interna per acostar-nos a l'altre, pot ser un temps d'acollida i retrobament.

És cert que si no mantenim un bon equilibri entre «els tres espais» podem reproduir durant l'estiu els errors que hem viscut durant l'any. Error núm. 1: centrar-nos exclusivament en els fills. Durant el curs no hem gaudit de la relació amb ells, es fan grans, d'aquí a quatre dies ja camparan amb els seus amics. Aprofitem el temps que ens queda. Error núm. 2: centrar-nos en nosaltres mateixos. Aprofitem l'estiu per fer el que jo vulgui, les meves aficions, allò que no he pogut fer durant l'any.

Són dos errors comprensibles. Volem estar amb els nostres fills i volem gaudir d'experiències que no hem pogut viure durant l'any. La solució és l'equilibri, l'equilibri entre els tres espais. Hem de gaudir d'un espai individual i construir un espai familiar adequat, però no podem oblidar que l'espai de parella és necessari per a un bon desenvolupament de la família. El diàleg matrimonial, com la pluja fina, és l'aliment que el farà créixer.

CUINA SALUDABLE

Per M. José Camps



Tècnica en dietètica
i nutrició
campsalut@gmail.com

Receptes que ens agraden

Com ja hem comentat en l'article *Receptes contra la calor*, a l'estiu ens agraden plats lleugers i refrescants i que, a més, ens ajudin a no engreixar-nos, però en dies en què realitzem més activitat com exercicis a la platja, excursions, etc. ens vénen de gust, a més, altres tipus de plats.

Recomanacions

Per començar: begudes refrescants i que ens ajuden a protegir-nos del sol, com un suc de tomàquet, de pastanaga... Hidraten i tenen antioxidants, sodi, minerals i vitamines.

En els primers plats es pot ingerir més líquid, com el gaspatxo o una crema de porros, o podem preparar una amanida.

En els segons plats podem recórrer a la pasta o a l'arròs. Si prenem carn o peix és millor fer-lo a la planxa o al forn amb una petita guarnició de verdures.

Per a les postres les fruites més recomanables són les que tenen un alt contingut en líquids: síndria, meló, macedònia de fruita, préssecs... però si preferim una mica de dolç, podem prendre sorbet de fruita o gelat moderadament.

Per beure el millor sempre és l'aigua, amb gas o sense. Una cervesa si pot ser sense alcohol o de tant en tant una sangria refrescant, sempre que no haguem de conduir.

XATÓ

Ingredients. Per a l'amanida: 1 escarola, 150 g de bacallà dessalat, esqueixat i sense espines, 100 g de tonyina en oli, 10 filets d'anxoves dessalades, olives. Per a la salsa romesco: 1 tasetta d'oli d'oliva i sal, 50 g de molla de pa, 15 ametlles, 1 gra d'all, vinagre, 2 nyores.

Preparació: poseu les nyores amb aigua en un cassó fins que arrenquin a bullir, enretireu-les del foc i deixeu-les refredar. Poseu la molla de pa amb el vinagre. Piqueu i reserveu els alls. Netegeu, escorreu i tal·leu l'escarola.

Per a la salsa romesco, piqueu els alls al morter, amb una mica de sal, afegiu-hi les ametlles i piqueu-ho fins a fer-ne una pasta homogènia. Obriu les nyores, traieu-ne la polpa i poseu-les també al morter. Escorreu la molla de pa que estava amb el vinagre i també poseu-la al morter, on ho picareu tot. Afegiu-hi l'oli lentament fins que la salsa quedi lligada. Col·loqueu l'escarola en una plata i barregeu-la amb la meitat de la salsa. Decoreu-ho amb les anxoves, la tonyina, el bacallà i les olives. Poseu la resta de salsa romesco en un bol perquè després cadascú se'n pugui servir més.

ARRÒS NEGRE AMB SÍPIA

Ingredients: 250 g de sípia, 250 g d'arròs, 1 ceba gran, 2 tomàquets madurs, 1 pebrot mitjà, 1 tasetta d'oli d'oliva, sal i pebre, 1/4 l de brou de peix, 2 grans d'all, sal.

Si la sípia no té tinta, a les peixateries podeu comprar bossetes de tinta congelada.

Preparació: renteu la sípia i tal·leu-la a daus. Poseu-hi una mica de pebre i fregiu-la tapada. Reserveu-la. Tal·leu la ceba, els alls i els pebrots a trossets petits. Ratlleu el tomàquet. Sofregiu la ceba i els pebrots, i afegiu-hi els alls i la sípia. Després incorporeu-hi els tomàquets i sofregiu-ho tot junt. Mentrestant, desfeu la tinta amb una mica d'aigua i reserveu-la. Quan estigui llest, poseu el sofregit a la paella i afegiu-hi l'arròs. Remeneu-ho i, a continuació, afegiu-hi el brou de peix i la tinta fins que quedi cobert. Coeu-ho a foc fort durant 8 minuts i aproximadament 11 minuts més a foc mitjà. Rectifiqueu-ho de sal i afegiu-hi una mica de pebre a mitja cocció. Transcorregut aquest temps, tasteu-ho. Si ja està fet, enretireu-ho del foc i deixeu-ho reposar uns minuts abans de servir.

SANGRIA

Ingredients per a 2 persones: 1/2 litre de vi negre de qualitat, 2 préssecs trossets, 1 taronja de suc espremuda, 3 cullerades de sucre, 1 pell de llimona, glaçons i unes rodanxes de llimona. Variants: podem substituir el préssec per altres fruites com poma, pera, kiwi, plàtan. També podem graduar el suc de taronja, i fer-la més suau afegint un refresc de taronja, llimona o gasosa.

Preparació: aboqueu el vi en un bol i afegiu-hi el sucre fins que es dissolgui bé. Espremeu la taronja i incorporeu el suc al bol. Peleu i tal·leu els préssecs a trossets. Afegiu-los a la barreja. Ho posem tot en una gerra de fang gran. Com a guarnició podem tallar alguna rodanxa de taronja sencera. Guardem la sangria a la nevera. S'ha de servir molt freda.

Aquestes receptes segur que les prepareu més d'una vegada durant aquests dies, i durant tot l'any.

JUGA I APRÈN

per Enric Benavent Vallès



EL SANT de la setmana

SANTA CLARA
11 D'AGOST

Clara d'Assís (1194-1253) era filla d'una família noble italiana que un bon dia va voler deixar tota la vida de noblesa per fer-se seguidora de sant Francesc d'Assís. Va viure fins a la seva mort al monestir de Sant Damià i va fundar l'orde de les monges clarisses que com els franciscans es caracteritzen per dur una vida de pobresa. La seva germana Agnès també va entrar a l'orde de les clarisses. El papa Alexandre IV la va fer santa dos anys després de la seva mort.

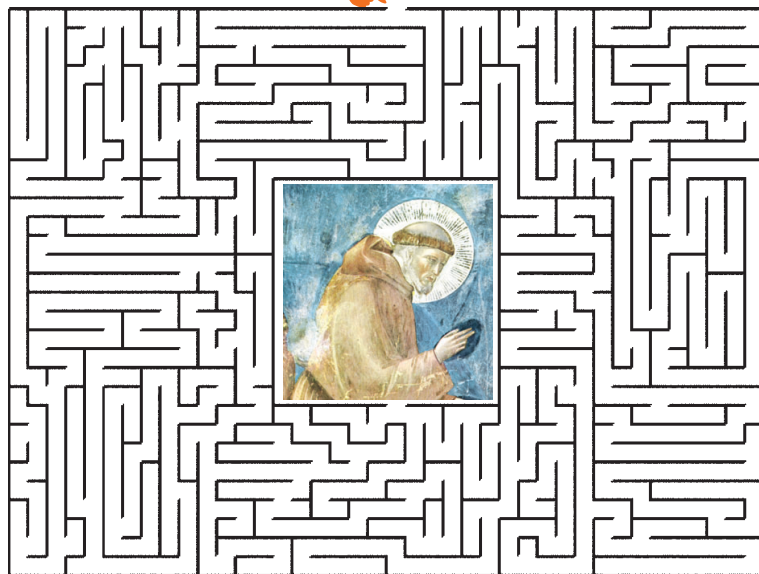


Troba en aquest granissat de lletres set noms propis que tenen relació amb la vida de santa Clara.

A	L	E	X	A	N	D	R	E	S
C	S	E	L	S	A	A	L	C	A
N	E	J	K	V	X	E	O	L	C
L	Q	T	F	L	F	I	E	A	X
O	L	C	S	E	C	N	A	R	F
A	M	C	N	B	Q	L	G	A	F
I	V	I	A	M	E	K	N	B	L
M	Z	O	D	E	C	M	E	O	L
A	U	S	E	U	A	S	S	I	S
D	L	D	I	T	A	L	I	A	E

LABERINT

Santa Clara vol anar a veure sant Francesc. Ajuda-la a trobar el camí.



L'ENIGMA

El 27 d'octubre del 1986 un conegut Papa va convocar els representants de moltes religions del món a trobar-se en una petita església d'Assís per fer-hi una pregària conjuntament. De quin Papa estem parlant? Com es diu l'església on es van trobar? Per quin motiu van estar pregant?



Envieu les respostes, juntament amb les vostres dades personals, a redaccio@catalunyacristiana.cat o per correu postal al c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 - Barcelona. Entre els guanyadors del mes d'agost sortejarem un lot de llibres infantils i juvenils de l'Editorial Casals.

LES SET diferències



Aquestes dues imatges semblen iguals però són diferents. Encercla les set diferències que hi ha entre l'una i l'altra.



EL REFRANY

Completa aquest refrany amb les paraules que tens a continuació:
si, Clara, serè, trona, tardor, bona, santa

_____ per _____ està _____ i
_____, la _____ serà _____.

Les solucions, la propera setmana a la pàgina d'agenda.

En el número 1.564 del 10 de setembre publicarem les solucions a tots els enigmes i els guanyadors del concurs.

Completa les línies horitzontals amb el nom de ciutats catalanes que tenen o han tingut un convent dedicat a santa Clara. Com a pista, deixem posades les vocals.

ACRÒSTIC

1			I	C					
2			A	L	A		U	E	
3				A			E		A
4				A	R		E		O
5			A			A		O	A
6									
7		U	I			E		D	A
8			I		A			A	
9				A			E	S	A
10						A	S		E
11						E	I		A
12			O			O	S	A	

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I) TEMPS DE DURANT L'ANY

(Salteri: setmana 3)

AGOST

9. DIUMENGE

XIX de durant l'any, Verd. Lectures: 1 Reis 19,4-8 / Salm 33 / Efesis 4,30-5,2 / Joan 6,41-51

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Domicià, b.; Romà, mr.; Esteve, b. i mr.; Santes, Teresa Beneta de la Creu, mr.

10. DILLUNS

Sant Llorenç (F), Vermell. Lectures: 2 Corintis 9,6-10 / Salm 111 / Joan 12,24-26

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Llorenç, diaca i mr.; Deodat; Santes, Astèria, vg. i mr.

11. DIMARTS

Santa Clara (MO), Blanc. Lectures: Deuteronomi 31,1-8 / Deuteronomi 32,3-12 / Mateu 18,1-5.10.12-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tiburci, mr.; Santes, Susanna, vg. i mr.

12. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Deuteronomi 34,1-12 / Salm 65 / Mateu 18,15-20. Si es vol: *Santa Joana Francesca de Chantal (MLI), Blanc.* Solsona: Aniv. Òbit bisbe Antoni Deig, *Morat.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Herculà, b.; beat Innocenci XI, p.; beat Joan de Rieti, rel.; Santes, Hilària, mr.

13. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Josuè 3,7-10a.11.13-17 / Salm 113A / Mateu 18,21-19,1. Si es vol: *Sant Poncià i Sant Hipòlit (MLI), Vermell.* Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Urgell i Vic: *Els màrtirs Missioners del Cor Immaculat de Maria (MLI), Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cassià, mr.; Santes, Concòrdia, mr.; Aurora, vg. i mr.; Centola, vg. i mr.

14. DIVENDRES

Sant Maximilià M. Kolbe (MO), Vermell. Lectures: Josuè 24,1-13 / Salm 135 / Mateu 19,3-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusebi, prev.; Santes, Anastàsia, rel.

15. DISSABTE

L'Assumpció de la Mare de Déu (S), Blanc. Lectures: Apocalipsis 11,19a;12,1-6a.10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15,20-26 / Lluc 1,39-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tarsici, mr.

Comentari de la PARAULA

M. Teresa Llach, c.c.v.



Molt camí a fer

Assure's a l'ombra d'una ginestera, i demanar la mort. Un consol esquifit per a un ésser derrotat. Desnodrit de pa i de sentit, Elies podem ser tu o jo i milions d'altres en alguna llarga època o en algun moment de la pròpia existència.

El Déu de la vida que ens ha creat i ens estima, que ens ha marcat amb el seu Esperit —un tatuatge que no s'esborra— és sempre a punt d'alimentar-nos i d'aixecar-nos. Per enrobustir un organisme debilitat ens proposa eliminar «el malhumor, el malgeni, els crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria.» Ens indica els exercicis concrets per a refermar la bondat, la compassió, el perdó. Enfront mirem Jesús, el mestre dinàmic i renovador des de l'amor i l'entrega.

Hi ha molt camí a fer, una ruta vers la vida, per a mi i per als altres. Alimentar, aixecar, també és tasca encomanada. Cadascú, amb les seves eines, és instrument en mans del Senyor de la Vida. Perquè diu sant Pau que l'Esperit s'entristeix? És que es pot entristir? Certament és una imatge antropològica que, sens dubte, té a veure amb tot el desordre de les nostres vides personals i dels mals que les persones unides en col·lectius provoquen imposant i fomentant la violència en tots els sentits, creant estructures de pecat. La glòria de Déu és l'home vivent dit d'una altra manera: la joia de Déu és la persona pletòrica de vida. I perquè sigui veritable i plena, —relativament plena en aquest món— la Paraula de Déu no para de expressar-se en els textos del l'Antic i del Nou Testament, d'aquestes dominiques, en termes, en accions vitals i engrescadors: reiteradament el capítol sisè de Joan es refereix a l'aliment de vida eterna, a Jesús pa de Vida, a ressuscitar-nos el darrer dia.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge XIX de durant l'any

Lectura primera

1Re 19,4-8

*Amb la força d'aquell aliment
caminà fins a la muntanya de Déu*

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps, Elies caminà durant un dia pel desert, s'assegua a l'ombra d'una ginestera i demanà la mort, pregant així: «Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.» Després s'ajagué sota aquella ginestera i s'adormí. Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: «Aixeca't i menja.» Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un cànir d'aigua. Menjà i begué, i s'adormí altra vegada. L'àngel del Senyor el tornà a tocar i li digué: «Aixeca't i menja, que tens molt de camí a fer.» Ell s'aixecà, menjà i begué, i amb la força d'aquell aliment caminà quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meua ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

Tots amb mi glorifiqueu el Senyor,
exaltem plegats el seu nom.
He demanat al Senyor que em guiés;
ell m'ha escoltat, res no m'espanta. **R.**

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum;
i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.
Quan els pobres invoquen el Senyor,



Jorge Rojas

els escolta i els salva del perill. **R.**

Acampa l'àngel del Senyor
entorn dels seus fidels per protegir-los.
Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor;
feliç l'home que s'hi refugia. **R.**

Lectura segona

Ef 4,30-5,2

Viviu estimant igual com el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, no entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final. Lluny de vosaltres tot malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria. Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i

perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist.

Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre Pare. Viviu estimant com el Crist ens estimà; ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.

Al·leluia

Jn 6,51

*Jo sóc el pa viu, baixat del cel, diu el Senyor;
qui menja aquest pa, viurà per sempre.*

Evangeli

Jn 6,41-51

Jo sóc el pa viu baixat del cel

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

En aquell temps, els jueus murmuraven de Jesús perquè havia dit que era el pa baixat del cel, i es preguntaven: «Aquest, no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare, i ara diu que ha baixat del cel?» Jesús els digué: «No murmureu entre vosaltres. Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat. I els qui vénen a mi, jo els ressuscitaré el darrer dia. Diu el llibre dels Profetes que tots seran instruïts per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après vénen a mi. No vull dir que algú hagi vist mai el Pare: només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare. Us ho dic amb tota veritat: els qui creuen tenen vida eterna. Jo sóc el pa que dóna la vida. Els vostres pares, tot i haver menjat el manà en el desert, moriren, però el pa de que jo parlo és aquell que baixa del cel perquè no mori ningú dels qui en mengen. Jo sóc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meua carn: perquè doni vida al món.»

P. Antoni Domènech i Corominas, home de fe al servei dels altres

Jordi Latorre, s.d.b.*

Antoni Domènech va néixer a Barcelona el 12 d'abril del 1943, al popular barri de Sant Antoni. Va ser el primer d'un conjunt de cinc germans, al costat de Joan, Carme, Josep Maria i Montserrat. Els seus pares, Joan i Carme, els van educar en la fe cristiana i es van preocupar perquè fossin educats en la pedagogia salesiana de Don Bosco i la mare Mazzarello als col·legis del carrer Rocafort i Sepúlveda.

Antoni va ser batejat, poc després de néixer, el 18 d'abril, a la capella de la mateixa Clínica, pertanyent a la parròquia de Sant Joan Baptista de Gràcia. Va rebre la confirmació als vuit anys —6 de juny del 1951— a la parròquia de la Mare de Déu de Lourdes, al barri del Poble Sec. Ja era alumne dels Salesians de Rocafort des del setembre del 1949.

Va passar a l'aspirantat salesià de Girona l'any 1955, i va seguir a l'Arbós del Penedès per començar el noviciat a la vida salesiana, que va concloure el 16 d'agost del 1959 amb la seva primera professió religiosa. Posteriorment va emetre la professió perpètua al Tibidabo, on era triennal, el 7 d'agost del 1965. Va estudiar Filosofia i els cursos de Magiste-



ri a Sant Vicenç dels Horts, Teologia a Salamanca, i va aconseguir la llicenciatura el 23 de juny del 1969. Va rebre l'ordenació sacerdotal el 28 de febrer d'aquell mateix any a Horta. El seu lema d'ordenació va ser: «Déu ens ha estimat primer» (1 Jn 4,10). Va ser professor del Centre Teològic Salesià de Martí-Codolar des del 1969 i fins al 1996, amb la interrupció

del curs 1972-1973, que va passar a París completant la seva especialització en pastoral.

Docència i servei pastoral

Antoni va saber combinar admirablement la docència amb el servei pastoral compromès amb els més desfavorits, i d'aquesta manera va formar part del grup fundador de la comunitat salesiana al barri gitano de la Mina, de la qual va ser director del 1976 al 1982. Va passar a ser director del Seminari i de l'Obra Salesiana de Martí-Codolar, del 1982 al 1988. A continuació, i durant un sexenni, va ser delegat inspectoral per a la Pastoral de la Joventut.

Nomenat Superior Provincial de la Inspecció Mare de Déu de la Mercè, el dia 10 de juny del 1994, va haver d'interrompre el seu servei el 1996, quan va ser elegit conseller general per a la Pastoral Juvenil en el XXIV Capítol General Salesià. Al llarg de dos sexennis consecutius va desenvolupar el seu servei d'animació i de coordinació de la pastoral juvenil entre les diferents regions i inspectories de la Congregació Salesiana. En els darrers anys, a més, va compaginar aquest servei amb les limitacions que la malaltia li anava imposant a poc a poc.

Es va reincorporar definitivament a la Inspecció de Barcelona el 25 de gener del 2009. Des d'aquell moment, es va dedicar a col·laborar en diferents encàrrecs fets per la nostra Casa General i també en la revisió del text dels darrers Exercicis Espirituals als germans de la mateixa inspecció, que finalment no va poder arribar a predicar.

Al llarg de la seva vida, Antoni Domènech va ser un treballador incansable, reflexiu i servicial, i una persona de fe i d'oració. Es va lliurar en cos i ànima als encàrrecs rebuts al llarg de la seva vida

salesiana, entre els nois i famílies del Tibidabo, del barri de la Mina i del Centre Juvenil Martí-Codolar on se'l recorda amb admiració i afecte. Però també entre els llibres i apunts com a professor de Cristologia i de Teologia Pastoral. Les hores dedicades a l'estudi i a la lectura el van capacitar com a persona de reflexió i les seves opinions sempre van ser escoltades i ateses. La seva tasca es va abocar també en l'animació de germans, de comunitats de la mateixa inspecció, així com de la pastoral juvenil de tota la Congregació. Altres branques de la Família Salesiana es van veure també beneficiades pel seu lliurament i servei.

Vida d'oració intensa

La seva capacitat de servei el va dur a fer classe, a animar grups de reflexió, a dirigir teatre, a escombrar i netejar aules i lavabos, a predicar Exercicis Espirituals, o a dirigir congressos. La seva proverbial austeritat quedava reflectida en el vestit senzill, en l'optimització de recursos i en l'ús de mitjans públics de transport, i, és clar, en les seves llargues jornades de treball. Tot això naixia de la profunditat de la seva fe i de la seva intensa vida d'oració. Prova d'això n'era la seva fidelitat a la Litúrgia de les Hores fins i tot enmig del dolor que li va procurar la malaltia. L'Eucaristia va ser sempre la font de la seva vida apostòlica intensa. El sagrament de la Penitència, el rés del Rosari, l'assiduitat en la meditació de la Paraula de Déu, i la direcció espiritual, van anar alimentant, dia rere dia, el seu lliurament a la tasca pastoral salesiana. Així ho reflecteixen les paraules que va adreçar a la seva germana Montserrat,

f.m.a.: «Som a les mans de Déu, i ell ens estima.»

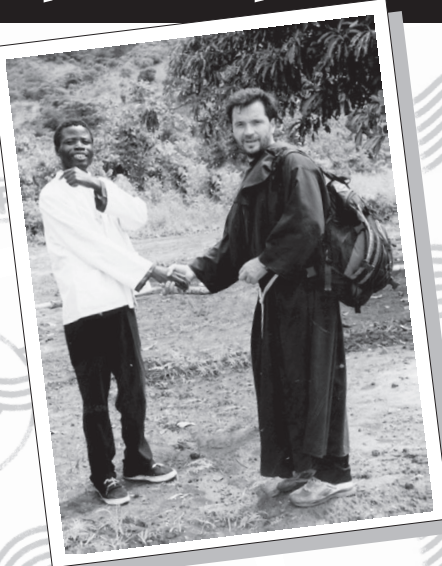
Va morir a la casa salesiana de Martí-Codolar, a Barcelona, el 20 de juliol del 2009, després de quatre

anys de combat ardu contra la malaltia. El rector major salesià, don Pascual Chávez, en la seva visita de comiat, el 18 de juliol, va destacar d'Antoni la capacitat de treball, l'austeritat en vida, la fidelitat a la congregació i el sentit pràctic pastoral. I va agrair haver-lo tingut com a estret col·laborador al llarg d'aquests darrers sis anys.

Antoni Domènech ha deixat entre nosaltres un buit difícil d'omplir. El trobarem a faltar i el recordarem molt de temps, però ens consola l'esperança de saber-lo en companyia del Ressuscitat, d'aquest Crist que ell tant de temps va ensenyar i comunicar, i que des d'allí ens acompanya i intercedeix per tots nosaltres, continuant així el seu servei a la Inspecció i a la Congregació Salesiana.

*Director de l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?



APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €** ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐
 Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

Barcelona

diòcesis

Anticlericalisme al segle XXI

■ L'arquebisbat de Barcelona recorda que la llibertat religiosa i de culte és un dret fonamental

Carme Munté
Barcelona

La matinada del diumenge 26 de juliol una vintena d'esglésies de la ciutat de Barcelona van rebre la «visita» d'un col·lectiu que, esgrimint arguments de fa un segle, van deixar l'empremta, això sí, d'un incivisme pròpiament del nostre temps. Escrits incitant a la violència contra l'Església i un rastre d'animals morts i de ferum va ser la manera com el col·lectiu autodenominat La Gallinaire va voler rememorar els fets de la Setmana Tràgica del 1909.

Tot i que l'arquebisbat de Barcelona ha volgut restar transcendència als fets, i fins i tot ha optat per no presentar cap denúncia, no per això ha deixat de manifestar amb contundència la seva protesta més enèrgica: «Davant d'unes actuacions d'un grup autodeterminat La Gallinaire, amb pintades a les façanes i intentant impedir el diumenge passat la celebració del culte en diverses esglésies de la ciutat de Barcelona, aquest arquebisbat lamenta profundament aquestes actuacions i manifesta que la llibertat religiosa i de culte dels ciutadans és un dret fonamental reconegut en la Constitució espanyola i que el respecte i la defensa de l'exercici d'aquest dret és un element integrant d'una societat autènticament democràtica.»

Són molts els actes que s'han organitzat per recordar, analitzar i revisitar de forma crítica els fets que fa un segle van desembocar en el que ha passat a la història com la Setmana Tràgica. Fets dramàtics que es van desencadenar arran d'una mobilització popular en contra de la voluntat governamental de reclutar joves per a la guerra al Marroc i que es van saldar amb el trist resultat de més de quaranta edificis religiosos incendiats a la ciutat de Barcelona i la mort d'un prevere i de dos religiosos.

Una revisió dels fets des del punt de vista crític i científic, i amb un desig exprés de reconciliació, va ser justament l'objectiu de les Jornades sobre la Setmana Tràgica organitzades per la Biblioteca Balmes els dies 5, 6 i 7 de maig. El Dr. Ramon Corts, director de la Biblioteca Balmes i coordinador de les jornades, ha explicat a *Catalunya Cristiana* que també la seu de la Fundació Balmesiana, al carrer Duran i Bas de Barcelona, va rebre la visita del grup La Gallinaire en forma d'animals morts, de cucs i d'excrements. En no tractar-se pròpiament d'un centre obert al culte, tot i que la Fundació Balmesiana té una petita capella, el Dr.

Ramon Corts creu que justament la vinculació vindria pel fet d'haver organitzat les Jornades sobre la Setmana Tràgica. El Dr. Corts, que es mostra sorprès i entristit pels fets incívics, ha afirmat que «si l'anticlericalisme del 1909 ja era desfasat, avui dia encara ho és més».

Antecedents a Sant Vicenç de Sarrià

El primer que va haver de fer Mn. Manuel Valls a primera hora del matí del diumenge 26 de juliol va ser netejar la porta de l'església de Sant Vicenç de Sarrià i eliminar les consignes que hi havia deixat el col·lectiu La Gallinaire; tot plegat perquè la vida parroquial pogués prosseguir amb total normalitat. Malauradament, no era aquest el primer acte vandàlic que patia en poc temps l'església de Sant



Esglésies de Barcelona van aparèixer amb pintades.

Vicenç de Sarrià.

Tal com ha explicat Mn. Manuel Valls a *Catalunya Cristiana*, unes setmanes enrere ja havia hagut de sufocar un petit incendi que va acabar calcinant el muntant de la porta de la rectoria. Algú havia llençat tres globus plens de gasolina i els havia encès.

Malgrat la proximitat de tots dos actes vandàlics, Mn. Manuel Valls no creu que necessàriament estiguin vinculats entre ells, però sí que els emmarca en un ambient general d'incivisme. Independentment de si el bisbat o la parròquia presenta o no denúncia, el rector de Sant Vicenç de Sarrià no s'ha estat de recordar a les autoritats la seva obligació d'esbrinar qui hi ha al darrere dels fets.

El qui també ha denunciat en declaracions al nostre setmanari la manca de civisme ha estat Mn. Josep M. Martí Bonet, delegat de Patrimoni Cultural de l'arquebisbat de Barcelona. «Aquests fets són una autèntica barbaritat i un acte totalment incultural», ha afirmat Mn. Martí Bonet, i ha recordat que les esglésies són patrimoni de tots.

Des de molts sectors de la societat s'han aixecat veus contra uns fets que estan sent investigats pels Mossos d'Esquadra.

Cardenal Lluís Martínez Sistach: «Observo una actitud de despit envers l'Església catòlica»

—Com qualificaria els fets ocorreguts aquests dies en esglésies de Barcelona amb pintades i altres formes d'agressió?

—Com un fet que rebutjo i lamento profundament, tal com diu la nota de l'arquebisbat que hem fet pública. Aquests fets ens entristeixen molt. El dret a la llibertat religiosa i de culte dels ciutadans és un dret fonamental reconegut a la Constitució espanyola i el respecte i la defensa de l'exercici d'aquest dret és un element integrant d'una societat autènticament democràtica. Dissortadament s'està perdent l'esperit de la transició que va donar resultats molt positius a fi de respectar les persones i les institucions, la seva identitat i el seu oferiment al servei de l'enriquiment de la convivència social.

—La violència contra l'Església, continua existint?

—Malauradament he de contestar que sí. Fets similars s'han realitzat en altres diòcesis espanyoles. Encara que també voldria dir que fets així són molt aïllats en la nostra arxidiòcesi de Barcelona. Tanmateix, es pot observar darremament en alguns mitjans de comunicació, tant de la premsa, com de la ràdio, de la televisió i d'internet, unes actituds i un llenguatge molt poc respectuosos amb el cristianisme. Observo com una actitud de despit envers l'Església catòlica. Les causes deuen ser molt complexes i també hi ha el pes de la història passada i recent. Convindria considerar l'aportació que l'Església realitza, juntament amb d'altres institucions, en el camp de la pobresa, dels malalts, dels vells, de l'ensenyament, de l'espiritualitat, de la cultura, etc. Penso que l'autèntica democràcia demana acollir totes les aportacions positives que ofereixen les institucions de la societat.

—Creu vostè que aquests actes es poden repetir?

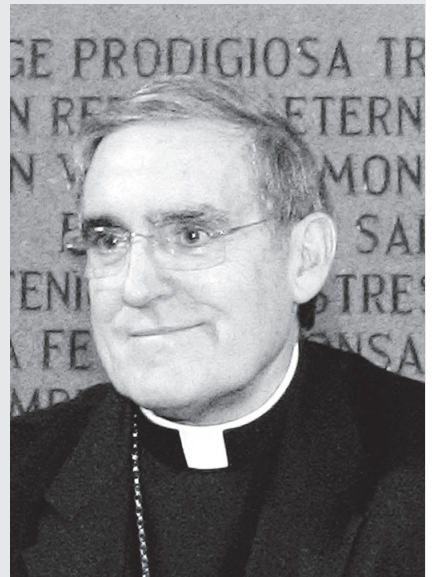
—Desitjaria que no es repetissin i que continués i es millorés la convivència en el respecte a tots i en la tolerància, respectant els drets fonamentals de tots els ciutadans. També, lògicament, els drets de tots els creients, i dels creients catòlics en particular, que han estat els afectats en els fets que ens ocupen.

—Quines mesures ha pres o prendrà l'arquebisbat de Barcelona?

—Hem fet pública una nota lamentant profundament aquests fets i demanant que als catòlics se'ns respecti el dret a la llibertat religiosa i de culte, que em sembla la qüestió fonamental. Aquests fets s'han produït amb motiu d'escaure's el centenari de l'anomenada Setmana Tràgica, de juliol del 1909, en què foren incendiades nombroses esglésies de la ciutat de Barcelona. Desitjaria que tots aprenguéssim les lliçons del passat, per no reproduir aquests fets dramàtics en el present i en el futur. I també cal que siguin els historiadors els qui ens ajudin a fer uns judicis objectius sobre els fets del passat, ja que la història pot ajudar en el present i en el futur i per treballar per la reconciliació en el si de la nostra societat.

—En quin sentit aquests fets han estat un impediment a la llibertat de culte?

—La nota de l'arquebisbat és clara en aquest sentit: la defensa de l'exercici del dret a la llibertat religiosa és fonamental i està reconegut en la Constitució espanyola. Els fets varen ser un intent d'impedir la celebració del culte en algunes esglésies de la ciutat.



BARCELONA

Biblioteca i arxiu del bisbe Carrera

■ El monestir de Sant Jeroni de la Murtra reuneix documents i efectes personals del prelat

Redacció
Badalona

El bisbe Joan Carrera va cedir, ja en vida, la seva biblioteca i el seu arxiu personal al monestir de Sant Jeroni de la Murtra (Badalona). El bisbe pujava sovint a treballar i a pregar en aquest recinte de solitud i silenci. Ara després de la seva mort, els seus marmessors, Mercè Palomares, Mn. Ramon Corts i Mn. Felip-Juli Rodríguez, han fet efectiva la voluntat del prelat difunt de lliurar els llibres i documents que restaven al seu domicili i els seus efectes personals a l'antic monestir.

El 24 de juny passat, en un senzill acte celebrat al mateix monestir, es va inaugurar l'arxiu i biblioteca. Mn. Jaume Aymar, director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* i responsable de l'antic monestir, va explicar que la data era significativa perquè al bisbe Joan, devot del seu patró, li plaïa celebrar cada any el seu sant amb un grup de preveres i laics amics representatius de les diverses etapes del seu ministeri pastoral. «Avui també el felicitem, perquè la felicitat, l'eterna benaurança, és el que desitgem per als nostres difunts.» Va recordar que el bisbe havia estimat aquell antic monestir, on pujava sovint i on li hauria agradat venir més durant la seva jubilació.

Mn. Jaume Aymar també va recordar que, com a bisbe encarregat de la demarcació del Barcelonès nord i el Maresme, el 1992, a l'antic monestir, va beneir el monument a fra Ramon Pané, primer



Nombroses persones es van aplegar a Sant Jeroni de la Murtra.

missioner d'Amèrica; el 2001 va beneir el carilló de la torre prioral, i el 2004 va voler celebrar les seves noces d'or sacerdotals amb els seus familiars a la Murtra. Va explicar també l'empremta que el bisbe desaparegut havia deixat arreu on havia servit pastoralment, com s'havia posat en relleu en un acte celebrat a Sant Antoni de Llefia i durant el qual diversos testimonis van explicar que en aquells anys difícils havia ajudat econòmicament i de manera discreta i generosa els seus feligresos més necessitats. Va subratllar també el fet que en l'homenatge es trobesin persones procedents de la parròquia de Sant Francesc de Bufalà, on celebrava diàriament, i de la parròquia de Sant Mi-

quel de la Barceloneta, el seu primer destí com a vicari i on, després de tants anys, encara mantenien el seu record viu. Mn. Aymar va agrair als marmessors aquest llegat que el bisbe havia volgut deixar a la Murtra, a l'abast dels investigadors.

El Dr. Josep Maria Esquirol i Calaf, professor de la Universitat de Barcelona i amic del bisbe Joan, va traçar-ne una semblança: va assenyalar el coratge que el duia a assumir situacions no exemptes de risc —«era audaç, però no temerari»—, la seva intel·ligència com a garantia de les accions compromeses; la percepció del gust de Crist i de l'evangeli, «que mai no el van abandonar del tot, ni en les hores de dubte o de desànim, és la gràcia de Déu que més agraija. És també el que més m'agradaria de saber transmetre». Va remarcar que el bisbe s'allunyava sempre de dogmatismes i que les seves paraules,

acollidores, eren el seu exponent vivencial. «Era un bisbe sempre conciliador, no polemista, ben conscient del que costa aplegar la gent i fer-la créixer com a pastor.» Finalment, el Dr. Esquirol va explicar com el bisbe vivia l'equilibri acció i contemplació, com l'havia marcat el testimoni dels capellans obrers i com la seva capacitat d'acollir tothom era la manifestació del seu compromís i de la seva profunditat intel·lectual.

Seguidament els presents es van traslladar a l'Obra Nova del monestir, on el vicari episcopal de la zona, Mn. Salvador Bacardit, va beneir l'arxiu i la biblioteca i va pronunciar unes emotives paraules en record del bisbe Joan. El cardenal Lluís Martínez Sistach havia excusat la seva presència. L'acte va concloure amb el cant del *Virolai*, en record de la devoció del bisbe a la Mare de Déu de Montserrat.



L'arxiu conté els efectes personals del bisbe Joan Carrera.

Any Jubilar de la parròquia de Sant Pau de Badalona

Redacció / Badalona

La comunitat de la parròquia de Sant Pau de Badalona ha volgut celebrar aquest Jubileu Paulí dedicat a l'apòstol dels gen-



El cardenal, acompanyat de Mn. Bacardit, va saludar els fidels de Sant Pau de Badalona.

tils amb un seguit d'actes i celebracions per tal de motivar els fidels a conèixer l'apòstol i prendre'l com a model de cristià i missioner. Cal destacar les dues misses presidides pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, així com un seguit de conferències a càrrec de Mn. Joaquim Iglesias, rector de Sant Pau de Badalona; el P. Agustí Borrell, provin-

cial dels Carmelites; Mn. Albert Castilla, fundador de la parròquia de Sant Pau; el P. Àngel Scotti, membre de la comunitat dels Barnabites de Sant Adrià; Mn. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, i l'historiador Joan Rosàs.

El dissabte 4 de juliol, Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona, va concloure la celebració del l'Any de Sant Pau amb una eucaristia. D'aquesta manera, el compromís de la comunitat per al proper curs arrenca de l'empremta paulina d'aquest any jubilar i pren com a motiu un dels tres temes de reflexió i treball proposats per l'arquebisbat a les parròquies: l'actual crisi. En aquest sentit, la parròquia ja està duent a terme una intensa tasca social envers els immigrants, els infants, els joves i les persones més necessitades del nostre entorn. Un repte nou serà potenciar la pastoral de la salut i l'atenció dels malalts i els ancians de la comunitat.

Celebracions a les clarisses de Santa Maria de Jerusalem

Redacció / Barcelona

La comunitat de monges clarisses de Santa Maria de Jerusalem ha celebrat al seu monestir tres esdeveniments molt importants: la integració de les germanes sor M. Jesús Martorell Baro i de sor M. Amparo Valdivia Rodríguez en aquesta comunitat, procedents del monestir de la Immaculada Concepció d'Arenys de Mar, monestir que ha estat clausurat per manca de vocacions; el 50è aniversari de professió religiosa de les germanes sor M. Jesús Martorell Baro, sor M. de los Ángeles González Prieto, sor M. Amparo Valdivia Rodríguez i sor M. Lourdes González Prieto; i la professió temporal de la germana sor M. Felicitat de la Santíssima Trinitat Mwende Kimuyu.

D'altra banda, també cal destacar que el monestir de Santa Maria de Jerusalem, de Barcelona, amb l'aprovació de la Santa Seu, ha passat a formar part de la federació del Sagrat Cor, una de les deu federacions de clarisses d'Espanya i Portugal. Aquesta Federació del Sagrat Cor compta amb 38 monestirs, presidits per la mare presidenta, actualment, la mare M. Alegria Zarroca, del monestir de Montsó de Cinca, i el seu consell federal.



Sor M. Felicitat va fer la seva professió temporal.

● RECONCILIEM-NOS! EN ELS 70 ANYS DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA

Episodis, anècdotes i rumors (2)

Josep M. Martí i Bonet
Canonge i conservador
de la catedral de Barcelona

L'Església fou bel·ligerant a Barcelona?

A Barcelona, a l'inici de la guerra civil (1936-1939) es palpava que la Generalitat estava totalment desbordada. Els anarcosindicalistes renunciaren a instaurar la seva dictadura i es creà el comitè central de les milícies antifeixistes amb la participació de dos partits marxistes i àdhuc el d'Esquerra Republicana. També cal dir que alguns partits, com la Lliga Catalana, foren abolits i fins i tot perseguits.

En l'exposició *El martiri dels temples*, celebrada a la Pia Almoina de Barcelona, es presentaven documentals en els quals el mateix president Companys era amenaçat per altres membres del «comitè». Tanmateix continuaven els assassinats i es destruïen les esglésies.

Cal que ens interroguem sobre què pensava l'autoritat del govern de la Generalitat pel que fa a la persecució religiosa o a la desfeta de tants temples. El president Companys, inexplicablement, aprofità una peculiar circumstància per censurar l'Església, incriminant-la «d'Església bel·ligerant que com a tal ha estat tractada». Efectivament a *La Vanguardia* del 29 de desembre de 1936 trobem un sorprenent discurs del president Companys davant un públic molt nombrós reunit al Palau de Belles Arts de Barcelona. El títol de la notícia i discurs —transcrits a *La Vanguardia* en castellà— diu així: «Concentración de fuerzas republicanas de izquierda con motivo de la celebración del tercer aniversario de la muerte del Presidente Macià.»

Diversos polítics intervingueren abans de parlar el president Companys: entre ells el conseller (en aquell temps) Tarradellas, que va advocar per una nova llibertat per Catalunya, o si voleu, una clara independència catalana.

El discurs del president Companys pretén tractar la situació política i social dins l'actualitat (guerra civil) que estaven vivint. Diu: «Han acaecido en Catalunya y en toda España cosas enormes... el 19 de julio de 1936 se sublevaron [...] la España caduca, carcomida [...] cancerosa [...] que encuentra el apoyo y sirve de instrumento al fascismo internacional que realiza una táctica de estas fuerzas retardatarias que vienen a significar una continuación

de la barbarie primitiva.»

Companys continua acusant com a traficants de la religió de Crist l'Acció Catòlica i al bisbe de Barcelona (el Dr. Irurita), que fou, segons el mateix Companys —textualment—, «el promotor (sic) de la coalición reaccionaria con carlistas y lerrouxistas, levantando aquí una ola desbordante de guerra civil». I continua: «En los últimos tiempos, en vísperas del 19 de julio, algunas iglesias y conventos fueron convertidos en fortalezas. Por el obispado fueron repartidas armas y fueron los últimos reductos vencidos por fuerzas populares. En los conventos e iglesias se defendían hasta la misma hora las fuerzas del fascismo y de los militares rebeldes. Son beligerantes y han sido tratados como beligerantes... Pero en el fondo alienta siempre en el pueblo (multitud) una justicia instintiva (sic).»

Aquestes darreres frases —si es refereixen als membres de l'Església— mai no haurien d'haver estat pronunciades en aquest context tan apassionat pel president Companys, ja que hi havia perill de traïr l'objectivitat dels fets. Efectivament, tot admetent que hi hagués hagut resistència en unes dues esglésies (o convents), a Barcelona hi havia almenys cinc-cents temples (entre parròquies, convents i oratoris públics), i en la pràctica totalitat d'ells els sacerdots foren sistemàticament perseguits, sense oferir aquests cap mena de resistència. Aquesta és l'objectiva realitat. Recentment l'historiador Albertí, en el seu llibre *El silencio de las campanas*, presenta els fets de la resistència al convent de la Diagonal dels Carmelites (pàg. 195-197). Tampoc no es pot provar que el bisbe de Barcelona, el Dr. Irurita, fos el «promotor de la coalición reaccionaria, levantando aquí una ola desbordante de guerra civil». És una afirmació —o acusació— òbviament exagerada i injustificable. Almenys caldria que fos exposada, provada i contrastada. Però per a molts de nosaltres —eclesiàstics i seglars catòlics— és encara més inadmissible la frase «en el fondo alienta siempre la justicia instintiva de la multitud». De quina aplicació de la justícia parlava el president? Es refereix a

la justificació de la persecució, immolació i l'enorme tragèdia de tantes víctimes i la destrossa de tants temples? De totes formes és inadmissible en un president un judici tan greu, sigui quin sigui el seu significat. Almenys així ho creiem. Sempre cal tenir present la veritat, i els fets històrics que no són altres que la destrucció o crema a 500 esglésies de 464 retaules, nombroses escultures, 244 orgues, harmoniums, pintures, teixits o ornaments, arxius, cases rectorals, casals catòlics i associacions.

De tot això en donem informació precisa al nostre llibre *El martiri dels temples*: el 22,3% dels sacerdots de la diòcesi de Barcelona foren assassinats en els primers mesos de la guerra civil espanyola del 1936-1939. Un 78% se salvaren gràcies, especialment, a persones que els ajudaren —amb actes, en alguns casos, plens d'heroisme—:

eren veïns, feligresos... i fins i tot gent aliena o contrària a l'Església, així com alguns membres d'esqueres dels «comitès locals», i en casos esporàdics també de la FAI, com es pot comprovar en les respostes al qüestionari en el qual es basa el present llibre. És necessari recordar i destacar l'actitud dels consellers Gassol i Espanya, així com els esforços que la Generalitat féu per recuperar el patrimoni cultural que no havia estat robat, perdut o incendiat. Pel que fa a aquest darrer punt, la Junta de Museus de la Generalitat —de la qual un servidor forma part— ha editat una exhaustiva crònica dels 100 anys d'història d'aquesta Junta. En aquest llibre s'explica l'itinerari penós que feren les peces d'art, especialment dels museus, durant la guerra civil. Aquests fets també cal tenir-los en compte. «La veritat ens farà lliures.»

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo



- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasrafatima.org



GIRONA

«Aplicar la metodologia escolta a la proposta de Jesús i l'Església»

■ Mn. Jordi Font i Plana, nou consiliari del moviment Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya

Víctor Gay

En la seva darrera reunió els bisbes de la Tarraconense van nomenar consiliari del moviment Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya el prevere gironí Jordi Font i Plana, que té una llarga trajectòria de servei i participació en aquest moviment. Actualment era consiliari diocesà i fins i tot la seva tesi doctoral, editada fa pocs anys per Publicacions de l'Abadia de Montserrat i titulada *Del joc a la festa: escoltisme catòlic català*, evidència aquesta vocació de Mn. Jordi Font (Sant Joan les Fonts / Garrotxa, 1958), que també és canonge de la seu gironina i rector de quatre parròquies de l'arxiprestat de Banyoles.

—Recent nomenat li demanem, en primer lloc, quins són els eixos d'aquest nou servei a l'Església catalana?

—Actualment el moviment integra fins a 145 agrupaments, alguns dels quals ja tenen consiliari propi. El meu serà un servei d'acompanyament i de promoció d'aquelles activitats com ara les edicions del material d'aplicació de la metodologia escolta d'acord amb el procés de formació cristiana dels caps, escoltes i guies. També establir i mantenir les relacions amb els bisbes de les diòcesis del nostre país on el moviment és

present, així com la participació activa en les sessions de treball amb els caps i equips responsables i en aquelles activitats pròpies de l'escoltisme catòlic català. Igualment representar el moviment en les reunions i trobades específiques en l'àmbit estatal i internacional, concretament en la Conferència Internacional de l'Escoltisme Catòlic.

—De tot plegat podem concloure que el model escolta és vigent després de més d'un segle des de la seva creació...

—Ho és com a model d'oferta educativa per l'acció. Els escoltes sempre fem coses: descobertes d'indrets, camps de treball, rutes, acampades, serveis a la comunitat... Actualment, en canvi, dominen els mètodes passius que es proposen als nostres infants i joves, davant d'ordinadors, de jocs on domina l'electrònica, això genera unes actituds dependents. En canvi, la metodologia escolta proposa activitats que poden semblar senzilles, com ara plantar una tenda o fer-se el menjar, però que són poc habituals per a molts nois i noies del nostre temps.



Mn. Jordi Font, a la dreta de la imatge, en una trobada amb el bisbe de Girona.

—L'escoltisme catòlic, quin paper té en la perspectiva que es tracta d'un moviment que és present arreu del món, en cultures i societats de religions diverses?

—Es tracta d'aplicar la metodologia escolta a fer la proposta de Jesús i l'Església en una franja dels nois i noies que, en molts casos, possiblement no tindran cap altre accés al coneixement de la fe i al missatge cristià. En cap cas no podem traïr el mètode, els escoltes i guies catòlics som rigorosa-

ment fidels a la nostra fe i creences, respectem aquesta gran pluralitat que existeix en la gran família de l'escoltisme i el guiatge, també respectem i compartim el mètode amb els agrupaments no catòlics del nostre país, però sense por de definir-nos: som escoltes i guies catòlics, però estem oberts al diàleg i a la tolerància amb tots els altres nois i noies, especialment els que també es formen en l'escoltisme i el guiatge.

—A nivell personal, què suposa aquest nou servei?

—Una dedicació més plena. Tractaré de retornar, en la mesura de les meves possibilitats i capacitats, a l'Església i a l'escoltisme tot el que m'han donat, seguir el camí que han marcat tantes persones en el moviment i tants dels meus predecessors com a consiliaris, tant en l'àmbit diocesà com en l'interdiocesà. La propera renovació de l'equip responsable de l'escoltisme catòlic català prevista per al proper mes de novembre assenyalà el començament d'aquesta nova etapa que he de confessar que em fa molta il·lusió.

LLEIDA

Els Fanalets de Sant Jaume, una tradició de 400 anys

Jordi Curcó / Lleida

Com cada 24 de juliol, la ciutat de Lleida va reviu la tarda-vespre de la festa de l'apòstol Sant Jaume una tradició singular: la Romeria dels Fanalets. Aquesta festa es fonamenta en una antiga i arrelada llegenda que ha estat transmesa de pares a fills.

La narració evoca el naixement a casa nostra del cristianisme i explica que, quan l'apòstol sant Jaume peregrinava per les

nostres terres per tal de donar a conèixer la Bona Nova del l'Evangeli de Jesús, va arribar fins als peus de les muralles de Lleida on, cansat i famolenc, es va aturar per descansar. Tot seguit va travessar una de les portes de la muralla, es va introduir dins de la ciutat i va continuar camí amunt, però malgrat el compte que parava, va aixafar una bardissa i se li clavà una punxa al peu, de manera que no podia caminar. Adolorit, es va veure obligat a aturar-se i, encara que

va intentar treure's la punxa, la foscor feia infructuosos els seus esforços. Com que patia tant, els seus gemecs profunds van arribar fins a les oïdes dels àngels del cel, que acudiren en auxili del pelegrí amb fanalets de llum. Així van il·luminar la fosca nit i el sant es va treure la punxa, per continuar el seu camí apostòlic.

Rememorant aquesta llegenda i des de fa més de 400 anys, Lleida treu en Romeria la imatge de sant Jaume, que és acompanyada per centenars d'infants amb fanalets de llum. També enguany ho va fer a les nou de la nit sortint de la Rambla de Ferran, davant de l'església de la Mare de Déu del Carme, on a les vuit del vespre el bisbe Joan Piris presidí per primera vegada la Missa dels Fanalets, en la qual es beneeixen els fanalets que els infants portaran tot seguit en la Romeria.

Centenars d'infants van protagonitzar un any més la Romeria dels Fanalets pels carrers de Lleida, amb la participació del Ball de Bastons i dels gegants de la ciutat, que encapçalaren la comitiva. El bisbe Joan Piris, amb l'alcalde de la ciutat i altres



Els infants guardonats al Concurs dels Fanalets de Sant Jaume.

autoritats, van participar en la Romeria, que va acabar en arribar a la capella del Peu del Romeu, on el bisbe de Lleida va beneir els infants. Tot seguit es feu l'acte de lliurament de premis del LXVIII Concurs dels Fanalets de Sant Jaume, que té lloc una setmana abans de la festa.

El mateix dia de Sant Jaume, a les nou del matí, es va celebrar una missa a la capella del Peu del Romeu, en ple carrer Major de Lleida, l'única que s'hi celebra al llarg de l'any. La capella va ser fundada el 1399 a l'indret on es creu que es va produir el miracle de sant Jaume i els fanalets. Actualment és la seu de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, entitat organitzadora de la festa i Romeria dels Fanalets.



Fundació Pro Vida de Catalunya
Bonaplata 42, 1r 08034 Barcelona
Telèfon 932 047 111

Acol·lim i ajudem
les futures mares
amb problemes



Fundació Pro Vida
de Catalunya

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Núm.: _____ Pis: _____ Porta: _____

Codi Postal: _____

Població: _____

Província: _____

E-mail: _____

La informació que ens faciliteu serà recollida en el nostre fitxer automatitzat i confidencial. Tens el dret d'accedir-hi i rectificar-la o cancel·lar-la si ho desitges.

Platges adaptades per a discapacitats

■ El servei que gestiona la Creu Roja és una iniciativa solidària de gran èxit els mesos d'estiu

Albert Sisquellas
Barcelona

«Només a l'aigua em sento lliure», repeteixen gairebé a l'uníson les persones en cadira de rodes que es beneficien del servei de «platges adaptades», gestionat a Barcelona per la Creu Roja. Els dos més importants són les de Nova Icària i Sant Sebastià. Consten bàsicament d'una passarel·la de fusta per la qual els voluntaris arrosseguen una gran butaca flotant de lona blava transparent i rodes grogues cridaneres que serveix per transportar fins al mar els usuaris. Una vegada a l'aigua, aquests poden escollir entre deixar-se gronxar al compàs de les ones o capbussar-se i nedar al seu aire, lliures de les mortificants limitacions que pateixen a terra ferma.

Sergio, de 17 anys, i estudiant de mecànica de motos, és un d'aquests voluntaris que el mes de juny no va dubtar a oferir a les persones necessi-

des unes hores dels seus caps de setmana. Coneixedor que el que s'obté és molt més del que es dona, es va sentir feliç de contribuir a treure barres arquitectòniques a l'estiu.

Freya Porta, de 27, és una de les tècniques o persones contractades que s'encarreguen d'organitzar el servei. Afirmar que es tracta d'una tasca tan gratificant que estaria disposada a fer-la encara que li paguessin. «Fa uns dies va venir un senyor discapacitat que feia 10 anys que no entrava al mar i va estar plorant durant tota l'estona que va ser a l'aigua. Aquesta és la



Molts voluntaris col·laboren amb el servei de «platges adaptades».



«M'encanta sortir de la cadira de rodes, lliscar sobre les ones i sentir com l'aigua em relaxa els músculs i em recarrega les piles»

mena de coses que et gratifiquen i et fan tornar.» «Ahir —continua— vam banyar una nena discapacitada alemanya de tres anys els pares de la qual l'han portat expressament a Barcelona perquè l'operi un metge d'aquí. Desconeixien que hi hagués aquest servei. Ens van trobar per casualitat i ara volen venir cada dia.»

Experiències que donen vida

Eva Palazón, una dona força jove d'atractiu bronzejat color mel, és una de les usuàries més felices. Fa set anys que ve a les platges adaptades per la llibertat que dona l'aigua. «M'encanta sortir de la cadira de rodes, lliscar sobre les ones i sentir com l'aigua em relaxa els músculs i em recarrega les piles.» I afegeix: «El que més vida em dona en tot l'any són aquests

tres mesos de platja.»

Eulàlia, Espe i Trini són tres amigues que, com a l'Eva, els encanta estirar-se al sol i xerrar després del bany. Es dona el cas que les dues primeres són expertes nedadores i durant la resta de l'any freqüenten dues o tres vegades per setmana les piscines Picornell. Però a l'estiu van cada dia al mar, atretes per aquest espai pintat de blau que es con-

fon amb el cel.

El servei, que ofereix a tothom una ocasió ideal per fer amics i sentir-se en grup, té caràcter diari al juliol i l'agost, i restringit els caps de setmana del juny i del setembre. Tota persona interessada a gaudir-ne o a oferir-se com a voluntària pot trucar al 934 816 088. Una simple trucada pot canviar-los la vida en el que queda d'estiu.

La bona notícia...

Debat sobre la defensa de l'Amazònia

Francesc Gamissans

A Porto Velho (Brasil) i en data del 21 de juny passat, tingué lloc el dotzè Encontre Intereclesial de les Comunitats de Base que va aplegar prop de tres mil participants.

El document final de la magna trobada proposa formes alternatives per resoldre els greus problemes ecològics que afecten la població de l'Amazònia.

Amb el lema «Del ventre de la terra, el crit que ve de l'Amazònia», la trobada ha compartit experiències entre les comunitats cristianes de base per conèixer més bé les injustícies i incerteses viscudes pels pobles de la regió.

«Amazònia encara no és reconeguda del tot pel govern ni per l'Església», digué el bisbe de la zona, monsenyor Moacir Grecchi. Els problemes provenen de la devastació irracional de la floresta, amb els roba-

toris corresponents de la fusta. El bisbe va denunciar altres abusos perpetrats pels productors de la soja. «La flora és arrasada on arriba la soja; el riu Madeira és contaminat per mercuri en l'extracció de l'or; Amazònia és tractada com a colònia estrangera des de l'època del cautxú fins avui.»

L'estima i avaluació de l'Amazònia ha canviat sortosament en aquests darrers anys a través d'iniciatives de sensibilització, com les de la Comissió Episcopal de la regió que ha proposat unes perspectives sociotransformadores importants i eficaçes.

Més de 100 inscrits a l'encontre de Porto Velho han representat 38 poblacions indígenes de tot Brasil. La majoria són de les 272 diòcesis del país. Com es pot veure l'Església catòlica constitueix una entitat de primer ordre en la defensa i estimació d'una zona tan immensa com és l'Amazònia del Brasil.

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT



Catalunya
Cristiana
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscriviu-vos-hi ara
per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any ☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

cultura

Nou impuls al Camí tarraconense de Sant Jaume

■ Coincidint amb l'Any jubilar de Sant Fructuós, la Generalitat ha iniciat la senyalització del tram des de Tarragona fins a Lleida

Redacció
Tarragona

Amb l'objectiu de consolidar una xarxa de camins de pelegrinatge i d'itineraris culturals que pugui ser recorreguda a peu, en bicicleta i a cavall, la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya impulsa des de fa uns quants anys la recuperació del Camí de Sant Jaume de Galícia. Una primera actuació que va tenir lloc durant l'any 2008 va afectar sobretot el tram comprès entre Montserrat i Alcarràs, de 140 km, i va consistir bàsicament en la instal·lació de més de 500 senyals, entre pals, mapes, plafons i banderoles, que recorren aproximadament el traçat de l'antiga via romana de Barcelona a Lleida i de l'històric Camí ral d'Aragó.

Inaugurada la nova senyalització entre Montserrat i Lleida, la Generalitat ha decidit apostar durant l'any 2009, coincidint amb l'Any Jubilar de Sant Fructuós, per la recuperació d'un altre tram històric català, tot i que menys concorregut en els últims temps: el tram comprès entre Tarragona, concretament des de la seva



El tram de Tarragona a Lleida travessa set comarques.

catedral, fins a Lleida, d'aproximadament 150 km. Aquesta acció, que aportarà vitalitat i dinamisme a comarques com ara la Conca de Barberà, l'Alt Camp i el Baix Camp, preveu senyalitzar tot un itinerari que passa, entre d'altres, per Poblet, Santes Creus i Vallbona de les Monges. La ruta del Cister i els seus monestirs tindran, doncs, un paper clau en aquest itinerari. La recuperació d'aquest ramal històric del Camí de Sant Jaume s'inspira, segons afirmen des

de la Direcció General de Turisme, en les determinacions del Pla Estratègic del Turisme a Catalunya 2005-2010.

Gran potencial del turisme religiós

El tram Tarragona-Lleida recorre set comarques catalanes—el Tarragonès, l'Alt Camp, la Conca de Barberà, l'Urgell, el Pla d'Urgell, les Garrigues i el Segrià—i 28 municipis, que inclouen, entre d'altres,

Cabra del Camp, Vilabella, Montblanc o Vimbodí. Al mateix temps, s'enllaçarà amb el braç principal del Camí de Sant Jaume de Galícia a Catalunya, que s'inicia a Sant Pere de Rodes i a la Jonquera i que transcorre per tot l'interior del país, des de les comarques gironines fins al límit amb l'Aragó.

La recuperació del Camí de Sant Jaume de Galícia respon també a la voluntat de la



A Catalunya hi ha una gran tradició pelegrina.

Generalitat d'integrar Catalunya a la xarxa europea de camins de Sant Jaume, declarada com a Patrimoni de la Humanitat per la Unesco. Des del Govern català es valora positivament el gran potencial del turisme religiós, sobretot si està vinculat al senderisme o al món rural. Juntament amb les noves senyalitzacions es preveu l'edició de noves guies dels traçats, distàncies, desnivells i punts d'informació per als pelegrins.

Enllaç de cultures i comunicació

Ramon Coca*

Hi ha diverses rutes a l'entorn del camí de Sant Jaume instituïdes abans que les carreteres i camins reials tinguessin una amplada de vint-i-quatre pams, mesura adoptada al segle XVIII. L'estretor de camins primitius era deplorable. Tanmateix, el senderisme organitzat a partir del segle X indica un itinerari religiós i alhora comercial que es va anar consolidant com un fenomen representatiu de comunicació. Són memorables la Ruta de la Plata, antic camí dels metalls; el Camí del Nord per Astúries; el Francès provinent de Bèlgica; la Ruta de l'Or pel ramal est... i tots ells com a símbol europeu i guiats per la Via Làctia.

Anàleg a ells, i empès per un gran esperit, neix el camí català de Sant Jaume, que s'estén i s'enfila des de la catedral de Tarragona per aventurar-se en un impetuós ardor cap a la comarca de l'Alt Camp seguint pel paratge natural de la Conca de Barberà, admirant autòctons i vers Lleida, enllaçant a Jaca i el pont i la serralada del Perdó a Navarra connectant pel ramal de l'Est peninsular.

El *Liber Sancti Iacobi*, guia per als pelegrins, configura aquest camí en l'expansió per les terres hispàniques. L'art romànic català hi és present, seguit pel navarrès, i el disseny de l'art gòtic s'esbossa i s'apunta abans d'identificar-se per les terres de Lleó i Burgos. La dimensió espiritual humana s'adona de la seva catalanitat i aquesta naturalesa humana estimula i empeny l'esperit on brolla el llenguatge català en detriment dels dialectes circumdants. Devoció, pietat, senderisme, noves formes socials, intercanvis comercials... conviden a contactar tant amb els clàssics pelegrins com amb els autòctons catalano-aragonesos o els tagarins, antic mudèjars, configurant un enllaç de cultures i comunicació vers el centre peninsular, Toledo, l'eix econòmic hispà.

El camí és propiciat per taulons inscrits indicadors de la situació i, esculpits a la pedra, rellotges de sol coneguts des del segle XV aC. L'orientació també era per emocions globals, propiciades per la natura ja que la vegetació de l'entorn era abundant. Arribaran, però, temps de canvis per a la tradició clàssica amb el foment de croades populars amb demarcacions eclesiàstiques, provinents de la Catalunya Nord cap al centre del pelegrinatge, empesos per un fort esperit. Es va escollir com a patronímic sant Jaume, per fer honor i venerar un sant celebrat des de la litúrgia visigòtica, i que va esdevenir la joia de la cristiandat, tal com ho va ser Constantí noble per a l'Orient.

*Historiador



Campanars

Delfí Dalmau i Argemir
delfidalmau@yahoo.es



Santa Eugènia de Berga

Aquesta població d'Osona té la sort de posseir una joia del romànic, la seva església parroquial, avui ben restaurada. Consta d'una nau amb volta de canó i transsepte amb cúpula sobre trompes al creuer, inclosa en un cimbori octagonal irregular. Està coronat externament per un fris de finestres cegues sota cornisa; al seu damunt s'aixeca el campanar, robust, de planta quadrada de 5,20 metres de costat, de tres pisos i teulada moderna de quatre vessants. A la capçalera hi ha tres absis semicirculars, el central més gran que els altres. Els paraments del conjunt, de pedra de Sant Bartomeu del Grau, el formen carreus petits, escairats i ben alineats dotats d'un to daurat que acaba de donar més encant al temple. La portalada presenta una bella decoració en les seves arquivoltes, i a mitja alçada, una rosassa calada permet que el sol de ponent il·lumini l'interior.

La nau té unes dimensions moderades: 24,50 metres de llargada, gairebé sis d'amplada i poc més de vuit d'alçada; el transsepte en fa 14 de llargada i la cúpula arriba

als onze metres d'alçada. El campanar, des del terra, fa 28,30 metres i s'hi pot accedir a través d'una escala de cargol de pedra picada que es troba just a l'esquerra de l'entrada i que puja per dins d'una torre, un fals campanar, adossada a la façana. Té sortida sobre la teulada i per una passera enllosada sobre el carener s'arriba al peu del cimbori. Una curta escala metàl·lica permet arribar a l'entrada del campanar obert per baixes finestres a la seva base. Un cop a l'interior hi ha una àmplia escala de cargol metàl·lica que porta als dos nivells alts de finestres obertes a cada cara. Són geminades les del segon nivell i triforades les superiors. Els dos pisos estan assenyalats a l'exterior amb frisos d'arquets cecs.

Molt semblant a l'església de Santa Eugènia per la seva disposició és la de Santa Maria de l'Estany, al Moianès, amb el campanar, aquest modern, també sobre el creuer i amb un accés força complicat, igualment per damunt de la teulada del temple; coses dels campanars, sobretot els romànics.



El cant com a instrument de pau

■ Se celebra a Estocolm el XXXV Congrés Internacional de Pueri Cantores



El Concert de Gala va convocar les millors corals a Estocolm.



Els infants i joves cantaires van viure una experiència inoblidable.

Redacció
Estocolm

Del 8 al 12 de juliol, la capital de Suècia va ser el punt de trobada de corals i escolanies de nens i joves que formen part de la Federació Internacional de Pueri Cantores. Aquest moviment sense ànim de lucre vetlla perquè, mitjançant el cant i la participació activa en la litúrgia, nens i joves creixin en la fe, s'iniciïn en el gust pel cant i la música, i contribueixin a la bellesa i esplendor del culte.

Sota el lema *Instrumenta Pacis Tuae* («Instruments de la teva Pau»), 4.000 cantaires d'arreu del món van omplir els carrers d'Estocolm. En una ciutat com aquesta, on gran part de la població és protestant, es va fer èmfasi en la idea de l'ecumenisme i en la convivència de totes les opcions espirituals, tal com ho va

remarcar el cardenal Walter Kasper, que va fer arribar la salutació del Papa a tots els participants.

Aproximadament, van ser 150 els catalans que es van unir en aquesta trobada internacional, representats per l'Escolania Coral Sant Agustí de Sabadell, l'Escolania Parroquial Sant Esteve de la Garriga, l'Escolania d'Olesa de Montserrat, el Cor d'Infants del Vendrell, la Coral Albada de Granollers i el Cor Jove de la Sagrada Família de Barcelona.

Actes litúrgics

Tots ells van participar en l'Eucaristia per federacions —en aquest cas, la missa dels catalans— i en les pregàries per la pau celebrades simultàniament en diver-

sos punts de la ciutat. Les pregàries van ser seguides d'una processó fins al centre de la capital, on es van reunir tots els *pueris* per celebrar plegats les vespres. Es va celebrar, també, una missa catòlica a l'aire

mateixa manera, els cantaires van tenir temps de fer una mica de turisme i de visitar llocs emblemàtics de la ciutat com l'Ajuntament —on es fan les entregues dels premis Nobel— o el centre històric medieval de Gamla Stan.

Aquestes trobades internacionals tenen lloc cada dos anys en un país diferent i, aproximadament, cada quatre anys organitzen una trobada per cap d'any a Roma, al Vaticà. Precisament, l'últim dia del congrés es va fer públic que la propera trobada de Pueri Cantores serà el cap d'any del 2010-2011 a la capital italiana.

Per obtenir més informació sobre els Pueri Cantores a Catalunya, podeu consultar la pàgina web: www.puericantores-cat.com i www.santagusti.net

« Aquest moviment vetlla perquè nens i joves creixin en la fe, s'iniciïn en el gust pel cant i la música, contribueixin a la bellesa i esplendor del culte »

lliure i un acte ecumènic amb representants de les comunitats protestants, luteranes i evangèliques d'Estocolm.

A part de celebracions religioses, les corals i escolanies van ser acollides per parròquies catòliques, on van poder cantar soles. Igualment, es va realitzar el Concert de Gala, on cantaven els millors cors de gairebé cada federació. De la

La Universitat d'Estiu Ramon Llull reflexiona sobre el periodisme

Redacció / Barcelona

Albert Sáez, president del Consell de Govern de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, i Ramon Mateu, director de Catalunya Ràdio, van ser els principals ponents de la jornada «Qui vigila al vigilant. Dilemes i mitjans de comunicació», celebrada el 9 de juliol passat en el programa de la Universitat d'Estiu Ramon Llull 2009.

A la jornada, organitzada per la URL amb la col·laboració de Catalunya Ràdio, Ramon Mateu, recentment nomenat director de Catalunya Ràdio, després d'expressar que era el primer acte públic on participava, va manifestar la seva satisfacció i va agrair la col·laboració de Catalunya Ràdio amb la URL, que es remunta a l'any 2006, amb l'objectiu d'aprofundir entre les empreses i el món de l'educació. Mateu va destacar que la ràdio «és un mitjà on trobem poca innovació» i va afegir que Catalunya Ràdio «és la que ha estat més valenta amb la innovació de nous formats amb propostes com Catalunya Informació i iCat fm».

Per la seva banda, el president del Consell de Govern de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, Albert Sáez, va afirmar que la jornada de la UeRL «és l'exemple del que intenten tenir les empreses amb l'entorn universitari» i que deixa palès l'esforç del sector públic. Sáez va destacar dues idees. En primer lloc, que el títol de la jornada —*Qui vigila al vigilant*— hauria de ser en plural: «Caldria parlar de vigilants en plural, ja que no n'hi ha un, sinó que ens vigilem els uns als altres.» Sáez va afegir que la principal batalla periodística no és la dels fets, sinó la de les interpretacions i que hi ha una confrontació entre les diferents maneres d'entendre la realitat. Per articular aquest joc, Sáez proposava que cal trobar codis de conducta.

La música barroca enceta el XV Festival de Música Clàssica de Riner

Ramon Estany / Riner

El santuari del Miracle va acollir l'11 de juliol passat el primer dels concerts estiuencs que des de fa 15 anys acull aquest indret del Solsonès. La música barroca de la mà de Montserrat Calduch a l'orgue, Joan Vives i Víctor Vives a la flauta de bec, va centrar aquesta primera audició, que va aplegar unes cinquanta persones davant del magnífic altar barroc del Miracle.

El concert va començar amb l'*Ouverture*, de Henry Purcell, i la *Chaconne de Dioclesian*, del mateix Purcell. Seguidament, l'anònim montserratí *Sonata*, un solo d'orgue i *La fuite du roi d'Angleterre*, de Nicolas Deroisier, van completar una primera part centrada en autors del segle XVII.

La segona part va saltar al segle XVIII, amb obres de Georg Philipp Telemann —*Sonata a Trio en sol menor*—, Benet Julià —*Sonata de Clarins*— i Giuseppe Sanmartini —*Sonata a Trio en fa major*

n.10.

Montserrat Calduch, deixeble de dos grans pedagogs catalans com van ser els mestres Josep Caminals i Lluís Molins, actua com a organista al santuari del Miracle a Riner (Solsonès) des del 1994. En alguna ocasió ha estat sol·licitada la seva col·laboració per acompanyar a l'orgue l'Escolania del Claustre de la Catedral de Solsona.

Joan Vives és flautista de bec, professor d'història de la música i divulgador musical. Ha realitzat una important activitat concertística des del 1980 amb diversos grups de cambra i orquestrals, amb concerts a Alemanya, Àustria, Itàlia, França, Andorra i arreu de l'Estat espanyol.

Víctor Vives és deixeble en l'especialitat de flauta de bec de Joan Vives. Com a concertista, s'ha especialitzat en música antiga i barroca amb diverses formacions instrumentals. Des de fa nou anys és membre del Quartet Barroc de Sant Simó.

Crítica literària

Cristóbal Sàrrias



Millennium, tres crits

Stieg LARSSON

Els homes que no estimaven les dones
La noia que somiava un llumí i un bidó de gasolina
La reina al palau dels corrents d'aire

Columna

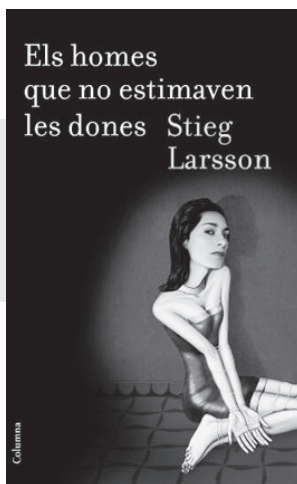
S'ha fet tanta publicitat d'aquests llibres, que no cal recordar detalls sobre l'autor, el jove periodista suec que va morir abans de l'aparició del darrer títol. Hauria estat interessant conèixer-ne l'opinió global, ja que sembla que convergien cap a un denominador comú ètic, si podem dir-ne així, pel que se'n desprèn de la lectura.

Larsson amaga sota l'enorme i barrejada fullaraca de la seva múltiple narració una anàlisi despietada de la societat en la qual viu, i que descriu sense pietat i sense inhibicions, i dóna al conjunt el to d'un prediagnòstic sobre el seu entorn, aplicable no només a la societat sueca, sinó a tot el món d'avui.

Mikael Blomkvist i Lisbeth Salander són personatges concrets que obren en

canal la societat, penetren en el si dels complexos misteris de la informàtica per desvetllar tota la misèria que els homes d'avui han estat capaços d'acumular. Tot arran d'una trama d'intriga o de sèrie negra, que en realitat acaba sent un al·legat contra la societat de l'abundància que predomina en els països escandinaus i, en conseqüència, en el món d'avui. És la denúncia de la «república independent» de la publicitat d'Ikea a televisió...

La visió global de la societat que denuncia no coneix fronteres. I n'hi ha prou de mirar el nostre entorn real per descobrir que no és una ficció del conjunt de circumstàncies atemporals la que s'hi reflecteix, sinó que és una cosa viva, actual, no utòpica sinó real com la vida mateixa



que ens toca viure malgrat tot.

Element essencial de la relació humana, el fet d'establir un vincle d'afecte i d'amor és trivialitzat fins a la náusea, i trepitja tot el que pot tenir —i té— de bonic i atractiu el món de l'afectivitat i el sexe ben ordenat i humà. No hi ha límits ni normes, només impera el que bé de gust fins i tot en l'aspecte més frívol o brutal de la vida; l'imperi dels sentits. Podríem dir, sense por d'equivocar-nos, que sota l'herba de les paraules i les frases hi bateguen les serps dels set pecats capitals del catecisme.

No es tracta de tractats morals o, més ben dit, amorals, directament, però sí que és un arxiu de les situacions límit a les quals podem arribar quan oblidem els principals postulats de la vida, estructurada segons els paràmetres d'una societat inspirada en el bé comú, i en el respecte als principis que han de regir la convivència.

En resum, una lectura confusa a causa de l'acumulació de meandres narratius, escampats en una geografia de massa pàgines.

Crítica teatral

Andreu Sotorra



La Madame que salva en Momo

Escriptor, periodista i col·laborador de Ràdio Estel

LA VIDA POR DELANTE / De Romain Gary.
TRADUCCIÓ: Josep M. Vidal.
INTÈRPRETS: Concha Velasco, Rubèn de Eguia, Carles Canut i José Luis Fernández.
DIRECCIÓ: Josep Maria Pou.
Teatre Goya, Barcelona: 6 i 7 d'agost. Melià Sitges: 9 d'agost.

Última oportunitat per veure a Barcelona (6 i 7 d'agost) el que ha estat el segon èxit del renovat Teatre Goya. El muntatge obre una gira fins al 2010. Per tant, durant més d'un any, sense comptar els escenaris de fora de Catalunya, es pot veure, després de Sitges (9 d'agost), a Manresa (4-5-6 setembre), Tortosa (25 setembre), Valls (3-4 octubre), Lleida (8 octubre), Terrassa (11 octubre), Balaguer (25 octubre), Salou (13 novembre), Granollers (14 novembre), Viladecans (15 novembre), Sant Cugat del Vallès (29 novembre), per continuar el 2010 a Figueres, l'Hospitalet, Tordera, Girona, Badalona, Rubí... alternant amb breus temporades a València, Saragossa, Valladolid, Màlaga, Granada, Sevilla, Bilbao...

La novel·la *La vie devant soi*, de Romain Gary, ha tingut al llarg del temps diverses adaptacions. La primera, en cinema, el 1977, dirigida per Moshé Mizrahi, amb Simone Signoret de protagonista i un Oscar com a millor pel·lícula de parla no anglesa. L'any passat, el dramaturg Xavier Jaillard, la va adaptar al teatre, en francès, amb diversos premis Molière.

L'estrena teatral, aquí, fa un tast del que és la novel·la. Una exprostituta jueva, que havia estat portada al camp d'extermini

ni d'Auschwitz, resideix, ja gran, a París, en un barri marginal, fent de mare d'acollida de fills d'immigrants i respectant la religió de cadascun d'ells. A l'obra, només n'apareix un, Momo, un adolescent àrab que, al costat de Madame Rosa, juga un paper important en el desenvolupament de la trama, fins al punt que és ell qui, en unes acotacions d'aquelles que ja no es porten, adreçant-se directament al públic, situa i explica algunes de les accions.

La vida por delante és un conte moral. Dic moral perquè el discurs sona en algunes ocasions a moralitat. Cal pensar que som al 1975 i que, aleshores, el que Romain Gary diu s'avança al que viurà l'Europa de la immigració un quart de segle després. Per tant, la presència de criatures filles d'immigrants, nascudes en famílies desestructurades, sense un futur clar, abocades a la bona sort de la vida, té ara un relleu especial.

El discurs és tan senzill —i en la senzillesa hi ha sovint l'autèntica riquesa— que no té cap dificultat per connectar amb els espectadors. Madame Rosa —una bona caracterització de la veterana Concha Velasco sense caure en l'exageració— obre el joc amb ben bé cinc minuts de presència a l'escenari, prenent aire i esbufegant, després de pujar el ram d'escales del pis on viu. Són cinc minuts tensos, sense paraules, de gran actriu, de silenci sepulcral a la sala. I quan engega, un percep de seguida que no deixarà de

captivar l'auditori perquè s'hi veu la mà del director que l'ha despullada de tics i coixins lingüístics i l'ha convertit en una senyora d'aquelles que, amb espartenyas, combinació de seda beix, despenjada i, això sí, amb maquillatge i els llavis vermells, es passegen encara pel barri del Raval, del qual és veí el Teatre Goya.

El muntatge té la sorpresa, gairebé de descoberta debutant, del jove actor Rubèn de Eguia (Momo), després d'actuar fugaç-



Concha Velasco (Madame Rosa) i Rubèn de Eguia.

ment a l'obra *El bordell*, de Lluïsa Cunillé, dirigida per Xavier Albertí, al Teatre Lliure, i a *La gran nit de Lourdes G.*, de Cristina Clemente i Josep M. Miró, al Versus Teatre, entre algunes altres intervencions.

El públic reconeix el seu treball, que passa dels primers moments de secundari a engrandir-se fins a convertir Momo en el desencadenant del canvi de rumb que pren la història de Madame Rosa. Per les seves intervencions, Carles Canut (doctor Katz)

i José Luis Fernández (Youssef Kadir), són dos papers tan imprescindibles com els dos coprotagonistes, però forçosament més fugaços, discret i observador el del doctor Katz, en les seves escenes, i peça clau de tota la trama, mostrant en pocs minuts les dues cares del personatge, Youssef Kadir, pare del jove Momo, que escolta des de l'ombra quin és l'autèntic origen que se li havia amagat i que, amb ajut de Madame Rosa, l'empeny a decidir si vol o no reconèixer el seu pare.

L'obra, de gairebé dues hores, guanya en intensitat a la segona meitat quan Madame Rosa passa a fer el paper de l'àvia que perd el cap, que s'aferra als records —el passat jueu, l'extermini nazi, la vida alegre de l'època de joventut...— en un retrat de la decadència i de la nostàlgia del passat que enlluerna encara més els espectadors. El debat de fons, d'una manera subtil, hi és: l'eutanàsia o l'allargament

de la vida en mans de la ciència, a més de la fragilitat de les fronteres de les creences religioses i la impossibilitat de l'ésser humà de viure sense amor, una de les moralitats que es repeteix al llarg de l'obra, i sobretot el coratge i la dedicació d'una dona que de jove va ser denunciada als nazis pel seu propi marit i que, amb una cuirassa exterior de frívola i escèptica davant la vida, escull l'opció de donar a les criatures que ha acollit allò que els altres els van arrabassar.

Des del carrer

CLAIRE LESEGRETAIN, REPORTERA EN CAP DE LA SECCIÓ DE RELIGIÓ DE «LA CROIX»

El Nadal passat era al Líban, amb els cristians deportats de l'Iraq; poc després viatjaria al Camerun, amb el papa Benet XVI; per Pasqua es trobava al Vietnam, elaborant un reportatge sobre les dificultats de ser cristià en aquest país asiàtic; i al juliol es va desplaçar fins al Kazakhstan, per cobrir un congrés internacional sobre religions. Claire Lesegretain és una reportera de la vella escola i un dels pilars de la secció de Religió del prestigiós diari francès «La Croix». Viu la seva vocació periodística amb veritable passió, convençuda de la necessitat d'oferir avui «una mirada esperançada sobre l'actualitat».



«La fe m'aporta una mirada esperançada sobre la realitat»

Samuel Gutiérrez

—Tot i que és una publicació ben coneguda arreu del món... què ens pot dir de *La Croix*?

—La *Croix* és un diari catòlic, de publicació diària, fundat el 1883 per la congregació religiosa dels assumpcionistes. Pertany al grup Bayard, que inclou una quarantena de publicacions a França i també algunes a l'estranger. *La Croix* compta amb una plantilla aproximada de 80 periodistes, repartits en cinc grans seccions: Món, França, Cultura, Religió i Edició.

—Gaudeix de bona salut el diari?

—Sí, molt bona. Editem prop de 100.000 exemplars diaris, de venda per subscripció o al quiosc. Però sabem que és llegit per molta més gent arreu del món, entre 300.000 i 400.000 lectors cada dia. Per descomptat, per tots els actors de l'Església (sacerdots, religiosos i religioses, i laics compromesos), però també pels no creients o persones més o menys allunyades de l'Església que s'interessen per la manera com els cristians perceben l'actualitat, com entenen les grans qüestions actuals, ja siguin polítiques, econòmiques,

socials... La *Croix* ha guanyat molts lectors els darrers anys.

—Quina línia editorial té?

—Volem oferir una mirada cristiana sobre l'actualitat. Això vol dir que no només abordem els temes cristians o religiosos, ja que no som una publicació merament religiosa, sinó que tractem tots els temes d'actualitat: polítics, científics, socials, econòmics... Tot el que toca a l'home ens interessa, segons l'expressió del Concili Vaticà II. I davant de totes aquestes qüestions actuals que interessin l'home intentem oferir una mirada d'esperança, optimista, reposada i, fins i tot, pedagògica. També ens sentim cridats a respondre al repte de ser la veu dels sense veu. Volem parlar i fer parlar aquells que no apareixen habitualment en els mitjans, que no són considerats notícia, i molt especialment volem donar protagonisme al continent africà.

—Com influeix la fe en la seva manera de contemplar la realitat?

—La fe aporta una mirada esperançada sobre el món. M'agrada plantejar cada reportatge amb una mirada positiva. Fins i tot davant dels temes que són dramàtics o de denúncia,

m'agrada oferir a l'última línia una pinzellada d'esperança. No obstant això, la regla d'or sempre serà ser un bon professional, anar a les fonts, entendre el que em diuen i plasmar-ho tal com ho veig. No fem proselitisme ni evangelització, sinó que ens regim per criteris professionals. El nostre objectiu sempre serà dir la veritat, perquè només així serem creïbles per al lector. En aquest sentit, *La Croix* ha guanyat lectors els darrers anys pel seu alt grau de credibilitat. A diferència d'altres diaris, intentem no caure en la superficialitat, les coses purament emocionals, gairebé morboses, sinó que apostem clarament per la reflexió, la profunditat, el respecte cap a l'altre...

—En els seus nombrosos viatges pels cinc continents, visitant realitats molt diverses d'Església, ha trobat motiu per a l'esperança?

—La meua tasca com a reportera m'ha permès entrar en contacte amb tota l'Església universal i això m'ha enriquit moltíssim. Fins i tot a Europa, on l'Església ja és minoritària, aquesta continua oferint un fort testimoni d'esperança. L'Església sempre està al costat dels més febles. Allà on hi ha injustícies, hi ha creients compromesos lluitant a favor dels drets de les persones. El fet de constatar aquesta força de l'Església, fins i tot quan és minoritària, és per a mi una cosa molt consoladora.



Carles Soler i Perdígó
Bisbe emèrit
de Girona

Evangelitzar (2)

Tota societat, en les seves variades expressions i articulacions, és la vinya en la qual el Senyor crida cada cristià a treballar. Els crida amb els dons i les capacitats que els caracteritzen.

No hi ha cap àmbit de la vida social en el qual el cristià no hi sigui instat a ser sal i llum. La veritat de l'Evangeli demana ser testimoniada en els llocs on els homes i les dones viuen, sofreixen o gaudeixen i moren.

Jesús, en retornar al Pare, després d'haver ressuscitat d'entre els morts, no ha volgut que els seus deixebles s'apartessin del món amb el pretext que el Regne de Déu no és d'aquest món. Els ha volgut integrats en la societat concreta on transcorre la seva vida. Compartint amb tots els altres ciutadans els mateixos afanys i neguits. La fe cristiana, el seguiment fidel del Mestre els exigeix ser presents en cada pàgina de la història i en cada racó del món, sense perdre la capacitat de ser sal, que preserva de la corrupció i dóna gust i de difondre la llum de Crist.

No podem oblidar el seriós advertiment del Concili Vaticà II: «Es desvien de la veritat aquells qui, perquè saben que no tenim aquí baix una ciutat permanent, sinó que cerquen la futura, es pensen que ja poden negligir els seus deures temporals, sense adonar-se que, dins la mesura de la vocació que cadascú ha rebut, la mateixa fe els obliga encara més...»

(*Gaudium et spes*, 43).

És el context més immediat i quotidià on som cridats a viure i a comunicar la fe que professem. El papa Pau VI, en la seva exhortació apostòlica *L'Evangelizació en el món contemporani*, ja deia que «avui, més que mai, hi ha una gran necessitat d'homes nous, de veritables cristians, de persones de cor gran i generós, les quals amb la sola força de l'Evangeli cerquin de convertir la consciència personal i alhora col·lectiva dels seus contemporanis» (E. N. 18).

És així com els cristians participem plenament en la missió de l'Església, la qual, per la força de l'Evangeli cregut, anunciat, celebrat i servit es fa serventa dels homes caminant i vivint amb ells, solidària amb tota la seva història, els seus goigs i esperances, tristeses i angoixes (G.S., 1). Els serveix revelant la veritat real de l'home a l'home, fent-li avinent el sentit de la seva existència i obrint-lo a la veritat sencera de si mateix i del seu destí (Cf. G.S., 22).

El Concili Provincial Tarraconense diu: «Evangelitzar és ajudar a refer l'experiència de Déu de molta gent allunyada, experiència que està molt lligada a l'amor als germans i per tant a aquella opció preferent pels pobres i per la justícia que fou distintiu del Messies Jesús» (C.P.T. Res.1).

Pensant-ho millor

Rauxa



Dirigisme encobert

Eduard Brufau

Cada estiu les autoritats ens adverteixen del perill de la calor i ens donen un seguit de consells genials com ara prendre força líquids, posar-se a l'ombra o evitar els esforços físics. La majoria de consells ja ens els sabem de memòria i són tan evidents que és ofensiu que ens els recordin constantment. Els hem de sentir fins i tot en espais com ara la informació meteorològica, i és ridícul que en un país com el nostre, on tothom sap que l'estiu és tòrrid, les administracions dediquin temps i diners a dir-nos

com hem de passar aquests mesos de calor.

Aquesta obsessió creixent per aconsellar els ciutadans sobre qualsevol cosa indica fins a quin punt ens trobem, encara que es vulgui dissimular, en una societat fortament dirigida. Sota una aparença d'autonomia personal i col·lectiva gairebé infinita, se'ns marquen unes pautes de comportament clarament definides que s'espera que tothom segueixi cegament. Aquests consells estiuencs en són un exemple. Els règims no democràtics busquen instal·lar un dirigisme absolut sobre la població mitjançant la força bruta; la democràcia occidental, servint-se del somriure i fent veure que es desvia pel nostre benestar, sembla que pretengui aconseguir el mateix.